

Speelgoedmuseum Roden
Brink 31
9301 JK Roden

T. +31 06-43685126
j.vanderbroek@speelgoedmuseumroden.nl
[Www.speelgoedmuseumroden.nl](http://www.speelgoedmuseumroden.nl)

Museum Havezate Mensinge
Mensingheweg 7
9301 KA Roden

Provincie Drenthe
t.a.v. college van Gedeputeerde Staten
Postbus 122
9400 AC Assen

Roden 19 maart 2024

Betreft: Inspraakreactie ontwerp-cultuurnota 2025-2028

Geacht college,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van uw ontwerp-cultuurnota 2025-2028. Allereerst onze complimenten voor de in uw nota geformuleerde ambities en doelen. U geeft aan wederom ruim 19 miljoen euro per jaar voor cultuur beschikbaar te stellen en vraagt aan Provinciale Staten om dit budget te verhogen met 2 miljoen euro. Door de energiecrisis en de gestegen personeelskosten is het voor ons en andere cultuurinstellingen moeilijk om het hoofd boven water te houden. Wij hebben er dan ook grote waardering voor dat u, ondanks dat de overheidsfinanciën onder druk staan, wilt investeren in cultuur. Wij herkennen ons in uw doelstellingen en de benoemde accenten zoals; het vertellen van Drentse verhalen door de combinatie van kunst, erfgoed en landschap en het realiseren van een laagdrempelig aanbod met extra aandacht voor de jeugd. Het speelgoedmuseum in Roden en de Havezate Mensinge willen in de komende cultuurnotaperiode op ambitieuze wijze hieraan invulling geven. In deze brief geven wij aan op welke wijze wij dit gaan oppakken en hoe u ons hierin kunt ondersteunen zodat wij een optimale bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van uw ambities.

Speelgoedmuseum Roden

Het Speelgoedmuseum in Roden is het grootste speelgoedmuseum, met de grootste speelgoedcollectie van Nederland. We bezitten meer dan 15.000 objecten uit de periode van circa 1830 tot het heden met een aantal fraaie topstukken. Ons museum bestaat al meer dan 50 jaar en we hebben een grote naamsbekendheid en draagvlak in met name Noord-Nederland. Onze bezoekers zijn echter regionaal, nationaal en internationaal.

We vervullen een belangrijke maatschappelijke rol voor onze bevroegen vrijwilligers, stagiaires en medewerkers. Daarnaast bieden we werkervaringsplaatsen aan vluchtelingen, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en dagbesteding aan jongvolwassenen met een beperking. Deze groepen re-integreren bij ons in een veilige omgeving of leren beter Nederlands en draaien volwaardig mee. We zien ze tot bloei komen en zich verder ontwikkelen. In recensies over ons museum wordt vaak de warme sfeer en ontvangst geroemd. In de nieuwe norm van de Internationale Museumfederatie is de maatschappelijke taak van musea als een verplicht onderdeel voor musea opgenomen. We vervullen deze taak al met veel liefde en willen deze graag de komende jaren verder uitbouwen.

In de nieuwe concept cultuurnota geeft u aan te willen inzetten op een laagdrempelig aanbod met extra aandacht voor jeugd want de jeugd is de toekomst van de Drentse cultuur. U zegt; "Wat je gender, beperking, etniciteit, seksuele oriëntatie sociaaleconomische status of leeftijd ook is, iedereen is welkom." Het speelgoedmuseum in Roden is al een laagdrempelig museum voor een zeer breed publiek. Wij trekken traditionele museumbezoekers met een museumjaarkaart maar ook heel veel toeristen en gezinnen met kinderen. Onze herinrichting is erop gericht om onze doelgroepen verder uit te breiden naar jongeren en bijvoorbeeld bedrijfsuitjes. Spelen is belangrijk voor iedereen en door uiteenlopende activiteiten en tentoonstellingen verwachten wij een breed publiek te trekken. In onze vernieuwde vaste presentatie gaan wij in op gender en speelgoed. Veel kinderen worden al op jonge leeftijd beperkt in hun speelkeuzes door gendernormen die worden meegegeven met speelgoed. In het speelgoedmuseum wordt straks de boodschap meegegeven dat kinderen zelf moeten bepalen welk speelgoed hun voorkeur heeft. Dat je gender hierin niet beperkend mag zijn. Daarnaast zetten wij al jaren in op het bereiken van bezoekers die normaal niet snel naar een museum gaan. Wij zijn laagdrempelig en houden de entreprijzen laag maar doneren jaarlijks ook vrijkaarten aan de voedselbank zodat gezinnen met een laag inkomen ook een uitje hebben tijdens de vakantie. Wij gaan dit project het komende jaar gezamenlijk met Mensinge verder uitbreiden. In ons nieuwe educatie en participatieprogramma betrekken wij jongeren actief bij de programmering met een jongerenraad, junior directeur en conservator en een project om kinderen mee te laten ontwerpen aan de nieuwe inrichting. Realisering van dit laatste project is nog wel afhankelijk van fondsenwerving.

We merken echter dat de afgelopen jaren ondanks onze grote inspanningen, de bezoekersaantallen en inkomsten teruglopen. Van ruim 30.000 bezoekers zijn we gedaald naar tussen de 15.000 en de 20.000 bezoekers. Hiermee staan wij overigens alsnog in de top 10 van de Drentse musea. De kwetsbaarheid van de organisatie en het museum neemt toe en wij maken ons zorgen over de toekomst. De voornaamste oorzaak hiervan is dat onze inrichting, gebouw en vaste presentatie zwaar gedateerd is. De afgelopen 30 jaar is er erg weinig veranderd in het museum. Het gebouw is niet duurzaam, vertoont gebreken, de depots voldoen niet aan de eisen, de presentatie is verouderd en sluit niet goed aan bij jongere doelgroepen. Om ons prachtige museum en collectie te behouden voor komende generaties is het daarom hoogstnoodzakelijk om te investeren in het museum.

In het speelgoedmuseum Roden staat het belang van spelen na de herinrichting centraal. Jong en oud brengen we in contact met hun eigen speelvoorkeuren en lievelingsspeelgoed. Het doel hiervan is om ervoor te zorgen dat mensen spelen gaan toepassen in hun eigen leven omdat dit bijdraagt aan hun geestelijke en lichamelijke gezondheid, sociale vaardigheden, talenten en levensgeluk. In ons museum stimuleren we spelen en laten we zien dat mensen die blijven spelen gelukkiger en succesvoller zijn. Bovenal wordt het Speelgoedmuseum een prachtig interactief en modern museum met de volgende hoogtepunten:

- Het museum krijgt een open depot waarin bezoekers actief onze grote collectie kunnen onderzoeken.
- We gaan in op gendernormen en speelgoed, waarom krijgen meisjes een pop en jongens een auto en kunnen we dit bespreken?
- We breiden onze activiteiten voor kwetsbare ouderen uit zoals voor het Alzheimer café en gekleurd grijs.
- We ontwikkelen aanbod voor jongeren zowel binnen als buitenschools en richten een interactieve Arcade hal in over de geschiedenis van computerspellen.
- Onze horeca en buitenplein maken we gratis toegankelijk. Hier vinden bezoekers alles over buitenspelen en oude buitenspeelspelletjes. Bezoekers maken gratis kennis met ons historische buitenspeelgoed en kunnen een ritje maken op de 100 jaar oude draaimolen. Hiermee behouden we immaterieel erfgoed voor komende generaties.
- We richten een groepsruimte in die we kunnen verhuren en daarnaast kunnen gebruiken als ontmoetingsplek en voor allerlei activiteiten voor verschillende doelgroepen.
- We zorgen voor optimale toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Bijschrijften worden daarnaast meertalig waaronder in het Drents.

Op 1 januari 2023 heeft een directeurswissel plaatsgevonden en hebben we zelf de eerste stappen naar een vernieuwd museum gezet met een naamsverandering, nieuwe frisse huisstijl, nieuwe website, nieuwe activiteiten en aanwezigheid op Social Media. We zoeken de samenwerking op met andere organisaties in zowel het cultureel als maatschappelijk domein zodat onze effectiviteit vergroot wordt. We organiseren sinds januari activiteiten samen met het maatschappelijk werk voor vluchtelingen, eenzame ouderen en jongeren. Het onderwijs heeft ons nieuwe educatiebeleid enthousiast omarmd. Dit is echter onvoldoende om het tij te keren. Daarom hebben wij samen met het gerenommeerde bureau Perspekt uit Haarlem en Sax architecten uit Groningen een prachtig vernieuwingsplan voor het museum ontwikkeld. Als ons gebouw niet vernieuwd wordt dan kunnen we onze maatschappelijke en inhoudelijke doelen niet behalen. We zijn in september gestart met de fondsenwerving en deze verloopt voorspoedig. De meeste grote fondsen hebben inmiddels een ruime bijdrage toegekend zoals het Mondriaanfonds, het cultuurfonds en Fonds Dioraphte. Het VSB-fonds, Leader en Zabawas hebben enthousiast gereageerd maar daar zijn wij nog in afwachting van het definitieve besluit. Van de provincie Drenthe hebben wij een bijdrage van 25.000 euro ontvangen.

In uw nota geeft u aan dat de musea van provinciaal belang ambitieuze plannen voor herinrichting hebben die u graag wilt ondersteunen. Wij zijn natuurlijk dankbaar voor de door u toegekende bijdrage maar deze is substantieel lager dan voor de structureel ondersteunde musea. Het verschil tussen de grotere en de andere musea wordt door het provinciaal beleid van de afgelopen jaren steeds groter. De musea van provinciaal belang krijgen structurele subsidie maar worden daarnaast ook ondersteund met ruime incidentele subsidies voor bijvoorbeeld activiteiten, educatie en participatie en voor verbouwingen. Wij kunnen geen beroep op deze regelingen doen en moeten dit allemaal bij andere fondsen vandaan halen. Dit is een grote opgave. Wij krijgen van fondsen veel kritische vragen over de beperkte bijdrage die wij vanuit de provincie Drenthe hebben ontvangen voor onze ambitieuze vernieuwingsplannen. Van een groot fonds hebben wij door de te beperkte provinciale cofinanciering inmiddels een afwijzing gekregen. Aan het Van Gogh huis heeft u wel een subsidie van 150.000 euro toegekend. Wij zijn natuurlijk blij voor dit museum maar begrijpen niet op basis van welke criteria of regelingen bedragen worden toegekend. Uw subsidie kan werken als vliegwiel voor het binnenhalen van meer landelijk geld. Wij vragen u dan ook om in uw incidentele regelingen geen verschil meer te maken tussen de musea van provinciaal belang en de overige musea om de verschillen tussen de musea niet nog verder te laten oplopen. Geef ook de kleinere en middelgrote musea in Drenthe het perspectief om zich door te ontwikkelen en te groeien.

We verwachten dat we na de herinrichting, verduurzaming en uitbreiding van het museum veel nieuwe bezoekers kunnen trekken waarmee de regio kunnen versterken. Door hogere inkomsten kunnen we ons museum organisatorisch versterken zodat we een grotere rol kunnen spelen op het gebied van cultuureducatie en participatie. De gemeente Noordenveld heeft al enthousiast op onze nieuwe plannen gereageerd en heeft voor volgend jaar de structurele subsidie al verhoogd van ruim 100.000 euro naar ruim 120.000 euro per jaar.

Havezate Mensinge

Havezate Mensinge Roden is de meest authentiek ingerichte havezate van Nederland. De inventaris is grotendeels afkomstig van de bewoners en kent daardoor een verscheidenheid aan originele objecten. Bezoekers

zijn vaak onder de indruk van de unieke collectie. Deze geven een inzicht in het leven en rijkdom van de voormalige bewoners van de havezate en hun personeel. Het zeshonderd jaar oude gebouw met het grotendeels intacte landgoed is een bijzondere plek.

In uw cultuurnota geeft u aan de komende jaren het accent te willen leggen op de verbinding tussen kunst, cultuur en erfgoed. Hiermee wilt u meer mensen bereiken en aandacht creëren voor het waardevolle landschap. Ons beleid voor de komende jaren sluit hier naadloos op aan. Wij zijn druk bezig met het organiseren van Locatietheater op het landgoed Mensinge. In samenwerking met theater de Wensinghthof programmeren wij het gezelschap Tuintheater. Dit zal eveneens onderdeel uitmaken van het festival Wat een kunst. Ook willen wij klassieke muziek en film gaan programmeren in en om de Havezate. We willen dit de komende jaren verder uitbreiden en bijvoorbeeld in 2025 en 2026 als Noordenveld culturele gemeente van Drenthe is, een erfgoedfestival opzetten met diverse samenwerkingspartners. Ook willen wij gaan inzetten op beeldende kunst in het landschap.

In de Coronaperiode zijn op de eerste verdieping van de havezate drie tentoonstellingszalen gerealiseerd. Hierdoor kunnen wij toonaangevende exposities organiseren. Het afgelopen jaar hadden wij een tentoonstelling over Be Kracht in samenwerking met het Drents Museum. De komende maanden tonen wij de onbekende kant van Cornelis Jetses de tekenaar van onder meer Ot en Sien. Door de verbinding tussen kunst, erfgoed en het landschap willen wij de verhalen van de Drentse geschiedenis vertellen zoals over de havezate cultuur, het contrast tussen rijk en arm, de ontwikkeling van spelen en het onderwijs en de verandering van het landschap. We verwachten hiermee de naamsbekendheid van het erfgoed in Roden en Mensinge en het landgoed te kunnen vergroten. Er is nog veel potentie voor verdere groei van het aantal bezoekers aangezien de havezate nu nog relatief onbekend is. Wij dragen bij aan uw ambitie waarin bijzondere Drentse verhalen worden verteld door een bruisende culturele sector, levendige monumenten en door reuring in de provincie.

Daarnaast zijn wij via ons erfgoed ook sociaal en maatschappelijk van betekenis. Wij betrekken vrijwilligers en inwoners bij het erfgoed van Roden. Het behoud van het unieke erfgoed in Roden en Drenthe draagt bij aan brede welvaart. De kerktoren, het gebouw van het speelgoedmuseum aan de Brink en de kerk zijn al honderden jaren hetzelfde en dragen bij aan het thuisgevoel van de inwoners van Drenthe. Wij geven samen met bezoekers, vrijwilligers en inwoners vorm aan de collectie en leggen de verhalen achter de objecten, de panden en de omgeving vast. We willen hiermee ook de dialoog tussen verschillende groepen stimuleren door in te gaan op spelen in verschillende culturen vanuit het speelgoedmuseum of het verschil tussen arm en rijk op de havezate. Op dit moment zijn wij bezig met een 'oral history' project over de verhalen van Mensinge en de bewoners van Roden en omgeving. Twee studenten van de master living heritage van de RUG interviewen mensen uit de omgeving en leggen hun verhalen vast. Vervolgens willen wij deze opnemen op de website en verder laten aanvullen door Drenten. De stagiaires worden hierin ondersteund door de vrijwilligers. Dit project sluit prachtig aan op het 'Verdrag van Faro' en heeft als doel om geschiedenis en verhalen levend te houden en samen met het publiek vorm te geven.

Bijdrage aan provinciale doelen.

In uw nota geeft u aan dat u de samenwerking met en binnen het culturele veld wilt intensiveren en meer wilt faciliteren. Ook benoemt u de verbinding tussen cultuur, toerisme en het sociaal domein. De havezate Mensinge en het speelgoedmuseum Roden hebben hier de afgelopen periode al grote stappen in gezet en zijn voortdurend aan het bouwen aan nieuwe en sterkere verbintenissen met verschillende partners. Sinds januari van dit jaar hebben beide musea dezelfde directeur. Wij zetten in op een gezamenlijke backoffice en onderzoeken dit jaar de wijze waarop wij de samenwerking verder vorm kunnen geven. Beide musea zijn kwetsbaar door de zeer beperkte formatie. Door verregaande samenwerking proberen wij dit deels te ondervangen. Daarnaast werken wij samen met de andere erfgoedinstellingen in Roden binnen de erfgoedkoepel. We organiseren gezamenlijke activiteiten en delen onderling kennis. We werken samen met Welzijn in Noordenveld (WiN) en organiseren activiteiten voor nieuwkomers, eenzame ouderen en op termijn voor jongeren. Met het theater de Wensinghthof organiseren wij gezamenlijk evenementen.

Uw college benoemd al jarenlang een aantal musea tot museum van provinciaal belang. Dit zijn de enige musea die van u structurele subsidie ontvangen. Deze periode hebben twee musea een aparte status omdat ze nog niet

aan uw eisen voldoen. Het speelgoedmuseum Roden en de havezate Mensinge ontvangen bezoekers uit heel Nederland en eveneens internationale bezoekers. We zijn op het moment aan het doorgroeien, vernieuwen en onze relevantie neemt snel toe. Wij voldoen al een uw eisen van museum van provinciaal belang op de volgende wijze:

- Drentse geschiedenis en kunstgeschiedenis: het museum vertelt een belangrijk onderdeel van de Drentse geschiedenis en/of heeft een collectie van (kunst)historisch belang voor Drenthe. Museum havezate Mensinge heeft een unieke collectie. De inventaris is grotendeels afkomstig van de bewoners en kent daardoor een verscheidenheid aan bijzondere objecten. Onze porselein collectie bestaat uit zeer zeldzame en kostbare stukken. Daarnaast zijn ook de archieven met de familiegeschiedenis grotendeels intact. Deze geven een inzicht in het leven en rijkdom van de voormalige bewoners van de havezate en hun personeel. Het zeshonderd jaar oude gebouw met het grotendeels intacte landgoed is een prachtige plek. In uw nota geeft u aan dat Drenthe weinig grote landgoederen en huizen kent die grote welvaart weerspiegelen. U geeft aan dat dit komt omdat die welvaart in onze provincie maar beperkt aanwezig was. In de havezate tonen wij juist het verhaal van de welgestelde bewoners, hun personeel en de relatie met de omgeving. Wij hebben een havezate informatiecentrum ingericht waarin wij het verhaal vertellen van de unieke Drentse havezatecultuur. Vroegere bewoners speelden een belangrijke rol in het landsbestuur en zorgden voor rechtspraak, inden belasting en hadden verantwoordelijkheid voor de mensen in hun omgeving. De Drentse geschiedenis was meer dan armoede en hunebedden. Het is van belang om een breder verhaal te vertellen over de inwoners van Drenthe. De havezate Mensinge is de uitgelezen plek om dit Drentse verhaal te ervaren.

Het speelgoedmuseum Roden is het grootste speelgoedmuseum met de grootste historische speelgoedcollectie van Nederland. Deze unieke collectie is bijeengebracht door een aantal grote Drentse speelgoedverzamelaars. Wekelijks krijgen wij nog nieuwe objecten aangeboden. Eind vorig jaar ontvingen wij een subsidie van 135.000 euro van het Mondriaanfonds voor de vernieuwing van het museum. In de beschikking geeft het fonds aan dat de lokale, regionale en (inter)nationale inbedding voldoende is. De beoordelingscommissie bestaand uit museumprofessionals geven aan dat de vernieuwingsplannen van het museum vanwege het aansprekende thema en de reputatie van het museum van meerwaarde zijn voor de bestaande culturele infrastructuur op lokaal en regionaal niveau. Ze zijn enthousiast over de nieuwe koers van speelgoed naar het belang van spelen en de innovatieve kwaliteit van de plannen. In onze nieuwe educatie en participatieplannen verbinden we spelen aan de geschiedenis van Drenthe. We willen speelgoed uit archeologische opgravingen uit Drenthe tonen in onze collectie en verbinden met spelen in het heden. Ook vertellen wij het verhaal van de bewoners van ons monumentale pand waaronder de verzetsheld Dokter Pieters.

- Aanbod, het museum heeft een spraakmakend aanbod voor een (inter)nationaal publiek. Beide musea trekken al een breed en (inter)nationaal publiek. We zetten de komende jaren in op aansprekende tentoonstellingen voor een breed publiek. Het speelgoedmuseum in Roden organiseert dit jaar de tentoonstelling 50 jaar Playmobil als enige speelgoedmuseum in Nederland. Wij werken hiervoor samen met nationale verzamelaars en Playmobil Benelux. Wij verwachten hiermee landelijk aandacht te genereren. De havezate Mensinge organiseert dit jaar een unieke tentoonstelling over de onbekende kant van Cornelis Jetses in samenwerking met de Jetses stichting uit Groningen en het nationaal onderwijsmuseum uit Dordrecht. Wij verwachten hiermee een groot publiek te bereiken.
- Educatie, het museum is van belang voor provincie brede cultuureducatie. Het speelgoedmuseum en havezate Mensinge hebben ambitieus gezamenlijk educatie en participatiebeleid opgesteld. We combineren hierin spelen met het actief laten beleven van Drentse verhalen door middel van theater, beweging en kunst. Onze nieuwe plannen zijn afgestemd met K&C Drenthe en het onderwijs en het is de bedoeling dat de activiteiten van beide musea structureel onderdeel gaan uitmaken van het curriculum. De havezate Mensinge en Henderikus Scheepstra maken onderdeel uit van de geschiedenis canon van de gemeente Noordenveld. Beide musea kunnen de verhalen van Drenthe op een vernieuwende en spannende manier overbrengen aan het onderwijs. We zijn eveneens in gesprek over structurele samenwerking met het VO en het speciaal onderwijs. Wij hebben bij de provincie en K&C aangegeven dat wij graag willen participeren in het project culturele mobiliteit. Er werd aangegeven dat er helaas geen mogelijkheden waren voor uitbreiding van het project

met meer instellingen. We zijn teleurgesteld dat wij in uw nota lezen dat er wel ruimte is voor nieuwe initiatieven maar dat wij hier geen onderdeel van uitmaken. Het komende jaar wordt er voor bijna vijf miljoen geïnvesteerd in het speelgoedmuseum en daarnaast zijn de verhalen van de havezate en over de havezate cultuur van groot belang voor een volledig besef van de Drentse geschiedenis. Als scholen een bezoek willen brengen aan de musea in Roden kunnen ze echter geen gebruik maken van het gesubsidieerde busvervoer wat drempelverhogend werkt. Wij verzoeken u dan ook om ook onze musea op te nemen in het project culturele mobiliteit.

- Registratie
Beide musea zijn geregistreerde musea en accepteren de museumjaarkaart.
- Staf, Er is een staf toegerust op het presenteren, opbouwen en beheren van de collectie. Het speelgoedmuseum en Mensinge hebben een gezamenlijke directeur, een educatie en participatiemedewerker en een onderzoeker/conservator. Daarnaast hebben beide musea een coordinator/ pr medewerker en het speelgoedmuseum een conservator/ collectiebeheerder. Twee medewerkers kunnen wij financieren dankzij een subsidie van het Mondriaanfonds. Deze willen wij graag in dienst houden maar zonder provinciale steun wordt dit moeilijk. De medewerkers worden ondersteund door in totaal ruim 110 vrijwilligers.
- Toegankelijkheid, het museum is optimaal toegankelijk voor het publiek, qua voorzieningen en openingstijden. Beide musea hebben ruime openingstijden van respectievelijk 5 en 6 dagen. Het speelgoedmuseum is goed toegankelijk. We grijpen de verbouwing en herinrichting aan om het gebouw optimaal toegankelijk te maken. Bij de Mensinge is de benedenverdieping goed toegankelijk. Daarnaast zijn wij met de gemeente in gesprek over spoedige plaatsing van een lift naar onze nieuwe tentoonstellingsruimten. Vanwege de monumentale status van het pand heeft dit meer tijd gekost.
- Economie, het museum heeft een aantoonbare toeristische en daarmee economische functie. Het speelgoedmuseum Roden trekt tussen de 15.000 en 20.000 bezoekers. We verwachten na de herinrichting 50.000 bezoekers per jaar te trekken. Museum havezate Mensinge trekt op het moment 7.000 bezoekers maar is nog relatief onbekend. We verwachten met meer activiteiten en betere marketing door te groeien naar minimaal 15.000 bezoekers per jaar. In het speelgoedmuseum vernieuwen we straks het entreegebied met de museumwinkel, het museumcafe, het speelplein en een gemoderniseerd toeristisch informatiepunt. Kinderen en volwassenen kunnen buitenspelen met historisch speelgoed in combinatie met een kopje koffie in de horeca. Dit deel is straks gratis toegankelijk zonder museumkaartje waarmee door het informatiepunt een prachtig startpunt voor een bezoek aan Roden ontstaat. We zetten in op een nog sterker toeristisch profiel van Noord-Drenthe door vernieuwing van het speelgoedmuseum en de uitbreiding van het aantal activiteiten. We ontwikkelen daarnaast nieuwe arrangementen met overnachtingen, museumbezoek en horeca. Vanuit de musea lopen wandelroutes naar het dorp, andere erfgoedinstellingen en het Mensingerbos. We willen dat bezoekers in Roden naast cultuur ook van het platteland en de natuur kunnen genieten.

Culturele codes

De afgelopen jaren hebben zowel het speelgoedmuseum Roden als de havezate Mensinge een succesvol beroep gedaan op landelijke en regionale fondsen. Door deze incidentele middelen hebben wij grote stappen kunnen zetten in de versterking en vernieuwing van onze organisaties. Wij voldoen inmiddels aan alle drie de culturele codes. Beide musea volgen de museum CAO en voldoen aan de Fair Practice Code.

Platform Drentse musea.

U bent voornemens om de subsidie aan het Platform Drents museum licht te verhogen. Musea worden steeds meer geconfronteerd met toegenomen regelgeving en de verplichte culturele codes. De complexiteit van fondsaanvragen neemt steeds verder toe. Musea zijn vanuit de codes bijvoorbeeld verplicht een vertrouwenspersoon aan te stellen en BHV-ers op te leiden. De druk op kleine musea is groot en het verschil tussen grotere structureel gefinancierde musea en de kleinere wordt bijna onoverbrugbaar. Steeds meer musea

schrijven rode cijfers. Een sterk museumplatform is daarom noodzakelijk naast ruimhartige subsidieregelingen voor de middelgrote en kleinere musea. Wij hebben de afgelopen jaren dankbaar gebruik gemaakt van uw kleine subsidieregelingen zoals voor Coronasteun en voor de verbouwing van kleine musea. Wij roepen u dan ook op om de subsidie aan het platform en uw subsidieregelingen te verhogen zodat kleine musea een goede ondersteuning krijgen.

Gemeente Noordenveld

De gemeente Noordenveld ondersteunt beide musea ruimhartig met een structurele subsidie van circa 120.000 euro per museum. Daarnaast is de gemeente voornemens om een lift te installeren in de Mensinge en wordt er een raadsvoorstel voorbereid om de vernieuwing van het speelgoedmuseum te ondersteunen en het pand in oude glorie te herstellen. Beide musea zijn gevestigd in een rijksmonument en eigendom van de gemeente. Wij zijn dan ook blij met uw aandacht voor monumentaal maatschappelijk vastgoed zoals musea. De energiekosten van de monumentale panden zijn enorm gestegen en er ligt een grote duurzaamheidsopgave. Deze kunnen gemeenten niet alleen oplossen. Uw hulp is hiervoor noodzakelijk.

Procedure

Zoals aangegeven zijn wij blij met uw inhoudelijke koers. Wij zijn echter ongelukkig over de tot nu toe gevolgde en de voorgenomen vervolprocedure. In uw concept nota geeft u aan dat u hecht aan samenwerking met het veld maar wij zijn niet geïnformeerd over het cultuurnotaproces en ook niet uitgenodigd voor bijeenkomsten. Wij vinden het erg jammer dat alleen reeds structureel gefinancierde musea worden uitgenodigd voor provinciale bijeenkomsten. U subsidieert al jarenlang dezelfde musea van provinciaal belang met als enige nieuwkomer het Veenpark. In de nota is wel ruimte opgenomen voor een subsidieregeling voor nieuwe meerjarige initiatieven. Deze regeling wordt echter niet opengesteld voor musea maar alleen voor kunst en podiumkunsten. Ook wij willen graag de mogelijkheid krijgen om in te stromen in de cultuurnota en laten graag onze plannen beoordelen door de provinciale adviescommissie. Ook de Noordelijke rekenkamer geeft aan dat u al heel lang dezelfde instellingen subsidieert die niet aan de voorkant getoetst worden. Richting de musea wordt aangegeven dat bij verbreding van de structurele steun aan musea alle kleine musea aan de poort gaan rammelen. Met een goede subsidieregeling, heldere criteria en de beoordelingscommissie is dit echter te voorkomen. Ook zijn er maar weinig kleinere musea die aan de eisen voor museum van provinciaal belang voldoen. Wij verzoeken u dan ook om het speelgoedmuseum en de havezate Mensinge gezamenlijk dezelfde status en subsidiering toe te kennen als het Veenpark en de Buitenplaats.

De kosten voor de beide musea zijn de afgelopen jaren toegenomen door de gestegen kosten voor energie en personeel. Beide musea volgen de museum CAO en voldoen aan de Fair Practice Code. Het speelgoedmuseum Roden ontvangt vanaf januari een hogere subsidie van de gemeente en dit hebben wij ingezet om de salarissen van het personeel aan te passen aan de CAO. Bij de havezate Mensinge zijn de energiekosten van het monumentale pand alarmerend gestegen tot circa 50.000 euro per jaar. Hierdoor zijn wij genoodzaakt om de vaste formatie terug te brengen tot iets meer dan 1 fte. Het behalen van onze en uw ambities voor Drenthe staan hiermee in de toekomst zwaar onder druk. Door fondsenwerving hopen wij hier tijdelijke oplossingen voor te vinden maar op langere termijn is structurele financiering onontbeerlijk. Net als de musea van provinciaal belang zijn ook wij bezig met een ambitieuze vernieuwingsslag voor de beide musea en dit kunnen wij niet zonder overheidssteun. De gemeente Noordenveld ondersteunt ons structureel en incidenteel maar subsidie van de provincie is noodzakelijk voor een gezonde bedrijfsvoering en het aansluiten op de provinciale en gemeentelijke ambities. Onze zorgen over de toekomst hangen grotendeels samen met het vinden van structurele inkomsten. Op het moment hebben beide musea een beperkte vaste formatie aangevuld met twee gezamenlijke tijdelijke medewerkers die wij kunnen financieren dankzij een ruimhartige bijdrage van het Mondriaanfonds. Medio 2025 valt deze bijdrage weg terwijl deze medewerkers een cruciale rol binnen de musea innemen. Beide musea kunnen niet zonder een educatie en participatiemedewerker en een onderzoeker. Als het ons niet lukt om de inkomsten van beide musea structureel te verhogen, dan worden wij in ons voortbestaan bedreigd.

Met vriendelijke groet,

Jantina van der Broek
Directeur
Speelgoedmuseum Roden en Havezate Mensinge

SPEELGOED MUSEUM

◆ ■ ● ◆ RODEN ◆ ■ ● ◆

Masterplan

februari 2024

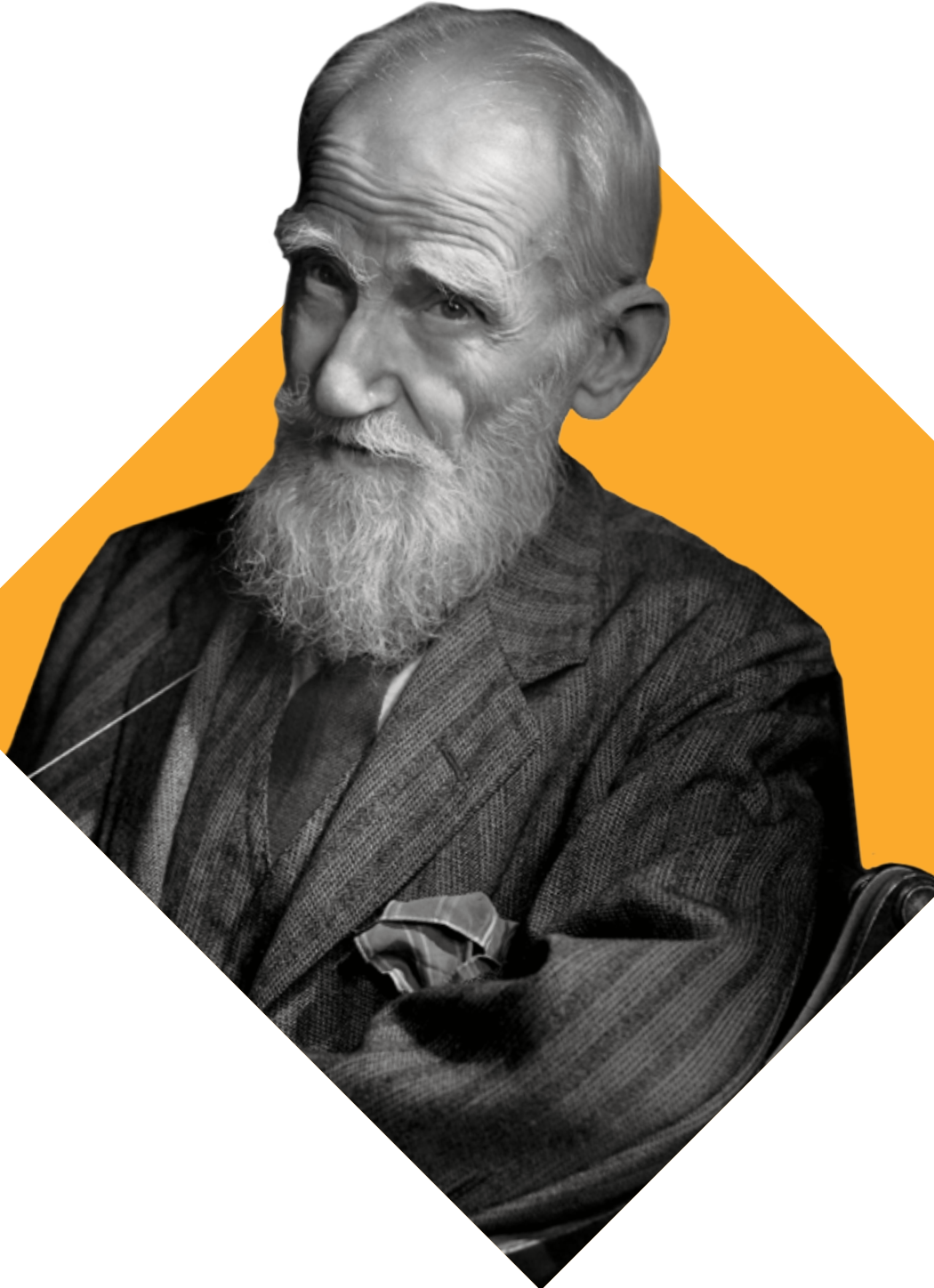
Inhoudsopgave

	Nieuw concept en vaste presentatie	4
	Spelenderwijs: het belang van spelen, het belang van Speelgoedmuseum Roden	
	Het museum nu	14
	Wat moet er snel anders?	
	Waar staat het museum voor?	24
	<ul style="list-style-type: none">• Waarom & hoe• Organisatie• Samenwerkingen• Bezoekersaantallen• Doelgroepen• Doelgroepen events• Marketingplan• Educatie	
	Uitgangspunten	38
	Strategisch & conceptueel	
	Verbeelding	44
	Culturele codes	82
	Financiën	86
	Plan van Aanpak	87

1

Nieuw concept en vaste presentatie

Spelenderwijs: het belang van spelen, het belang van Speelgoedmuseum Roden

“We stoppen niet met spelen omdat we oud worden, we worden oud omdat we stoppen met spelen.”

George Bernard Shaw (Ierland, 1856-1950)

George Bernard Shaw (Ierland, 1856-1950) sprak deze wijze woorden die vandaag nog steeds meer dan actueel zijn. Of we nu volwassen zijn of niet, in iedereen schuilt een behoefte om te spelen en plezier te maken.

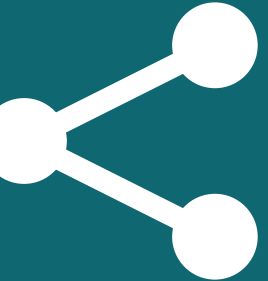
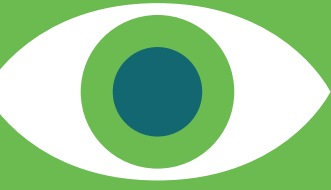
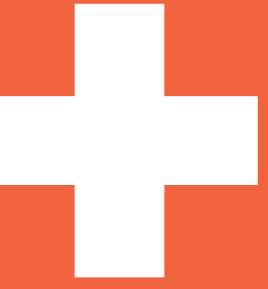
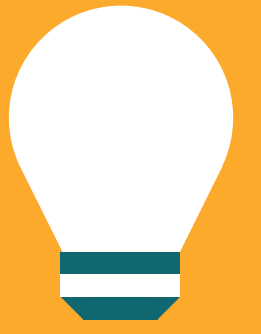
Spelen is een essentieel onderdeel van het leven. De Groningse historicus Johan Huizinga publiceerde in 1938 al het boek 'homo ludens' over de spelende mens. Wereldwijd zijn er de afgelopen jaren grote stappen gezet in het onderzoek naar het belang van spelen. In Amerika werkt het gerenommeerde 'institute of play' samen met onderzoekers uit de hele wereld, waaronder Nederland aan de wetenschappelijke onderbouwing hiervan. Spelen zorgt voor creativiteit, sociale vaardigheden en ontwikkeling van het brein. Te weinig spelen zorgt voor psychische problemen en ontwikkelingsstoornissen. Volgens onderzoeker en TED-spreker Stuart Brown stimuleert niets de hersenen meer dan (samen) spelen.

Wie als kind veel speelt en dit spel vooral ook vasthoudt in zijn of haar volwassen leven, heeft een vergroot inzicht, hogere creativiteit en een beter probleemoplossend vermogen. Allemaal eigenschappen die we in tijden van transitie hard nodig hebben om de (wereld)problematieken samen het hoofd te kunnen bieden.

Spelen zorgt ervoor dat we een diepere connectie opbouwen met de mensen om ons heen, productiever worden en daarnaast bouwen we weerstand op tegen burn-outs en depressie. 'Uit onderzoek blijkt dat mensen die blijven spelen minder vatbaar zijn voor dementie en andere neurologische problemen. Ze lopen ook minder kans op hart- en vaatziekten,' stelt Brown.

Waarom zijn zoveel mensen dan slecht in spelen? Veel volwassenen zien zelfs spelen voor kinderen nog vaak als tijdverspilling. Ook bij kinderen worden dagen steeds meer volgepland met activiteiten en wordt het behalen van leerdoelen en succes steeds belangrijker.

In Speelgoedmuseum Roden staat het belang van spelen na de herinrichting dan ook centraal. Jong en oud brengen we in contact met hun eigen speelvoorkeuren en lievelingsspeelgoed. Het doel hiervan is om ervoor te zorgen dat mensen spelen gaan toepassen in hun eigen leven omdat dit bijdraagt aan hun geestelijke en lichamelijke gezondheid, sociale vaardigheden, talenten en levensgeluk. In ons museum stimuleren we spelen en laten we zien dat mensen die blijven spelen gelukkiger en succesvoller zijn.

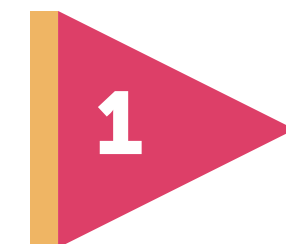
De acht speeltypen van Stuart Brown

‘Als we spelen, staan we open voor mogelijkheden en de vonken van nieuwe inzichten en gedachten,’ concludeert Stuart Brown. ‘We zijn door de natuur gebouwd om op te bloeien door middel van spel.’

Helaas vergeten veel volwassenen voldoende te spelen. Vooral vrouwen, stelt Barbara Brannen, auteur van het boek *The gift of play. Why adult women stop playing and how to start again*. Mannen doen vaker dan vrouwen aan teamsporten (of kijken ernaar), knutselen in hun vrije tijd, of koken voor hun plezier. Vrouwen sporten om af te vallen en koken omdat er nou eenmaal monden moeten worden gevoed. Ze voelen zich vaak zo verantwoordelijk voor hun gezinsleven en hun werk, dat plezier maken bij hen onder aan hun lange to-do-lijst bungelt.

Hoe krijgen we onze speelsheid weer terug? ‘Begin eerst eens met je speelgeschiedenis te onderzoeken,’ zegt Stuart Brown. ‘Zorg dat je veel in aanraking komt met spelen, speel met dieren en kinderen, en geef jezelf toestemming om “gek” te doen. Volwassenen met een ‘speeltekort’ zijn er volgens Brown slecht aan toe. ‘Ze verliezen hun optimisme, worden somber en raken vastgeroest,’ schrijft hij.

Brown onderzocht meer dan zesduizend ‘speelgeschiedenissen’ van allerlei soorten mensen. Uit zijn psychiatrisch onderzoek naar moordenaars in de gevangenissen van Texas concludeerde hij dat ze in hun jeugd vaak maar heel beperkt hebben kunnen spelen. Nobelprijswinnaars, topwetenschappers en kunstenaars hadden hun hele leven juist veel gespeeld. Sterker nog, zij speelden nog steeds!

Wat is je speelgeschiedenis?

De sleutel tot speelsheid in het heden ligt in het verleden. Als je kunt achterhalen waar je als kind helemaal in kon opgaan, dan kun je proberen dit terug te brengen in je leven.

2

Welke speelpersoonlijkheid heb je?

De meeste mensen hebben verschillende ‘speelpersoonlijkheden’ in zich, maar toch hebben ze vaak een dominante voorkeur voor een bepaald soort spel. Dat concludeert speelexpert Stuart Brown na jarenlang onderzoek. Achter één bepaalde speelvorm kunnen uiteenlopende speelpersoonlijkheden steken.

Mensen die vroeger met barbies speelden, verzonnen daar misschien verhalen omheen (de verhalenverteller) maar het kan ook zijn dat ze vooral genoten van alle verschillende kleertjes (de verzamelaar).

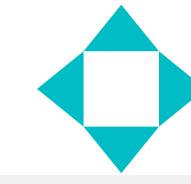
Volgens Brown zijn er acht speeltypes.

De Grappenmaker

Het spel van de grappenmaker draait altijd om iets onzinnigs. Als kind liet hij anderen lachen door rare geluiden te maken, scheve bekken te trekken of iets anders gek te doen.

Ook op latere leeftijd zijn dit de mensen die moppen tappen, de clown uithangen en met kwinkslagen uit de hoek komen. Een grappenmaker krijgt meer energie door naar een goede lachfilm te kijken of naar cabaret te gaan.

De Beweger

Dit soort mensen beleeft vooral plezier aan bewegen. Als kind zijn ze altijd aan het rennen en ze kunnen moeilijk stilzitten. Ook later in hun leven zijn ze het gelukkigst als ze sporten, wandelen of dansen.

Competitie is, als ze een sport beoefenen, niet het belangrijkste voor ze. Het gaat hun er vooral om, lekker met hun lijf bezig te zijn. Sommige mensen hebben beweging zelfs nodig om te kunnen denken.

De Onderzoeker

Als kind al zijn deze mensen bezig de wereld om hen heen te verkennen. Ze raken nooit uitgekeken en blijven hun hele leven exploreren. Dat kan letterlijk, doordat ze steeds nieuwe plekken op de wereld opzoeken.

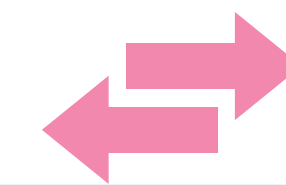
Soms doen ze emotionele verkenningen, door op zoek te gaan naar nieuwe ervaringen of door bestaande ervaringen te verdiepen met behulp van muziek, beweging of spannende flirts. Of ze doen mentale ontdekkingen door boeken te lezen over nieuwe onderwerpen.

De Streber

De streber voelt de euforie van spelen vooral tijdens competitieve spelletjes met specifieke regels. Hij wilde als kind al nummer één zijn, en hij geniet nog steeds van spelletjes waarbij gewonnen kan worden.

De streber houdt altijd de punten bij. Of hij nu aan sport doet of op de tribune zit, hij volgt de wedstrijden fanatiek. Op het werk is hij graag de baas; hij houdt bij wie er ‘voor staat’ door op te letten wie in de grootste auto rijdt of het hoogste salaris heeft.

De Regelaar

Regelaars vinden het leuk om de leiding te nemen. Als kind deelden ze de groepjes in, zeiden ze dat het tijd was voor een ander spelletje en ontfermden ze zich over andere kinderen.

Later zijn dit de mensen die sprankelende feestjes geven, het initiatief nemen voor een excursie met collega's, en etentjes tot in de puntjes plannen. Een regelaar krijgt energie door leuke dingen te organiseren.

De Verzamelaar

Het hebben en bewaren van de beste, interessantste collectie objecten of ervaringen geeft de verzamelaar een kick. Vroeger waren het voetbalplaatjes of suikerzakjes, nu zijn het antiquiteiten, wijnen, schoenen of zonsverduisteringen.

Sommige verzamelaars genieten in hun eentje van hun bezit, andere zijn het gelukkigst als ze hun obsessie kunnen delen met andere verzamelaars.

De Creativeling

Creatievelingen krijgen plezier door dingen te maken. Als kind tekenen en schilderen ze veel, of ze maken constructies van meccano. Later geniet een creatieveling nog steeds van schilderen, breien of tuinieren, als er maar iets moois, nuttigs of geks gemaakt kan worden.

Creativiteit kan ook in allerlei bezigheden aanwezig zijn, zoals iets oppoetsen tot het weer glimt, of apparaten uit elkaar halen en weer in elkaar zetten.

De Verhalenverteller

Voor de verhalenverteller is verbeelding de sleutel tot zijn spel. Als kind leest hij graag of speelt hij verhaaltjes na in zijn legowereld.

Ook later zijn dit mensen die in een verhaal kunnen verdwijnen, zich helemaal identificeren met een personage en een levendige fantasie hebben. Bijna overal kunnen ze wel een spelelement in aanbrengen. Verhalenvertellers laden zichzelf op als ze naar de film gaan of tijd nemen voor een fijn boek.

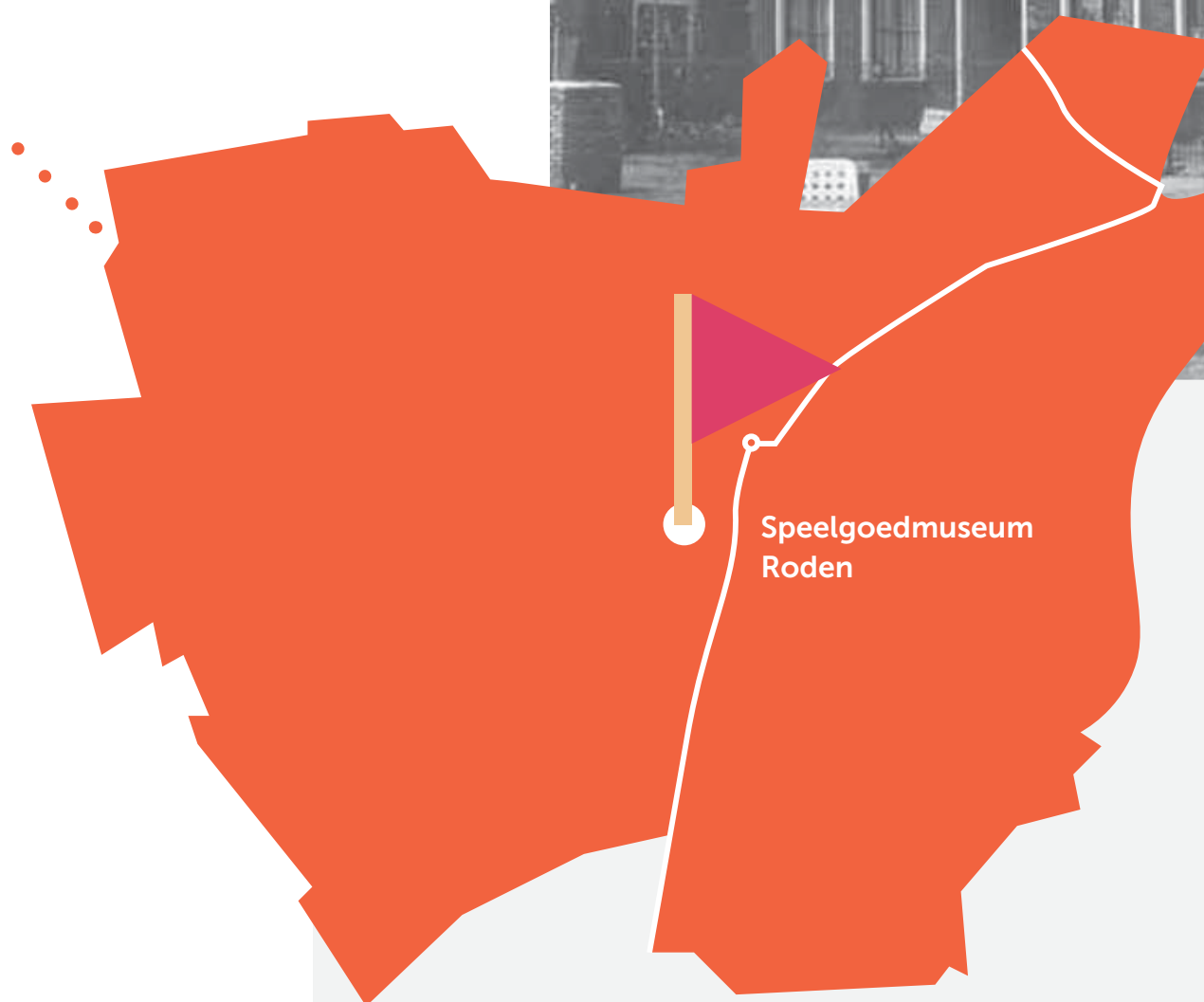

De maatschappelijke rol van Speelgoedmuseum Roden

Wij definiëren ons museum conform de nieuwe definitie van de ICOM:

Musea zijn democratiserende, inclusieve en meerstemmige ruimtes voor kritische dialoog over het verleden en de toekomst. Terwijl ze de conflicten en uitdagingen van het heden erkennen en aanpakken, houden ze artefacten en exemplaren in beheer voor de samenleving, bewaren ze uiteenlopende herinneringen voor toekomstige generaties en garanderen ze gelijke rechten en gelijke toegang tot het erfgoed voor alle mensen.

Musea hebben geen winstoogmerk. Ze zijn participatief en transparant en werken in actief partnerschap met en voor diverse gemeenschappen om inzichten in de wereld te verzamelen, te bewaren, te onderzoeken, te interpreteren, te tentoonstellen met als doel bij te dragen aan de menselijke waardigheid, sociale rechtvaardigheid, wereldwijde gelijkheid en planetair welzijn.

Museum Kinderwereld in 1969

In 1969 werd Stichting Nederlands Museum Kinderwereld in Roden opgericht. Via het ANP werd een oproep gedaan aan de Nederlandse bevolking om op zolder te kijken naar speelgoed uit het verleden. Aan deze oproep werd massaal gehoor gegeven. Het is de aanzet geweest van een unieke collectie antiek speelgoed. In het monumentale pand 'Het Pietershuis' werd een permanente expositie ingericht. Het museum heeft een ANBI-status, is lid van de Museumvereniging, staat in het Museumregister en voert de Museumkaart. Het Speelgoedmuseum is al meer dan 50 jaar een begrip in het Noorden, de naamsbekendheid en de draagvlak voor het museum zijn groot. We zijn het grootste speelgoedmuseum van Nederland met de grootste collectie.

De maatschappelijke rol van Speelgoedmuseum Roden

Speelgoedmuseum Roden geeft al jarenlang invulling aan de meer traditionele rol van een museum. We verzamelen, beheren en presenteren de grootste collectie speelgoed van Nederland.

Op ons speelplein wordt actief gespeeld met oud speelgoed zoals vliegende Hollanders, stelten en tolleren. Ook zijn we bezig om de immateriële spelletjes in kaart te brengen, te behouden en tot leven brengen.

Naast deze functies zetten we de komende jaren stevig in op de vernieuwing en versterking van onze maatschappelijke taak. Het museum vervult al meer dan 50 jaar een belangrijke rol in de gemeenschap. De meeste inwoners van Roden en Noord-Nederland hebben in hun jeugd een bezoek aan het museum gebracht. De waardering voor en de bekendheid van het museum is nog steeds groot.

We hebben daarnaast een belangrijke maatschappelijke functie. De betaalde medewerkers worden ondersteund door meer dan 50 vrijwilligers. Voor een klein museum zijn zij onmisbaar. Sommige vrijwilligers hebben een migratieachtergrond of zijn kwetsbaar en kunnen nergens anders terecht.

Het museum werkt daarnaast met vluchtelingen als buddy project. Op een laagdrempelige manier integreren vluchtelingen in de gemeenschap. Zij leren spelenderwijs de taal en cultuur. Door vragen te stellen als: met welke autootjes speelde jij toen je nog in Syrië woonde? wordt er ook een inhoudelijke link gelegd, die voor bezoekers zichtbaar is.

Er wordt ook gewerkt met mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Het museum biedt al jarenlang dagbesteding voor volwassenen met verstandelijke en/of lichamelijke beperkingen. Ze leveren een belangrijke bijdrage aan het museum door het uitvoeren van allerlei werkzaamheden en zijn volwaardig onderdeel van de organisatie.

Ook hebben we memory manden voor ons Alzheimer café.

Op deze manieren creëert het museum al jaren sociaal draagvlak in de buurt. Speelgoedmuseum Roden zorgt voor een waardevolle sociale verbindingsplek voor de gemeenschap.

We onderschrijven het belang van het betrekken van diverse doelgroepen. Wij zijn een laagdrempelig museum voor iedereen. Voor veel kinderen zijn wij het eerste museum dat ze bezoeken. Een positieve ervaring werkt drempelverlagend voor toekomstig museumbezoek. Wij laten zien dat een museum leuk is voor alle doelgroepen. Diversiteit en inclusie gaat ook over het bereiken van alle sociale groepen. Door ons prijsbeleid willen wij bereikbaar blijven voor bezoekers met een lager inkomen. We hebben onder meer contacten met de voedselbank zodat ook deze doelgroep (gratis) naar het museum kan. Het Speelgoedmuseum is een museum waar iedereen zich welkom voelt en met een positief gevoel naar huis gaat.

We willen de komende jaren in ons vernieuwde museum nog meer inzetten op onze maatschappelijke taak. Het museum moet als het ware een soort van huiskamer voor de omgeving worden, met een openbaar toegankelijk speelplein en horeca. Mensen met verschillende achtergronden en leeftijden ontmoeten elkaar hier en kunnen samen spelen. We organiseren straks samen met het jongerenwerk en het ouderenwerk activiteiten in het museum zoals speeltjesavonden, knutselen, techniek workshops en gamecompetities. De doelgroepen die we hiermee bereiken worden diverser en er ontstaan nieuwe sociale verbindingen. Bij het verdwijnen van buurthuizen heeft het museum deze rol op natuurlijke wijze overgenomen.

Onze nieuwe thema's over het belang van spelen en gendergelijkheid geven ons de mogelijkheid om aan te sluiten op maatschappelijke thema's. We gaan in op gendergelijkheid en gender normatief speelgoed. We stellen hiermee vraagtekens bij rollen en gedrag die jongens en meisjes soms al op jonge leeftijd opgelegd krijgen en de impact die dit heeft op hun latere leeftijd. Een bezoek aan Speelgoedmuseum Roden zorgt ervoor dat mensen met nieuwe zelfinzichten weer naar huis gaan en het belang en plezier van spelen in hun eigen leven inzien.

Effect op recreatie en toerisme van Speelgoedmuseum Roden

Berenschot geeft in hun rapport 'Verkenning cultuurbeleid provincie Drenthe richting 2025-2028' uit juni 2023 het volgende aan:

"Drenthe is sterk op museaal gebied. Musea zouden een speerpunt moeten zijn in niet alleen het cultuurbeleid maar ook in het toeristisch recreatief beleid".

Maatschappelijke effecten

Het Sociaal Cultureel Planbureau heeft de overheden opgeroepen om te investeren in de brede welvaart van mensen. Cultuur vervult hier een belangrijke rol in. Ook Berenschot wijst de Provincie Drenthe op het belang van cultuur voor het geluksgevoel van haar inwoners.

Het vernieuwde Speelgoedmuseum Roden heeft een belangrijke rol in de gemeenschap vanwege de hechte groep vrijwilligers, onze dagbesteding en de maatschappelijke en culturele activiteiten. Daarnaast zorgen wij ervoor dat het belang van spelen op een laagdrempelige interactieve manier onder de aandacht wordt gebracht van een groot publiek. Bezoekers komen weer in contact met hun speelse en creatieve kant. Spelen draagt bij aan levensvreugde, stimuleert sociale cohesie en voorkomt mentale problemen en maakt mensen creatief en flexibel om te komen tot innovatieve oplossingen bij de huidige (wereld)problematieken.

Relevantie voor Drenthe

In absolute aantallen trekt Drenthe nog altijd de meeste toeristen van de drie noordelijke provincies. In 2022 ontving Drenthe een kwart meer gasten dan in 2021. Er kwamen 2,1 miljoen mensen naar Drenthe. Dat is een stijging van 7% ten opzichte van 2021 (bron: Marketing Drenthe).

De vrijetijdseconomie is daarmee in Drenthe een belangrijke pijler voor de economie. Dit zijn stabiele trends waar het Speelgoedmuseum goed op aan kan vullen en aan bij kan dragen:

- Er worden slechts 6 toeristische attracties genoemd in landelijke overzichten. Dat is te weinig. Drenthe heeft als toeristisch in trek zijnde provincie nog meer 'reason to come and to stay' nodig. Het Speelgoedmuseum wil door middel van dit masterplan, in samenwerking met onder andere museum Havezate Mensighe, een kwalitatief en eigentijds museum worden. Daarbij wordt er gestreefd naar een groei in bezoekersaantallen tot 50.000 bezoekers (en meer). Dit is goed mogelijk, doordat onder andere het onderwerp een bovenregionale aantrekkingskracht heeft.
- Het verblijf van toeristen in Drenthe kan worden verlengd en de kwaliteit ervan kan worden verbeterd. Het Speelgoedmuseum kan nog beter als vliegwieltje voor Roden en haar omgeving dienen. Het nog altijd groeiende cultuurtoerisme biedt daartoe voldoende kansen.

Globaal overzicht toeristische attracties Drenthe

2

Het museum nu Wat moet er snel anders?

Sterke punten

In Speelgoedmuseum Roden is veel te zien voor kinderen en volwassenen. Van antiek speelgoed als poppen, treinen, auto's tot aan oude speelautomaten. Het roept veel herinnering en nostalgie op en is leuk voor een brede doelgroep. Dit is een mooi uitgangspunt.

Sterk punt is dat er op een paar plekken binnen en buiten het museum ook echt zelf te spelen is. Niet digitaal maar juist hands-on! Zo is er een antieke draaimolen in gebruik en kan iedereen zich uitleven in de buitenspeelplaats. Hier kun je fietsen op oude bijzondere fietsen, spelen met diablo's, tolleren en nog meer. Ouders kunnen rustig koffie drinken en de kinderen in de gaten houden in het museumcafé. Ook is er een knutselzolder en treinpark om te spelen.

Waar gaan we aan werken?

Inhoudelijke ordening

De ordening van de collectie is voor de bezoekers nu te moeilijk waardoor topstukken of specifieke verhalen achter collectie niet meer goed zichtbaar zijn. We willen duidelijkere, actuele en relevante thema's hanteren en meer structuur aanbrengen: contextgevend > verdiepend > collectiedetails.

Ook is de link naar het heden in de huidige situatie niet helder. Waarom is deze collectie relevant voor nu en in de toekomst? De contextgevendende informatie bij het museum en de collectie mist, waardoor vooral nostalgie en herinnering wordt opgeroepen. Dit is aantrekkelijk maar meer is goed mogelijk. In de vernieuwde tentoonstelling wordt sterk ingezet om linken naar het nu en jouw persoonlijk leven te maken. Spelen is en zal altijd relevant blijven en is meer dan ooit belangrijk.

Ruimtelijke vernieuwingsslag

We vernieuwen ook ruimtelijk. De huidige opstelling gedateerd en is geen geheel. Met een nieuwe look-and-feel voeren we dezelfde vormtaal en stijl door in het hele museum. Fris en van nu, maar met een duidelijke nostalgische link die onze mooie collectie extra versterkt.

Gebouw: verduurzaming & toegankelijkheid

Het gebouw is niet duurzaam en sluit op een aantal onderdelen niet aan op de eisen van een professioneel museum. Het weer op peil brengen van het museum naar een relevant museum van deze tijd, is de doelstelling van dit masterplan.

Marketing en communicatie

Door het huidige beperkte budget van het museum en de relatief kleine formatie is de promotie van het museum de afgelopen jaren zeer beperkt geweest. De naamsbekendheid van het museum kan nog sterk verbeterd worden. Desondanks trekken we gemiddeld 18.000 bezoekers per jaar. In 2023 zijn er grote stappen gezet om het museum op Social Media onder de aandacht te brengen. Daarnaast wordt in oktober 2023 de nieuwe website gelanceerd en zijn er meer persberichten verzonden. Het is echter noodzakelijk om de formatie uren en het marketing en communicatiebudget te verhogen. We nemen hiervoor structureel budget op in de begroting vanaf 2025 en daarnaast een incidenteel budget om het museum bij de heropening onmiddellijk goed te positioneren.

Huisvesting en verbouwing

Het Speelgoedmuseum Roden bestaat inmiddels meer dan 50 jaar en het grootste deel daarvan is het gehuisvest het monumentale pand aan de Brink. De staat van het gebouw en het achterhuis met kantoren, depots en werkplaats laat te wensen over. De depots zijn overvol en niet meer te gebruiken vanwege de belastbaarheid van de vloeren. Naast een inhoudelijke en organisatorische vernieuwing is het noodzakelijk om het gebouw te verbouwen en te verduurzamen zodat het weer voor een langere periode geschikt is als museum.

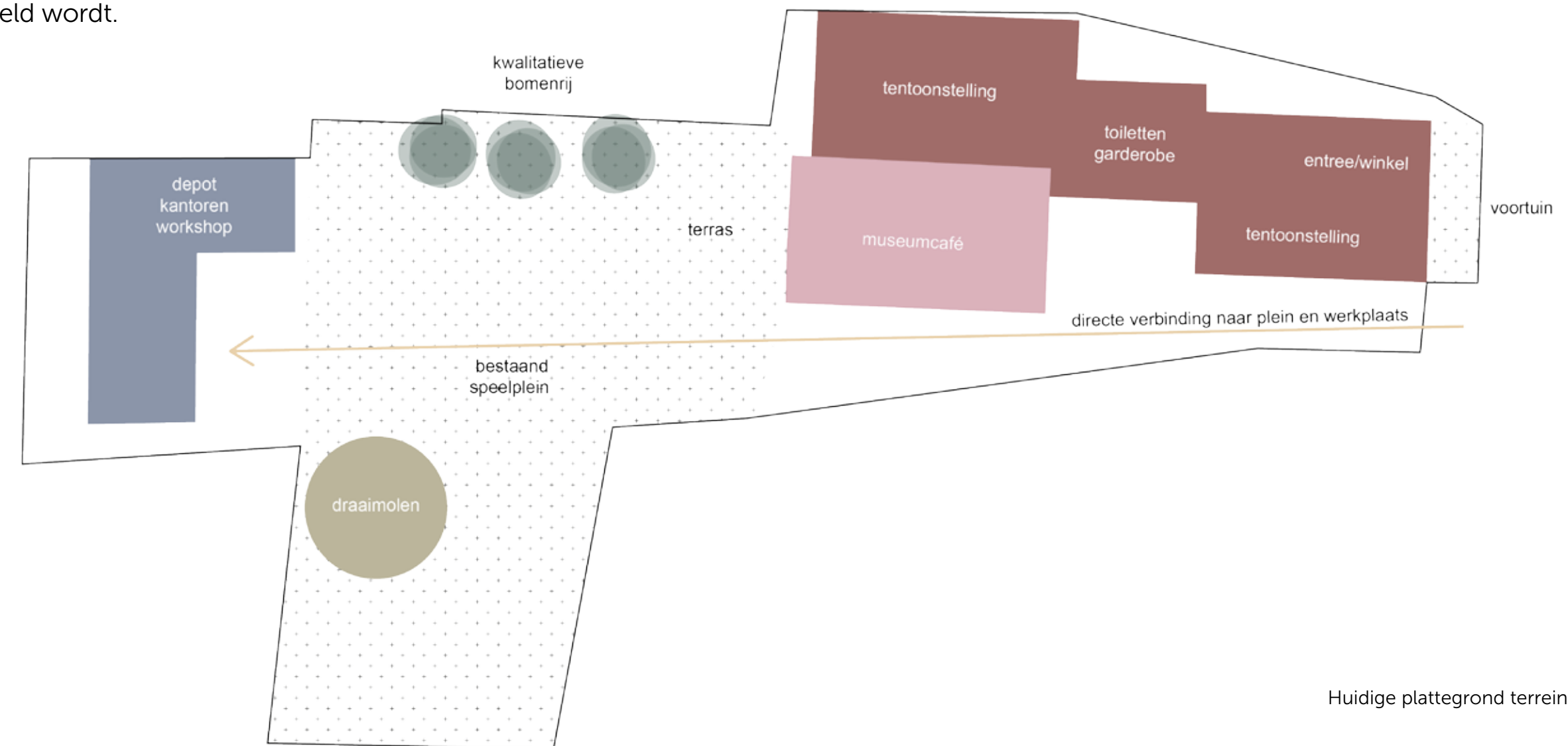
We willen de herinrichting van de vaste presentatie gebruiken om ook meteen de problemen in de panden op te lossen:

- We willen een ruimte maken met alle wc's en de garderobe bij elkaar
- We verplaatsen de ingang naar het nieuwere deel van het gebouw zodat de horeca, winkel en balie bij elkaar in één ruimte komen. Hierdoor wordt het veiliger voor de vrijwilligers en ontstaat een logische berouting.
- Verduurzaming van het pand
- Verbeteren installaties
- Creëren van één depot, bij voorkeur open voor het publiek. We hebben nu op veel plekken in het museum depots die nu allemaal niet meer voldoen aan de eisen. We hebben incidenteel last van muizen en schimmel. Er is maar 1 depot met een klimaat installatie. We hebben de grootste collectie speelgoed van Nederland van een zeer hoge kwaliteit. Deze ligt grotendeels in depot en we willen deze prachtige collectie meer ontsluiten voor publiek. We willen daarom graag 1 groot depot creëren waar het publiek door kan lopen en ook betrokken wordt bij het collectiewerk. We worden eind dit jaar opnieuw beoordeeld door de museumfederatie en de staat van onze depots zal hierin wel een discussiepunt zijn. Het is daarom belangrijk dat we hiervoor een verbeterplan maken voor de toekomst.

- We willen een ontvangstruimte bouwen voor groepen zodat we schoolklassen en andere groepen beter kunnen ontvangen. We kunnen groepen dan in een aparte ruimte workshops laten doen of educatieve activiteiten ontplooiën. Door verhuur aan groepen kunnen we ook meer neveninkomsten genereren.
- We willen de horeca en het speelplein met ons historische buitenspeelgoed ook voor niet-museumbezoekers openstellen. Hierdoor wordt de geschiedenis van het spelen nog laagdrempeliger toegankelijk. Het museum wordt hiermee echt een huiskamer voor de wijde omgeving. Verschillende groepen kunnen elkaar hier ontmoeten en samen spelen of (inter) actief met erfgoed bezig zijn. De buitenspelletjes door de eeuwen heen zijn waardevol immaterieel erfgoed dat we graag willen overdragen op nieuwe generaties. Kinderen en volwassenen kunnen bij ons actief spelen. Daarnaast kunnen we hierdoor meer koffie en andere consumpties verkopen in ons vernieuwde café. Ook binnen in ons café willen we meer ruimte bieden om te spelen.
- De huidige winkel en entree wordt een extra tentoonstellingsruimte

Huidig vlekkenplan

Op dit moment is het museum gescheiden van de kantoren en depot. Daartussen bevindt zich een bomenrij en het speelplein. Het ruime speelplein, de bomen en de schakering van de bestaande museumgebouwen zijn kwaliteiten waar op ingespeeld wordt.

Nieuw vlekkenplan

In de nieuwe situatie komt op de plek van het huidige museumcafé de entree, winkel, garderobe en toiletruimte. Het café wordt uitgebreid naar achter, in het deel wat nu tentoonstellingsruimte is. Vanuit de verbouwde entree/café is de nieuwe aanbouw bereikbaar met het (open) depot, multifunctionele groepsruimte, werkplaats en kantoren.

Door de aanbouw achter de vernieuwde entree en café te plaatsen, kunnen de bestaande bomen behouden worden en ontstaat er een intieme binnentuin met terras. Tegelijkertijd wordt er ruimte gemaakt voor een nieuw plein achter op de kavel (waar de huidige kantoren/werkplaats waren). De twee pleinen hebben hun eigen karakter. Zo kan het achterplein ruimte bieden aan de draaimolen en kan het bestaande plein ingericht worden voor spelen.

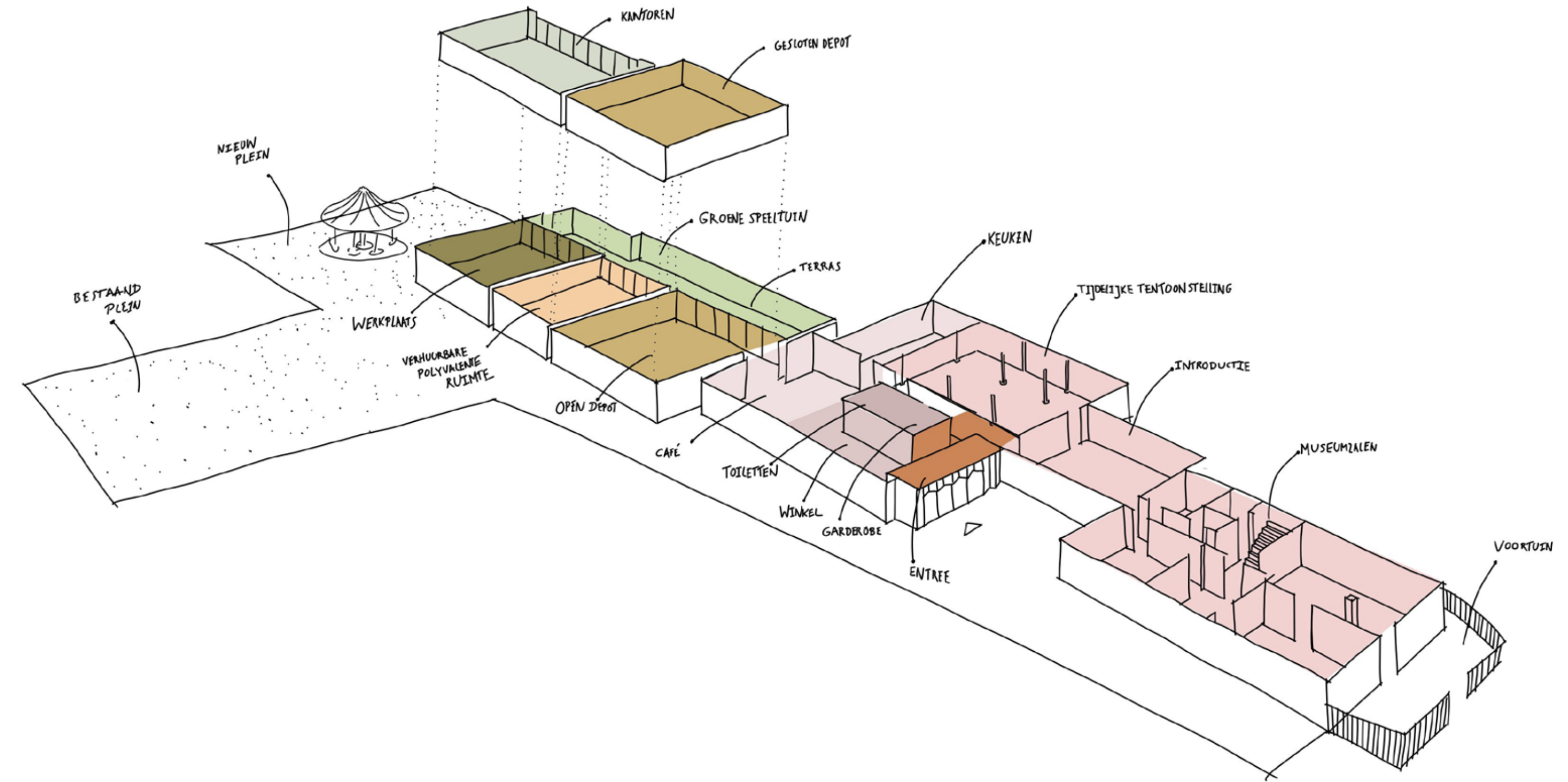
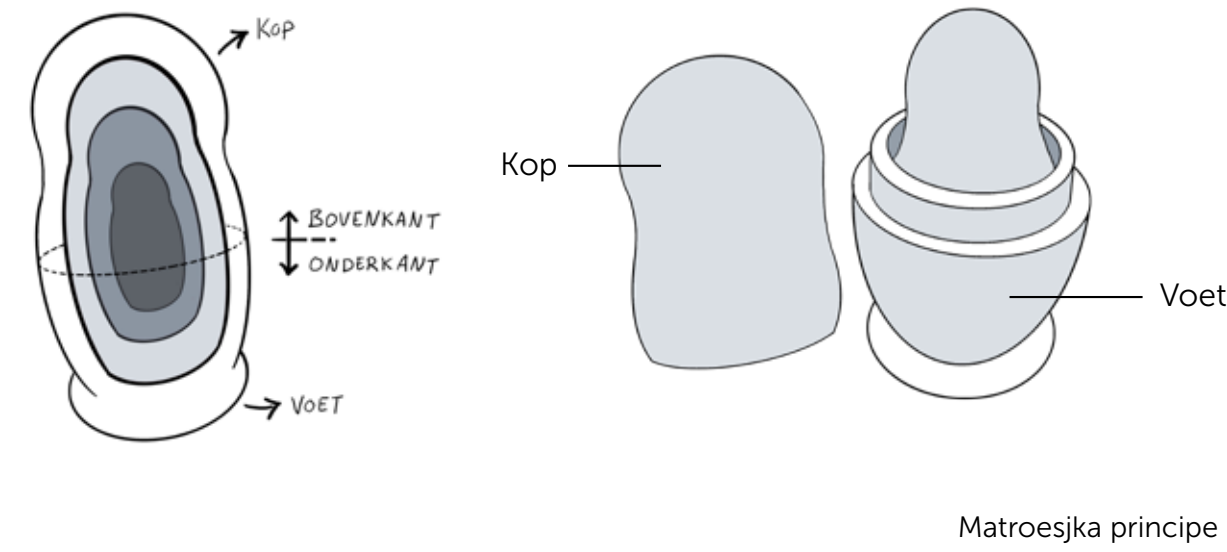
De Gemeente Noorderveld heeft aan het Speelgoedmuseum aangegeven dat het maximale te bouwen oppervlakte 1015 m² bedraagt. Op dit moment is het totale bebouwde oppervlakte 660 m². Na sloop van het huidige depot/kantoren gebouw (155 m²) mag er maximaal 538 m² bij gebouwd worden. Het voorgestelde nieuw te bouwen oppervlakte is in totaal 242 m².

Concept aanbouw

Het toekomstige open depot van het Speelgoedmuseum is een plek waar verwondering en verdieping elkaar ontmoeten. De gelaagdheid van een depot wordt op een speelse manier geopend naar het publiek. Het concept is geïnspireerd door het idee van een matroesjka: een poppetje in een poppetje in een poppetje. Elke matroesjka bestaat uit een voet en een kop die een ander poppetje insluiten. Deze gelaagdheid wordt dynamisch als de 'kopjes' en 'voetjes' van elkaar worden gehaald.

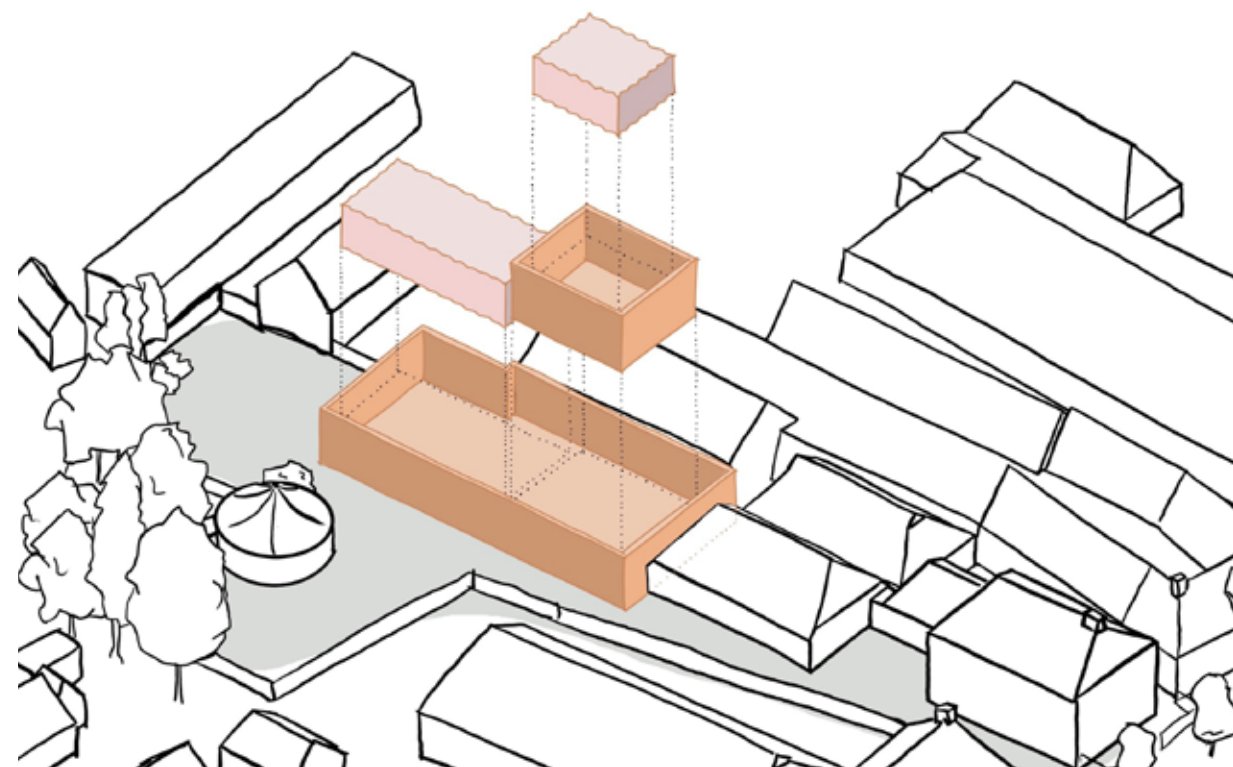
In de eerste plaats biedt deze gelaagdheid aanleiding voor een ruimtelijk concept van een nieuw te bouwen depot. In plaats van dat de twee op elkaar passen, wordt het idee van twee niet-passende delen omarmd. Daarnaast kan dit idee worden gebruikt in het interieur om binnen en buiten te materialiseren en openbare en privé ruimtes te onderscheiden.

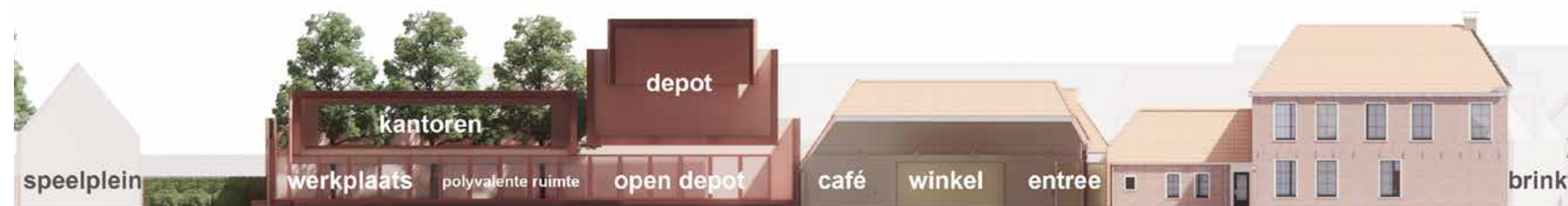
Vormgeving aanbouw

Het volume voor de aanbouw ontstaat door kleinere kopjes in grotere voetjes te passen. In bovenstaande figuur zijn de verschillende voetjes en kopjes uit elkaar geschoven over de stippellijnen. Een grote voet (oranje) neemt plaats achter de schuren. Een tweede kleinere voet hangt in het voorste gedeelte van de grote voet met daarboven een kleinere kop (roze). De grotere kop aan de achter kant neemt plaats naast de kleinere 'zwevende' voet.

Het spel van kleinere en grotere koppen en voeten resulteert in een doorsnede waar licht langs de onder- en bovenkanten van de 'depotmatroesjka' naar binnenkomt.

Exploded view aanbouw

Doorsnede huidig gebouw en aanbouw

De nieuwe entree van het Speelgoedmuseum ligt op het kleine plein achter de dokterswoning. De materialisering van de kroon van het depotgebouw biedt aanleiding voor het nieuwe entreeportaal. De combinatie van bestrating, signalisatie en een nieuwe voortuin leidt de entree in.

Het depot aan de twee speelpleinen toont zich met grote vitrines. Door de vitrines 'zakken' de depotzalen op de eerste verdieping naar beneden. De gelaagdheid van de verschillende volumes is ook zichtbaar door verschil in materiaal en textuur. De voeten zijn zwaar en ruw. Terwijl de koppen glad en gevouwen zijn. Dit contrast wordt versterkt door hoe licht naar binnenvalt en langs de verschillende materialen schaduw werpt.

Moodbeelden vormgeving aanbouw

3

Waar staat het museum voor?

Waarom en hoe?

Het museum is momenteel druk bezig met de doorontwikkeling tot een vernieuwd museum. Het vernieuwde museum gaat met ondersteuning van de historische collectie in op het belang van spelen. Dit vraagt ook om aanscherping van de huidige missie en visie.

Missie

Spelen is noodzakelijk voor het verder ontwikkelen van de mens en haar/zijn/hun uitdagingen in het leven en de maatschappij van de 21^e eeuw. Speelgoedmuseum Roden verzamelt, beheert, behoudt en presenteert speelgoed vanaf 1700. Het museum wil met zijn speelgoedcollectie jong en oud bij elkaar brengen, hen terugvoeren naar vroegere tijden, hen het heden doen ervaren en stimuleren tot samen spelen, leren, reflectie en interactie.

Visie

De rol van spelen in het leven van de mens spelenderwijs laten zien aan en ontdekken door families met (klein) kinderen, stellen, bedrijven en scholen, door bewust te kijken naar speelgoed en de onderliggende thematiek zoals gender(on)gelijkheid, die ook nu in het eigen leven en de maatschappij spelen. Het museum vervult een maatschappelijke verbindende rol met behulp van de collectie en de geschiedenis van spelen en speelgoed.

Take out bezoeker

Spelen is niet zomaar leuk maar het leert me en bereidt me voor. Ik kies zelf waarmee en hoe ik speel in mijn leven.

Organisatie

Werknemers

Er is een zeer kleine groep werknemers in dienst. Dit maakt het moeilijker om naast de dagelijkse zaken een tentoonstelling te ontwikkelen en te herinrichten. We vertrouwen erop dat we met de doorontwikkeling het museum een nieuwe en solide toekomst kunnen bieden en op termijn de organisatie kunnen versterken door het genereren van extra inkomsten vanuit subsidies, sponsoring en publiek.

In dienst zijn:

- De directeur bestuurder
- Conservator
- PR/Marketing en sponsoring

Zij worden ondersteund door meer dan 50 vrijwilligers. Zoals elk klein museum zijn deze vrijwilligers cruciaal. De (veelal oudere) vrijwilligers hebben hier een betekenisvolle rol en gekeken wordt naar wat de mogelijkheden zijn. We werken met vrijwilligerscontracten en onze vrijwilligers zijn een volwaardig onderdeel van onze organisatie. Dit najaar formuleren we een nieuw vrijwilligersbeleid. De komende jaren zal worden ingezet op extra scholing voor de vrijwilligers op het gebied van bijvoorbeeld BHV, collectiebeheer en rondleider. Als het museum meer richting krijgt, geeft dat vaak een positieve impuls aan de vrijwilligers. Nieuwe, jongere vrijwilligers zien de uitdaging en aantrekkelijkheid in een vernieuwd museum.

Er wordt ook gewerkt met mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Op deze manier creëert het museum al jaren sociaal draagvlak in de buurt. Het is voor de vaste organisatie een belangrijke taak deze onmisbare mensen te begeleiden. Het museum zorgt voor Roden en omgeving voor een belangrijke sociale verbindingsplek voor de gemeenschap. Een dergelijke verbinder in deze tijden is waardevol en onmisbaar.

Vernieuwing

De verdere uitvoering van het vernieuwingsplan zal in samenspraak met Perspekt (Haarlem, www.perspektstudios.nl) gebeuren.

Perspekt (1968) heeft jarenlange kennis en ervaring in herinrichtingsprojecten, waarbij ze zich richten op 80% van het publiek (iedereen behalve de superspecialisten). Er is oog voor verschillende behoeften van publiek. Perspekt is in staat om het project van masterplan tot en met uitvoering te verzorgen. De tentoonstellingen van Perspekt kenmerken zich door een 'serieus luchtige toon', actualiteit en relevantie, praktische functionaliteit en zeer aantrekkelijke vormgeving.

Voor het architectonische gedeelte wordt samengewerkt met Sax Architecten uit Groningen. Zij hebben in Drenthe meerdere museale gebouwen ontworpen en begeleid.

Samenwerkingen

Erfgoedkoepel Roden

De erfgoedkoepel is een samenwerkingsverband tussen alle erfgoedpartners rondom de Brink in Roden. Het gaat om Havezate Mensinge, Het Scheepstra kabinet (over de geschiedenis van het onderwijs en onderwijsvernieuwer Scheepstra, de kerk, de historische vereniging Roon en stichting behoud van Hinsz-orgel Roden).

Het doel van deze samenwerking is om de historische verhalen en erfgoed voor Roden op een aantrekkelijke en interdisciplinaire manier voor het voetlicht te brengen. Door deze samenwerking kan een 'dagje Roden' aangeboden worden. Met ondersteuning van het Fonds voor cultuurparticipatie en de NDE wordt een gezamenlijke app ontwikkeld zodat de rijke geschiedenis van Roden digitaal toegankelijk wordt gemaakt.

De Havezate Mensinge en het Speelgoedmuseum zijn de enige instellingen uit de erfgoedkoepel met een kleine professionele staf. Het afgelopen half jaar is bij beide instellingen een directeurswissel geweest. Met de inhoudelijke samenwerking zijn de afgelopen jaren goede stappen gezet. Beide instellingen hebben nu echter uitgesproken dat het meerwaarde heeft om daarnaast ook organisatorisch de samenwerking te versterken want door de kleine bezetting zijn beide organisaties kwetsbaar.

Dit kunnen we verminderen door het gezamenlijk invullen van back office taken zoals bijvoorbeeld communicatie en financiën. De komende maanden worden deze plannen verder uitgewerkt.

Andere samenwerkingen

Naast samenwerkingen binnen de erfgoedkoepel zoeken we ook naar optimale samenwerkingen met onze museumcollegas en andere culturele partners binnen en buiten Roden, zoals theater de Winsinghhof.

Bezoekersaantallen

De corona-epidemie zorgt voor een vertekend beeld van de bezoekersaantallen. In 2020, 2021 en 2022 was het museum vanwege beperkende maatregelen niet of slechts gedeeltelijk open. Normaal trekt het museum jaarlijks 15.000-20.000 bezoekers uit heel Nederland en de rest van Europa, inclusief scholen. We verwachten met het nieuwe concept in het eerste jaar minimaal 30.000 bezoekers per jaar te trekken. In het tweede jaar verwachten we 40.000 bezoekers en in het derde jaar 50.000 bezoekers. Zo groeit het museum door tot een middelgroot museum van regionaal belang.

De nieuwe inhoudelijke insteek (het belang van spelen in de huidige tijd) van het museum is van landelijk belang. Het is een universeel onderwerp.

Modeltreinbaan in het Speelgoedmuseum

Waar baseren we deze groei op:

- Meer schoolbezoeken:
Van oudsher is er veel schoolbezoek. In de gemeente Noordenveld en Tynaarlo zijn al 50 basisscholen. De vernieuwing van het museum sluit aan bij de educatieve doelstellingen en leent zich daarnaast ook voor een schoolreisje met veel spelen. We verwachten hier in te kunnen groeien.
- Bereik nieuwe doelgroepen zoals middelbare scholieren en bedrijfsuitjes:
Op zoek naar je eigen speeltipe en het belang van spelen om innovatieve oplossingen te vinden is aantrekkelijk voor deze nieuwe doelgroepen. Voor alle bedrijven een unieke mogelijkheid voor teaming en het stimuleren van 'speelgedrag'.
- Grotere aantrekkingskracht voor individuele bezoekers, zowel voor Roden en omgeving als de toeristen. Het nostalgische van het speelgoed zal ook bewaard blijven.
- Vanwege de sterke aansluiting bij of oplossing voor maatschappelijke thematiek is het museum voor meer bezoekers interessant.
- In de oude situatie was er zeer weinig aandacht voor marketing en communicatie. De eerste stappen voor extra inzet hierop zijn al gezet. Het museum is inmiddels actief op social media en we breiden stapsgewijs het marketingbudget uit. Het komende jaar ontwikkelen we een marketingplan voor het nieuwe museum hiervoor.

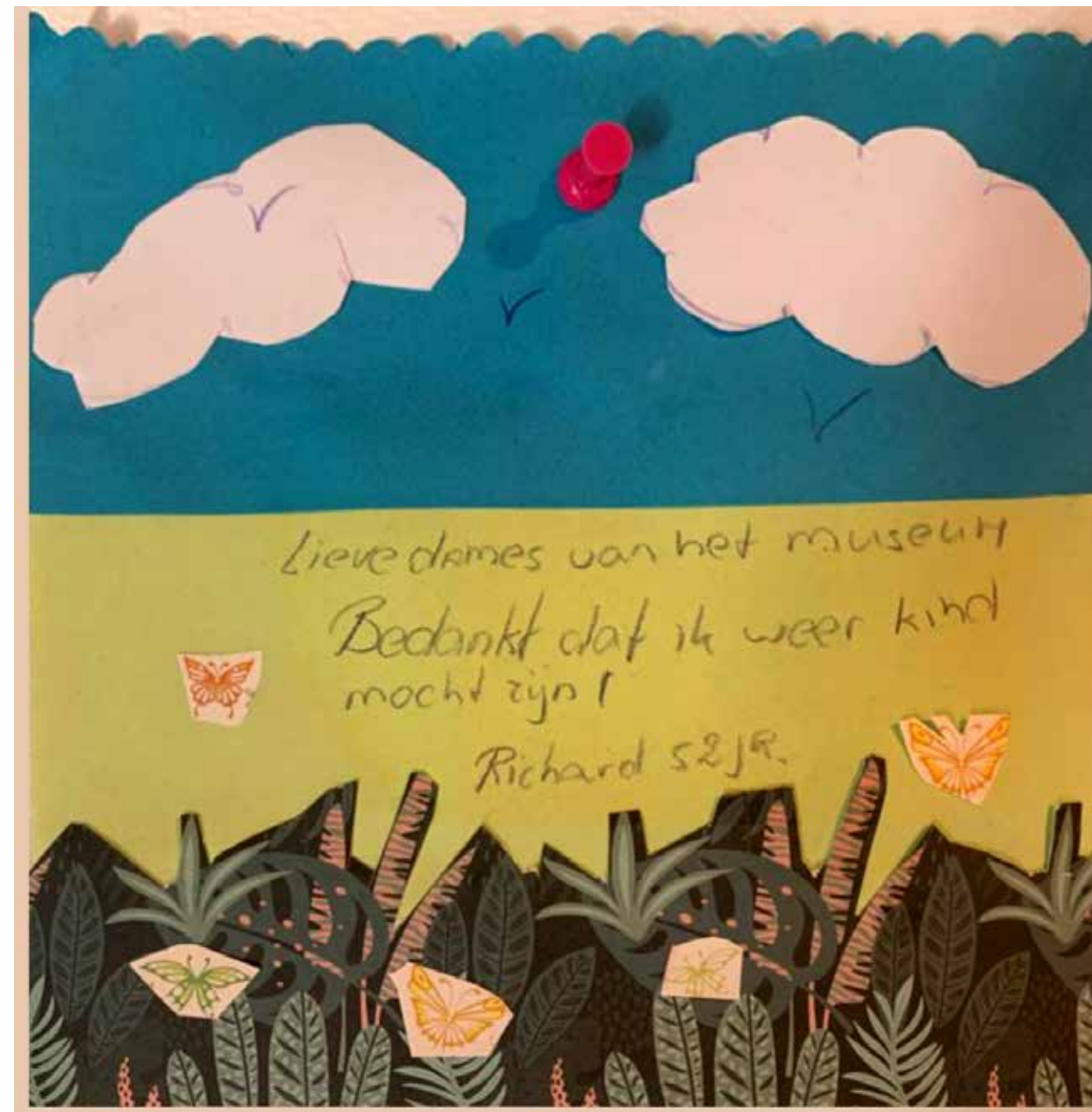

Doelgroepen

De komende jaren willen onze doelgroepen verbreden en meer jongeren en volwassenen bereiken. Het Speelgoedmuseum is niet alleen relevant voor kinderen maar voor alle leeftijden.

We willen onze collectie, de geschiedenis en het belang van spelen voor iedereen interessant en toegankelijk maken, om deze kennis met meer doelgroepen te delen, ook met groepen die niet zo makkelijk naar het museum komen. Het Speelgoedmuseum Roden heeft de ambitie het educatieve aanbod voor onderwijsgroepen van diverse niveaus sterk uit te breiden en inclusiviteit en diversiteit daarin te verankeren.

Ook gaan we meer inzetten op het bereik van volwassenen zoals bedrijfsuitjes. Spelen is voor iedereen van belang, het stimuleert creativiteit, samenwerken, draagt bij aan het levensgeluk en helpt stress verminderen. Spelen helpt bij het vinden van innovatieve oplossingen, iets wat bedrijven meer en meer zullen moeten doen. Een 'speels programma' bij het Speelgoedmuseum is een welkome doedenk-activiteit om met al je collega's te doen.

Reactie van een bezoeker

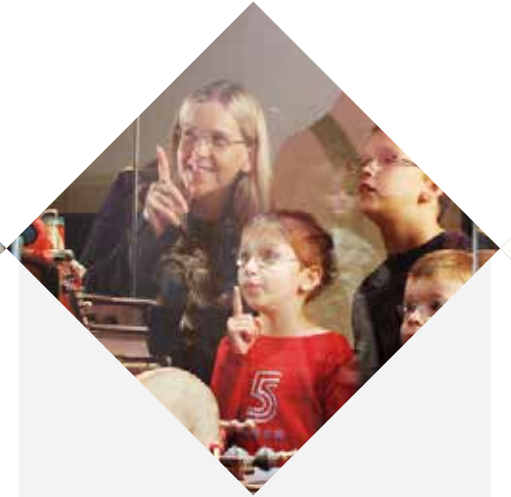
Kinderen tot en met 12 jaar met hun (groot)ouders

Stellen

Toeristen

Scholen en bedrijven

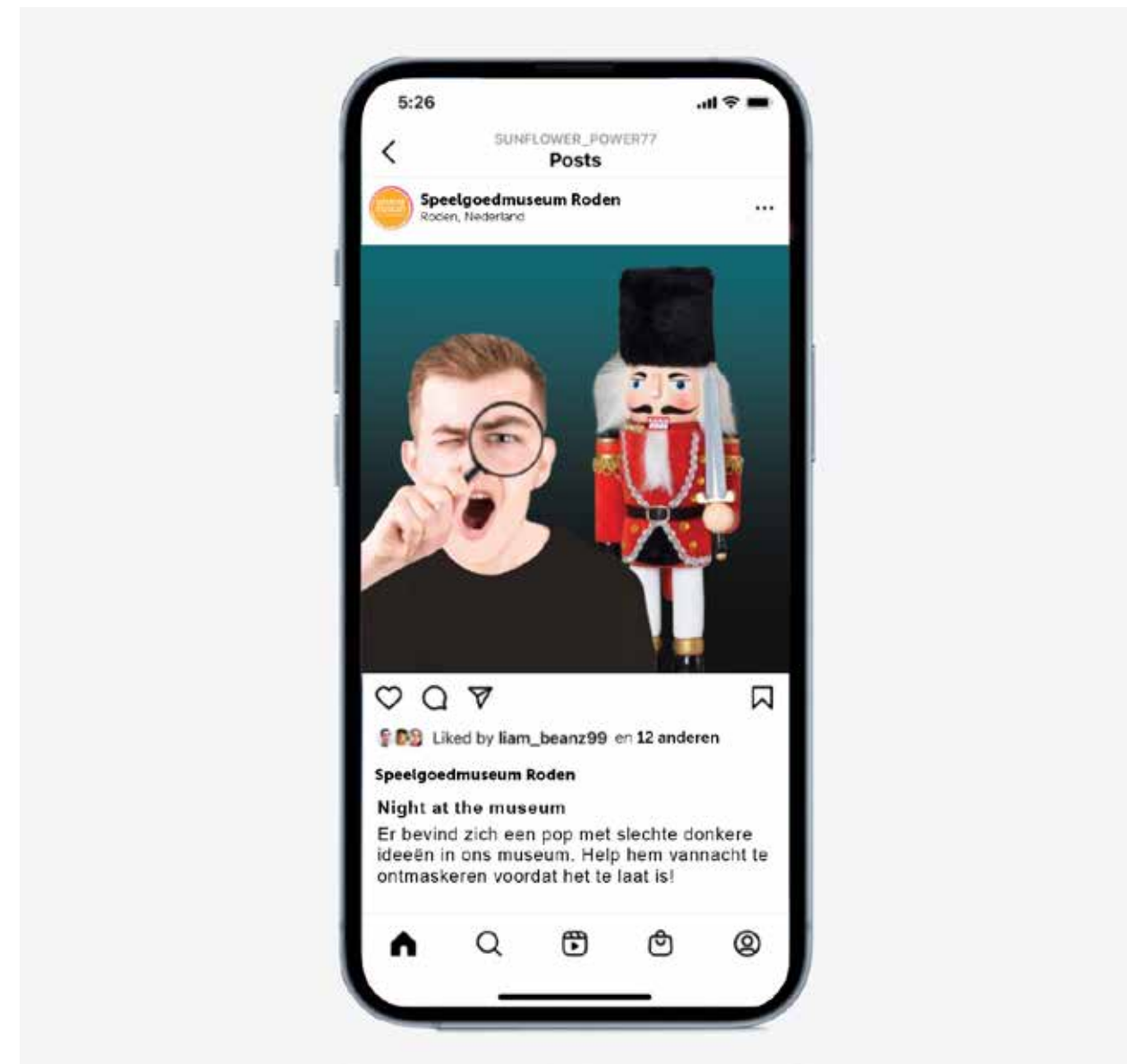

Roden en omgeving

	Kinderen tot en met 12 jaar met hun (groot)ouders	Stellen	Toeristen	Scholen en bedrijven	Roden en omgeving
Wat	Spelen, leren, doen, samen praten over vroeger en nu	Nostalgie en herinnering, cultureel uitstapje	Leuk (cultureel) uitstapje tijdens fietsen en bij slecht weer	Aansluiting bij eigen leefomgeving en leven, genderproblematiek. Op zoek naar speltype en wat je daar mee kan.	Leuk (cultureel) uitstapje, nostalgie en herinnering en zeker ook de sociaal verbindende rol
Waar vandaan	Regionaal en nationaal	Regionaal en nationaal	Regionaal, nationaal en internationaal	Provinciaal en regionaal, voor bedrijven ook nationaal	Directe omgeving Roden
Groei	Ja. Grootste groep. Houden nu en altijd van hands-on spellen. Spelen blijft een speerpunt.	Ja	Ja. Toerisme is al 8 jaar op rij aan het groeien. Zo komen er bijvoorbeeld 200.000 Duitse toeristen per jaar naar Drenthe. Er zijn in Drenthe relatief weinig hotspots voor toeristen, naast de mooie natuur. Een kwalitatieve slag van het museum is voor Roden en omgeving een goede toevoeging.	Ja. De actualisering van het museum qua inhoudelijke lijn is voor het onderwijs en (innovatieve) bedrijven zeer aantrekkelijk. Voor deze 2 groepen worden programma's ontwikkeld.	Ja. Een impuls zal zeker zorgen voor meer bezoek uit de omgeving en nieuwe vrijwilligers. Het behouden en uitbreiden van de maatschappelijke rol van het museum, blijft een aandachtspunt.

Doelgroepen events van het museum

Een tentoonstelling is een mooi verdiepend medium. Een event maakt het echter mogelijk om op speciale doelgroepen met specifieke behoeftes in te zoomen. Het houdt het bezoekersprofiel van het museum breed, zonder dat je de tentoonstelling moet richten op deze relatief kleine groep. Daarnaast kan het museum met events inspelen op verschillende thema's en (landelijke of regionale) actualiteiten. Ook om herhaalbezoek te trekken, zijn events een aantrekkelijk medium naast een museumtentoonstelling. We willen deze events ook graag gezamenlijk met Havezate Mensinge en de partners uit de erfgoedkoepel opzetten.

Voorbeeld event marketing op Instagram

Waar zouden events zich op kunnen richten?

	Jongeren boven 12 jaar (12-28 jaar)	Lokale mensen, groepen, scholen	Specialisten
Wat	<ul style="list-style-type: none"> • Game night: samen live digitale spellen spelen • Moordspel in het museum: levend Cluedo (met museumbezoek). 	<p>Het lokale initiatief 'de kracht van samen': "Rondje om de Brink", nabootsen leven rond 1900</p> <p>Aandacht voor algemene feesten als Sinterklaas, kerst, pasen, suikerfeest</p>	<p>Workshops en spreekbeurten over collectie en bijbehorende onderwerpen samen met Historische Vereniging Roden.</p>
Waar vandaan	Omgeving, provincie	Omgeving	Omgeving, provincie
Groei	Ja, maar het is een relatief kleine groep. Hier een format voor maken dat elk jaar herhaald en verbeterd kan worden, voor niet te veel druk op de organisatie en goede kwaliteit. Aparte groep vrijwilligers bij zoeken.	Samenwerking loopt, verder ontwikkelen. Beheersbaar houden voor interne organisatie, kleine toevoegingen aan het museumbezoek met bijvoorbeeld een film of actie schoen zetten.	Is er. Verder uitbreiden.

Marketingplan

Voor het opstellen van het marketingplan voor het vernieuwde Speelgoedmuseum Roden huren we externe expertise in. Ook gaan wij in gesprek met collega musea om van hun ervaringen te kunnen leren. We maken in de marketing een onderscheid tussen de aanloopfase, de opening en de periode na de opening. Daarnaast onderscheiden we de volgende doelgroepen:

- Alle basisscholen in Noord-Nederland: directies, ICC-ers, docenten en leerlingen
- Gezinnen
- Toeristen
- Bedrijven

Aanloopfase

In de aanloopfase tot aan de opening medio 2025 is het belangrijk om aan het publiek duidelijk te maken dat het museum aan het transformeren is. We lanceren onze nieuwe naam, huisstijl en het masterplan en zorgen voor aandacht op social media met onder meer filmpjes en in lokale media. Het DVHN heeft al interesse getoond om een groot artikel hieraan te wijden in de zaterdag editie.

Daarnaast gaan we jaarkaarten verkopen aan scholen die recht geven op een x aantal bezoeken per jaar aan het museum. De verkoop van jaarkaarten in de aanloopfase geeft zicht op het te verwachten bereik en staat borg voor een gegarandeerde afname. Dit geeft ons eveneens zicht op de te verwachten inkomsten en het aantal benodigde museumdocenten. Scholen en bedrijven kunnen in de aanloopfase uiteraard eveneens alvast een bezoek reserveren.

Opening

Kort voor de opening ligt het accent op informatieverstrekking aan de pers via onder meer persberichten en voorpremieres door middel van rondleidingen. De opening is ook een belangrijk moment om de inwoners van Noordenveld en omgeving te betrekken bij het vernieuwde museum. De opening wordt verricht door een prominent iemand in combinatie met kinderen.

Na de opening

In gang gezette marketingsinspanningen worden voortgezet. Daarnaast zullen we met speciale activiteiten het museum onder de aandacht blijven brengen.

Educatie

Op dit moment bezoeken alle basisschoolleerlingen uit Roden ons museum in de onderbouw. We streven ernaar om ons museum en de andere instellingen van de erfgoedkoepel duurzaam te verbinden aan verschillende onderdelen van het curriculum. Hierdoor worden de erfgoedinstellingen vanzelfsprekende partners voor het onderwijs gedurende de hele schoolcarrière van leerlingen.

Onze nieuwe jaarkaart stimuleert scholen om vaker een bezoek aan het museum te brengen. We kunnen hierdoor nog beter aansluiten op de doorlopende leerlijnen voor cultuureducatie. In het verleden hebben we onze educatieve projecten ontwikkeld op projectbasis met tijdelijke formatie en met behulp van onze vrijwilligers. Wij willen hiervoor vanaf 2024 structurele formatie gaan inzetten. De laatste tijd hebben we veel nieuwe vrijwilligers geworven met een onderwijsachtergrond of ervaring met rondleiden. Wij zorgen dat zij opgeleid worden tot museumdocent en gaan hier ook actief op werven.

In onze nieuwe groepsruimte kunnen we scholen en andere groepen ontvangen en workshops laten volgen over bijvoorbeeld de geschiedenis van speelgoed, techniek, handwerken of het creëren van een eigen spelletje. We hebben contact met ICC-ers en Kunst en Cultuur (de ondersteuningsorganisatie voor cultuureducatie in Drenthe) om gezamenlijk vorm te geven aan de nieuwe cultuureducatieprogramma's van het museum. De leerlingen worden hier actief bij betrokken.

De komende jaren willen we ons aanbod verbreden naar leerlingen van middelbare scholen en MBO studenten. We willen ons de komende jaren daarnaast richten op het ontvangen van leerlingen uit het speciaal (basis) onderwijs.

Onze vrijwilligers hebben al ervaring met deze doelgroep vanwege onze dagbesteding. Een aantal mensen heeft inmiddels een workshop gevolgd over het ontvangen van deze doelgroep. Dit breiden wij verder uit. Onlangs hebben wij een groep uit het S(b)O ontvangen en zij willen graag de samenwerking met ons voortzetten. Voor middelbare scholieren en MBO-ers ontwikkelen we nieuwe activiteiten op maat. We zetten in op het voeren van de CJP.

Participatie van kinderen en jongeren

We willen kinderen en jongeren actief laten participeren in het museum. De afgelopen jaren hebben kinderen bij ons al een tijdelijke vitrine ingericht met hun eigen favoriete speelgoed.

We willen participatie versterken en kinderen laten meedenken en helpen bij het opzetten van nieuwe activiteiten en exposities. Het gebeurt nu al vaak dat we bij het inrichten van nieuwe vitrines spontaan worden geholpen door jonge bezoekers. Niet iedere tentoonstelling leent zich hiervoor vanwege de kwetsbaarheid van de materialen maar indien mogelijk zetten we hier op in.

We onderzoeken daarnaast de mogelijkheid van een tijdelijk junior directeur of conservator. We werken deze plannen het komende jaar verder uit gezamenlijk met K&C Drenthe.

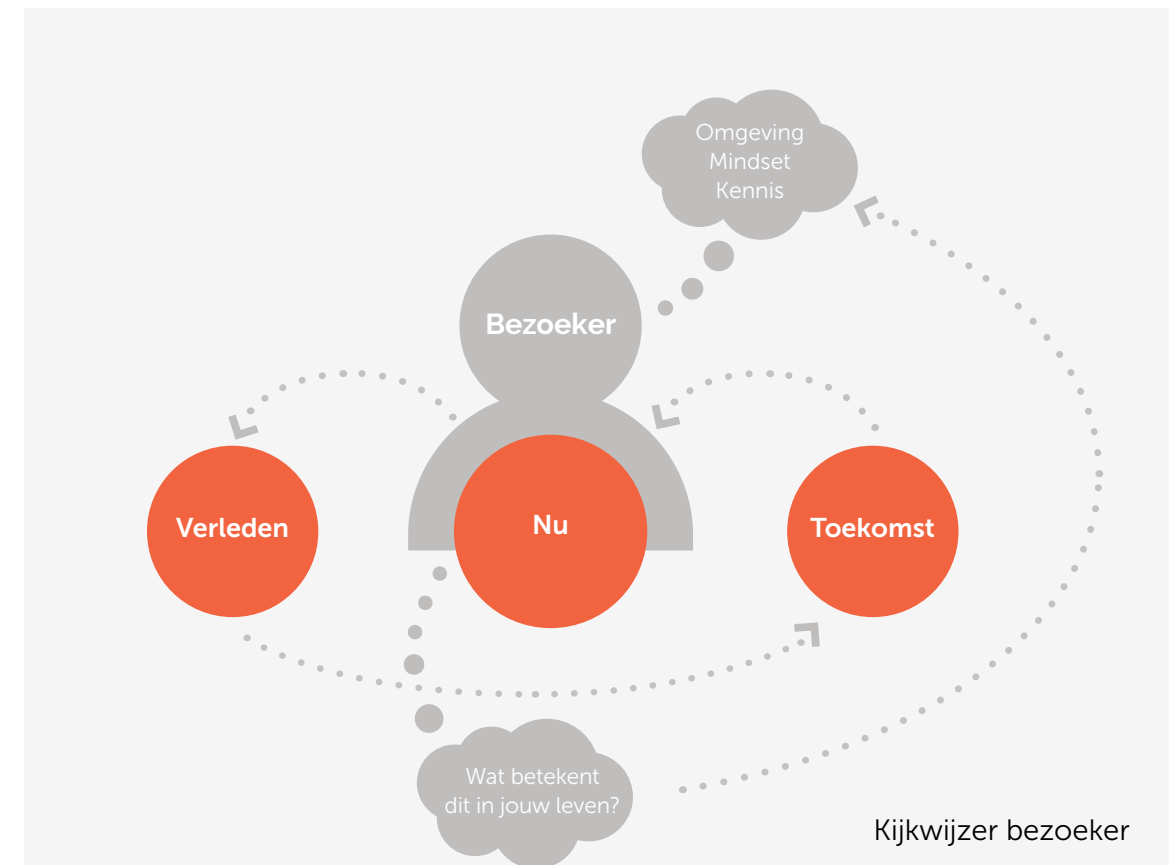
4

Strategische en conceptuele uitgangspunten

Kijkwijzer bezoekers

De speelgoedcollectie van het museum biedt de mogelijkheden om huidige thema's in speelgoed en de wereld naar voren te brengen bij bezoekers. Zo kan een bezoeker van nu kijken hoe dat bij zichzelf zit.

De manier van kijken naar een onderwerp zal in alle tentoonstellingen worden toegepast. Zo blijft het onderwerp voor de bezoeker actueel en relevant, terwijl het verleden een mooie case vormt voor het nu en de toekomst.

Inhoudelijke thematiek: speelgoed en gender

Speelgoed toont eigenlijk altijd de wereld in het klein (letterlijk: miniatures) of de wereld in theorie of droom. Door middel van spelen kon je kinderen voorbereiden op een volwassen leven: meisjes spelen met poppen en jongens met auto's.

Zo was het, eeuwen lang. Je ziet dit ook terug in de schilderkunst: jongens met een zwaard/geweer en grote hond voor de jacht. Meisjes met een schortje aan.

Stereotype jongens speelgoed

Stereotype meisjes speelgoed

Nu mag er meer. Het spelen is minder gender normatief geworden. Maar, hoe ver zijn we? Gender(on)gelijkheid is al meer dan een eeuw bij tijd en wijlen een hot topic, niet alleen in Nederland maar in de hele wereld. Het is een universeel thema. Gendergelijkheid is een van de oudste inclusievraagstukken tussen mensen.

Gendergelijkheid betekent dat mensen gelijkgesteld en gelijk behandeld worden, welk geslacht (biologische kenmerken), gender (sociale, culturele en psychologische kenmerken bij mannen, vrouwen en non-binaire personen) of seksuele geaardheid men ook heeft. Ook nu weer laaien discussies over de verschillen in kansen, mogelijkheden en benadering met regelmaat hoog op. We zijn nog lang niet zo ver dat iedereen kan doen en laten wat hij/zij/hen wil. Daarmee is het aan de orde stellen via dit 'luchtige' onderwerp 'spelen' en laagdrempelige collectie speelgoed tijdloos en actueel. Vragen die we willen beantwoorden met ons museum zijn:

- Wat bracht dat meisjes 'altijd' met poppen spelen en jongens 'altijd' met auto's?
- Waarom is dat zo, wat zit daar achter?
- Hoe vormt je dat?

De belangrijkste vraag hierbij is: wat zou jij als bezoeker willen, als je zelf mocht kiezen? Want: bepaalt jouw gender met wat je speelt of bepaal je dat zelf? Het hier over nadenken is het beoogde doel om gendergelijkheid te bespreken, te stimuleren en los te komen van vooroordelen en ongewenste ongelijkheid

Collectie

In het collectiebeleid wordt meer focus aangebracht en duidelijke keuzes gemaakt.

- Grootste deel van de collectie komt uit 1850-1950. We willen door verzamelen tot het heden want we vinden het belangrijk dat ook de jongere bezoekers nostalgie en herkenning ervaren bij de collectie. We brengen van te voren heldere kaders aan wat we gaan verzamelen, *bijvoorbeeld:*
De meest herkenbare populaire speelgoedtrends van de jaren 80 zoals de lolobal en de Rubicks kubus. Dit willen we met behulp van het publiek in kaart brengen. Hierdoor wordt de invulling van de collectie mede door de bezoekers vorm gegeven. Het publiek bepaalt mede wat de moeite van het bewaren voor het toekomstige generaties waard is.
- De collectie die blijft, is speelgoed waar altijd al mee is gespeeld.
- Er is veel en veel vergelijkbare collectie. Dit wordt momenteel bekeken. De meest waardevolle (dit is meer dan alleen geld) items worden bewaard en behouden.

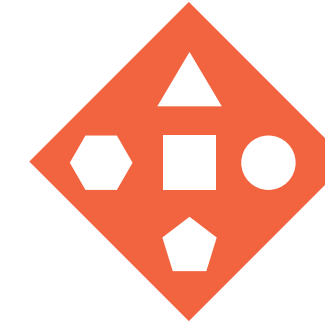
- De collectie wordt altijd gepresenteerd met een (kort) verhaal en/of foto om de tijd, gender, herkomst of andere specialiteiten en daarmee de context aan te geven.
- We creëren een (deels) open depot waar het publiek rechtstreeks in contact kan komen met onze enorme collectie. Ze kunnen deze collectie zien, onder begeleiding aanraken en helpen met collectiewerkzaamheden. Hiermee dragen wij kennis over de collectie actief over en bezoekers kunnen zelf actief met erfgoed aan de gang.

Wisseltentoonstellingen versus vaste tentoonstellingen

Wisseltentoonstellingen en collectie worden anders benaderd. Redenen hiervoor zijn de grootte van de organisatie om dit te organiseren, het budget en duurzaamheidsprincipes (zie verderop). Er wordt uitgegaan van de volgende collectieprincipes:

- De vaste tentoonstelling heeft vooraf bedachte te wisselen ruimtelijke en collectionele elementen. De tentoonstelling wordt hiermee "permanent tijdelijk" en daarmee aantrekkelijk voor herhaalbezoek, meer op de actualiteit en tijdlozer.
- Elke ruimte krijgt een eigen thema en kleur die zeer herkenbaar is voor de bezoeker.
- Binnen deze ruimtes zullen de 'topstukken' wisselen.

Door deze keuze ontstaat er focus op een kwalitatief goed verzorgde vaste tentoonstelling tegen betere kosten en worden ruimtelijke elementen slim hergebruikt.

Inclusie

Iedereen die wil, is welkom bij Speelgoedmuseum Roden.

Ruimtelijke toegankelijkheid

Fysieke toegankelijkheid in het museum is een uitgangspunt bij het maken van het ontwerp en de routing door het pand.

Bij de ontwikkeling van de inrichting wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de voorzieningen die nodig zijn voor specifieke doelgroepen. Concrete ruimtelijke uitgangspunten hierbij zijn:

1. Toegankelijkheid voor mindervalide

Het museum is goed toegankelijk voor minder valide bezoekers en medewerkers die afhankelijk zijn van een rolstoel. Geen drempels, ruime paden, invalidetoilet die goed en snel bereikbaar is. Verder zijn teksten leesbaar en spellen bedienbaar vanuit zitpositie.

2. Visueel toegankelijk

In digitale schermen is standaard een knop die letters kan vergroten, teksten worden groot geprint op een leesbare achtergrond. Ook voor slechtzienden willen we een aantrekkelijk museum zijn.

3. Auditief toegankelijk

In digitale schermen is standaard een QR code toegevoegd die luisteren mogelijk maakt via de eigen telefoon. Ook zorgen we voor meertaligheid.

4. Prikkelarme omgeving

Voor mensen met autisme, dementie, ouderen en inhoudelijk specialisten. Er komen speciale momenten en tijden voor specifieke doelgroepen die meer rust nodig hebben of wensen.

Soms zijn er zaken nodig die heel specifiek zijn voor een doelgroep of persoon. Speelgoedmuseum Roden wil hier situationeel een oplossing voor proberen te zoeken, vanuit de gedachte dat iedereen welkom is en zich welkom moet kunnen voelen om er te zijn en zich te verbinden met het museum.

Inhoudelijke toegankelijkheid

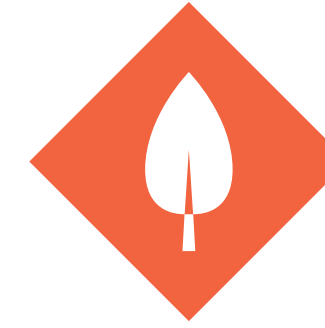
Iedere bezoeker kan zich herkennen op persoonlijk vlak dan wel op universele thema's. Dit kan door toevoegen van input door de bezoeker maar ook door vragen stellen door het museum (vraaggestuurde teksten).

Met een programmering van allerlei exclusieve events voor meer inclusie (en verdieping en verbinding), zowel binnen als buiten kan het Speelgoedmuseum veel mensen bereiken.

We willen kinderen tussen 12 en 18 jaar enthousiasmeren voor het collectie en ze aanmoedigen om te blijven spelen. We ontwikkelen aanbod voor middelbare scholen en MBO en gaan de CJP pas voeren. Daarnaast zetten we in op samenwerking met het jongerenwerk in Roden. Voor hen zal gekeken worden naar een aanvullende event programmering zoals een 'Gamenight'. De te kiezen inhoudelijke lijn (speelgoed en gender) is voor deze doelgroep in educatief opzicht wel zeer interessant en geschikt.

Inclusief speelgoed

Duurzaamheid

Bij het ontwerpen van de tentoonstellingen wordt rekening gehouden met duurzaamheid in de volle breedte.

Niet alleen wordt gekeken naar goede materialen, ook wordt er gezorgd dat het ontwerp goed geactualiseerd en hergebruikt kan worden. Het wisselen van content in de digitale schermen en collectie zal door het museum zelf gedaan kunnen worden.

Daarnaast hergebruiken we, daar waar kan, bestaande meubels en materialen uit de huidige tentoonstelling.

Zoals hiervoor aangegeven, zal de ruimte voor wisseltentoonstellingen op een relatief eenvoudige wijze hergebruikt kunnen worden. Het maken van wisseltentoonstellingen vergt een relatief grote inzet van gelden en tijd. Op deze manier is wisselen reëel voor de kleine staf van het museum en haar financiën. Publiek wordt wel degelijk bediend met wisselende content, zowel in de vaste als wisseltentoonstellingen. Dit is de nieuwe manier van tentoonstellen, die past in een tijd waar we nadrukkelijk anders om moeten gaan met middelen en mensen.

Daarnaast is verduurzaming van het pand onontbeerlijk. We hebben inmiddels zonnepanelen maar onderzoeken naar de wijze waarop we het monumentale pand kunnen isoleren en verduurzamen. Ook met het oog op de betaalbaarheid van de energierekening.

5 Verbeelding

De hiervoor geschetste strategische en conceptuele uitgangspunten maken een realiseerbaar en houdbaar plan voor het Speelgoedmuseum Roden mogelijk. Hoe zou dit er dan uit kunnen zien? In het navolgend stuk ziet u de volgende onderdelen:

- Grafische insteek
- Plattegrond met routing en opbouw/indeling thema's
- Moodbeelden
- Artist impressions

Hierbij wordt ook uitgelegd hoe het functioneert voor bezoekers. Deze bezoekersbeleving staat tenslotte bovenaan: daar doen we het voor!

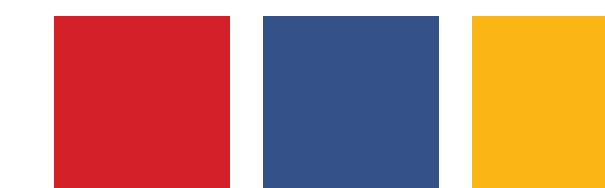
Grafische insteek | huisstijl

Naast de inhoudelijke en ruimtelijke vernieuwing, krijgt ook de huisstijl een update. Daarnaast wordt er een nieuwe stijl voor grafische uitingen ontwikkeld: fris en van deze tijd. De uniformiteit in uitingen zowel online als offline zorgt voor een betere herkenbaarheid van het museum.

Kleuren

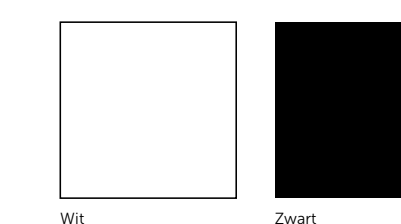
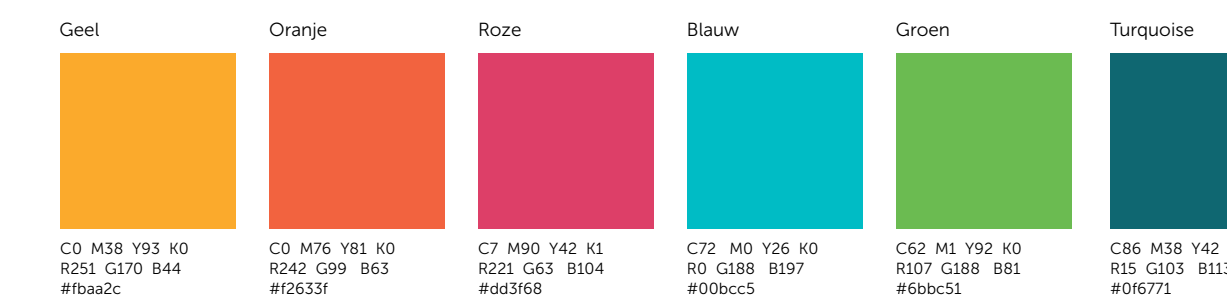
We borduren voort op het huidige kleurenpalet van het Speelgoedmuseum. De huidige primaire kleuren uit de huisstijl zijn een intuïtieve keuze voor een speelgoedmuseum. Deze behouden we, maar geven we een moderne draai door ze feller en frisser te maken. Daarnaast voegen we een groene kleur toe voor meer variatie.

Oud

Nieuw

Primair

Secundair

Logo

Het is een logo met een combinatie tussen rond en hoekig een knipoog naar de art deco periode (1920 tot 1939). De afwisseling tussen harde en zachte vormen geeft een luchtig en speels beeld, geheel in lijn met het vernieuwde speelgoedmuseum.

Het logo is is toepasbaar in alle zes de nieuwe kleuren van het museum.

Logo's Speelgoedmuseum Roden

Lettertype

We hanteren de Museo sans familie als lettertype voor alle uitingen van het museum. Dit font is ook goed online toepasbaar.

Museo sans 700 | Titels

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
01234567890

Museo sans 500 | Subtitels

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
01234567890

Museo sans 300 | Body tekst

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
01234567890

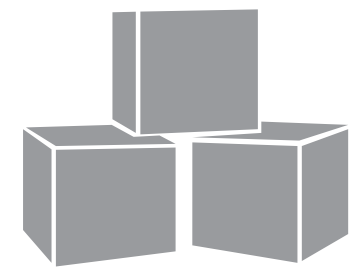
Vormen

Net als de primaire kleuren worden blokken automatisch gekoppeld aan spelen en speelgoed. Een blokkendoos is vaak een van de eerste stukken speelgoed waar een kind mee speelt. Door er mee te spelen ontwikkelen kinderen hun fijne motoriek en constructievaardigheden.

De kubusvorm uit de bestaande huisstijl behouden we in een vereenvoudigde en beter leesbare vorm, 2D in plaats van 3D. We vullen de kubus aan met twee andere hoofvormen, de ruit en de cirkel. Aanvullend kunnen andere vormen gebruikt worden zoals een driehoek en hexagon.

De vormen kunnen worden gebruikt voor grafische opmaken in de tentoonstellingen, in print, uitingen op sociale media en op de website

Oud

Nieuw

Hoofdvormen

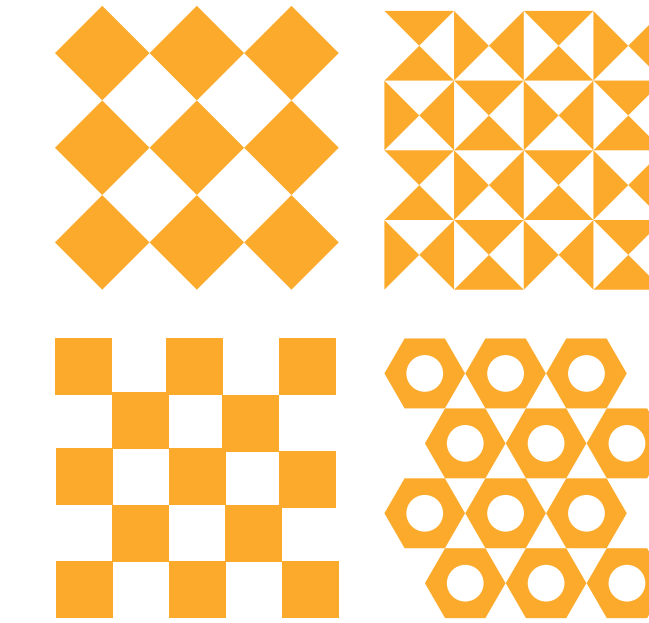

Aanvullende vormen

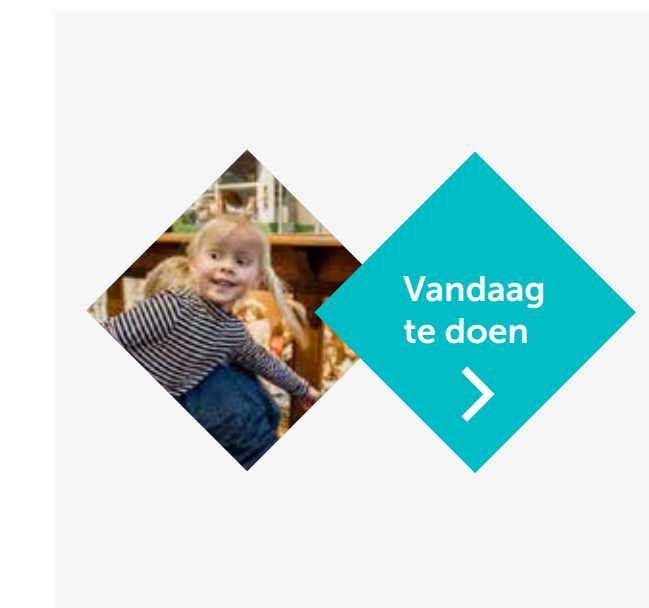
Toepassing vormen

De vormen kunnen grafisch op diverse manieren worden toegepast, denk aan:

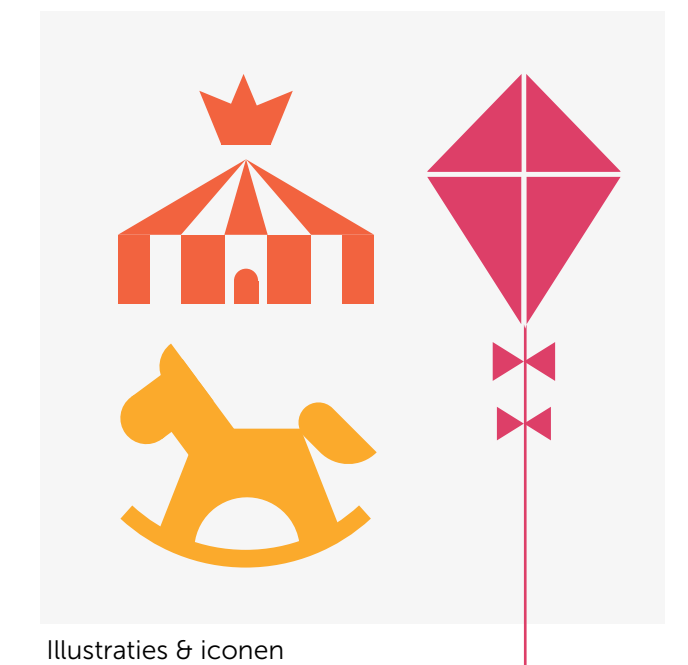
- Patronen
- Kader voor afbeeldingen
- Knoppen en vlakken
- Illustratie

Patronen

Kaders voor afbeeldingen en vlakken/buttons

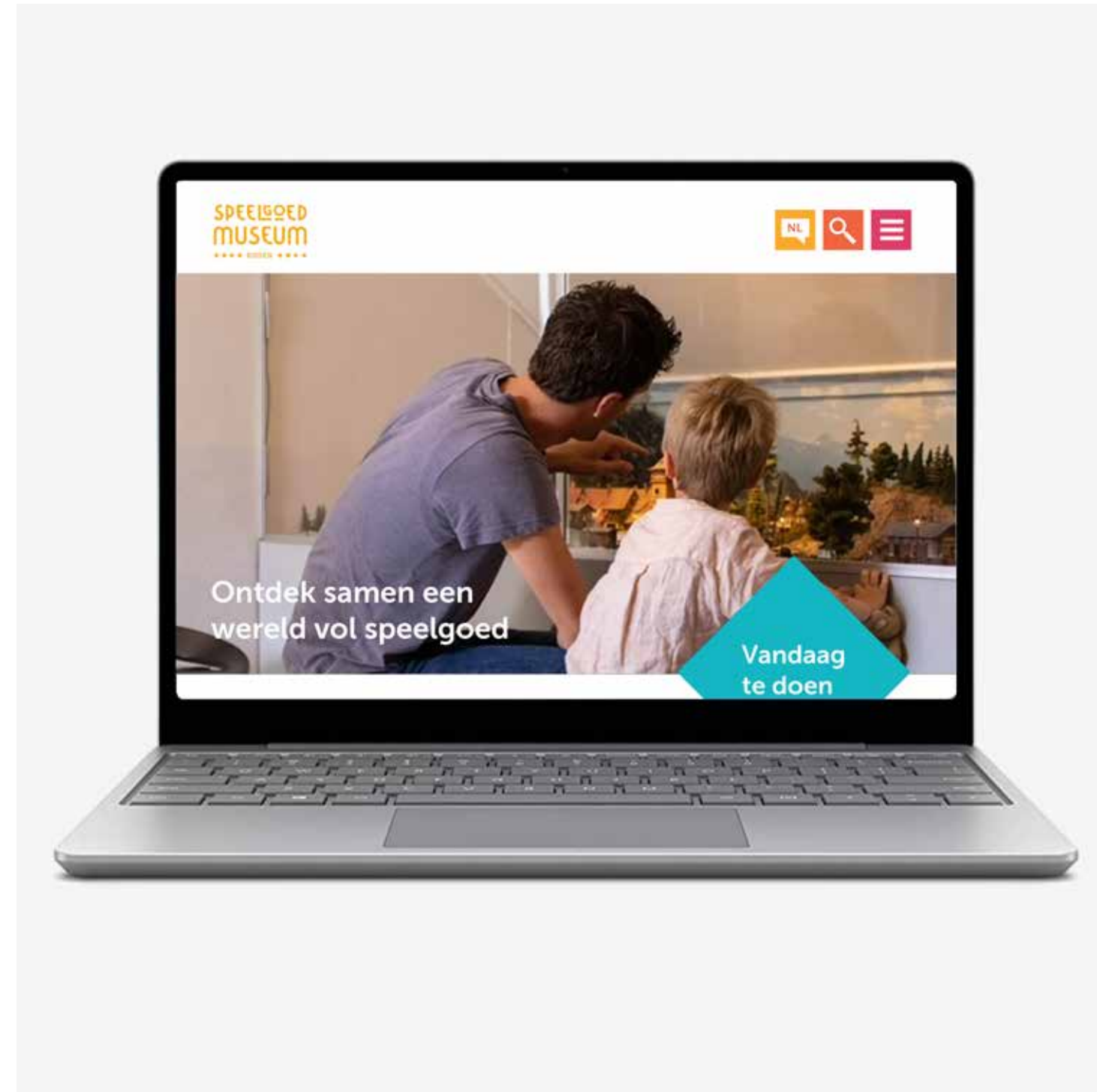

Illustraties & iconen

Start bezoek

We gaan op pad. Met mijn vader (75), de opa van mijn stiefdochter Fien (11) en zoon Sem (8) en ik (43). Ik zoek online naar een museum, niet te ver weg, en waar veel te zien en spelen is terwijl we er ook samen iets van op kunnen steken. Ik kom uit bij het Speelgoedmuseum Roden. Daar heb ik mijn ouders vaker over gehoord. Zij hebben heel wat jeugdherinneringen opgehaald tijdens hun middag in het museum.

De website ziet er fris en overzichtelijk uit. Ik zie wat we er allemaal kunnen doen en in één oogopslag zie ik wanneer het er druk en rustig is. Er is een duidelijke routebeschrijving. Ik lees dat het goed bereikbaar is met het OV. Er is een aantal collectiestukken gewisseld in de inrichting, waardoor het verrassend en dynamisch blijft. Ook zijn er leuke events in de vakanties. Op de website is er aandacht voor mensen met beperkingen. Mijn vader heeft slechte ogen en het is fijn om te weten dat hij via een app teksten groot kan lezen. Er staat een telefoonnummer en mailadres bij voor specifieke aandacht bij een persoonlijke situatie.

Website Speelgoedmuseum

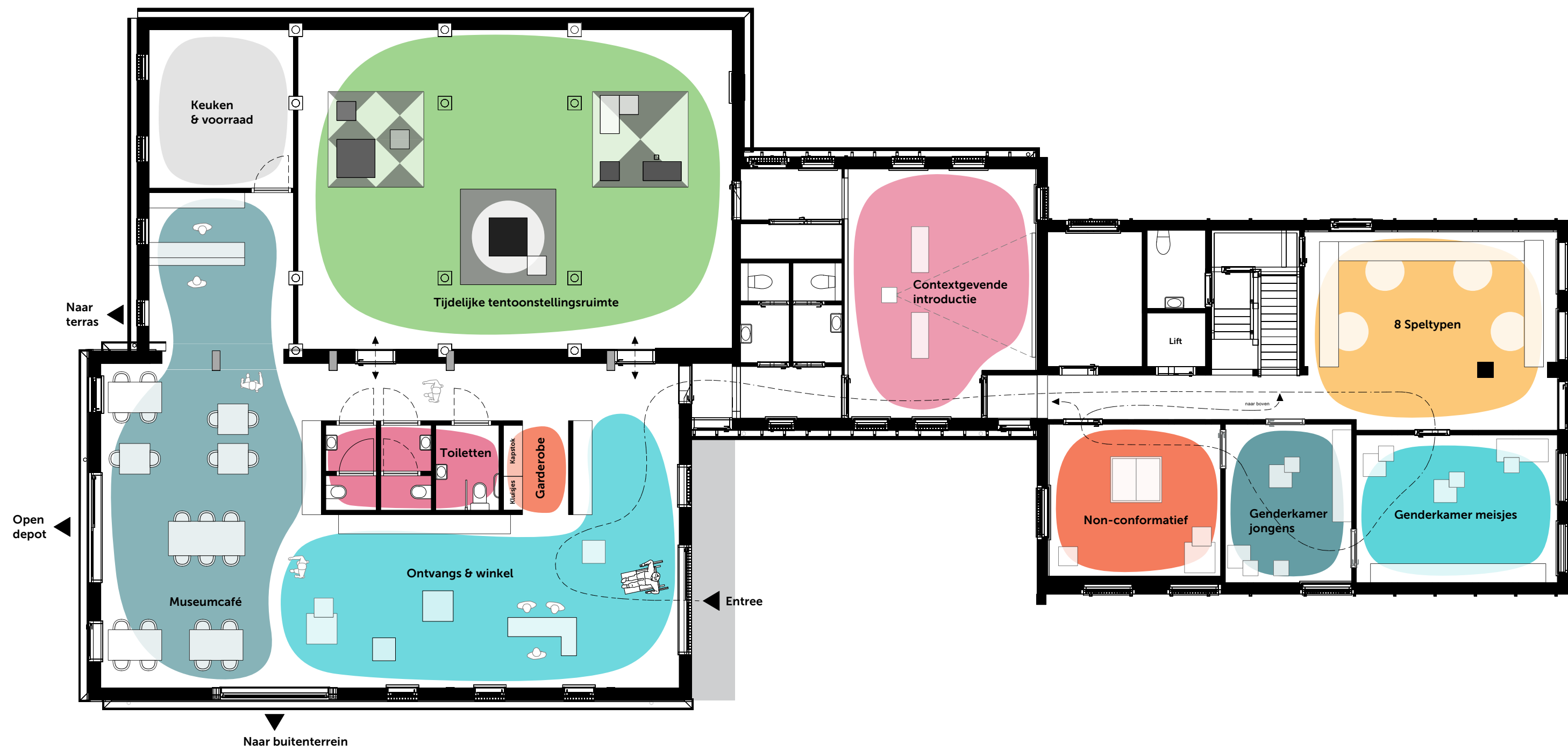
We stappen uit de bus. Door goede bebording, komen we na een korte wandeling door het leuke dorp aan.

Entree Speelgoedmuseum

Bewegwijzing dorp (links) en voorbeeld vernieuwde website (rechts) 51

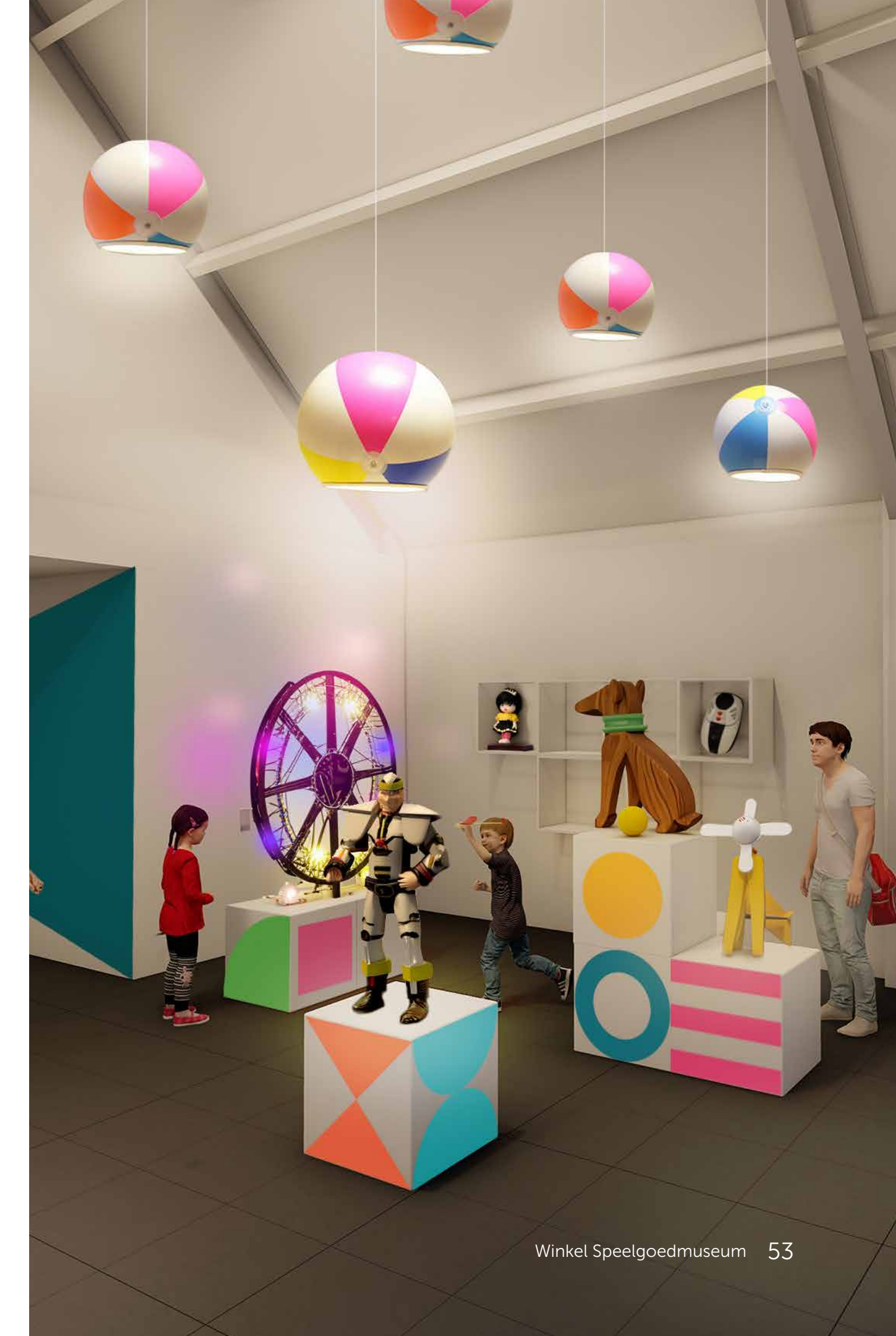

Entree

Ik kom binnen in het museum bij de entree en koop voor onze groep een kaartje. Ook al zien we het leuke café en de winkel, we gaan eerst naar het museum.

Entree & ontvangst Speelgoedmuseum

Contextgevende introductie

Nadat we een kaartje hebben gekocht start ons bezoek met een contextgevende introductiefilm in de volgende ruimte. Deze beknopte film (5-7 min) is de inleiding op het museum. Hier wordt 'spelen' bekeken. Waarom is het zo belangrijk als voorbereiding op het leven? Wat brengt spelen je? Blijven we altijd spelen? Wat gebeurt er als je niet speelt? Wat geeft het als je wel speelt? Hoe belangrijk is het in onze huidige (transitie) tijden?

Er worden dwarsverbanden gelegd door tijd heen, de ontwikkeling van speelgoed in Nederland maar ook daarbuiten, van 1850-tot heden (collectie), nu en straks. Waar zijn nog altijd overeenkomsten en waar niet? Verandert er werkelijk iets of is het louter de vorm en het materiaal? Maar ook hoe bereid spelen je voor op het echte leven? En hoe zit het eigenlijk met met genderrollen. Waarom willen de meeste jongens een autootje en de meeste meisjes een pop? Of is dit een verouderd beeld? En wat als gender vervalst? De leukste vraag is: waar speel jij het liefste mee?

Er worden ook 8 speeltypes (los van gender) geïntroduceerd waarin de bezoeker zich kan herkennen. Hieruit zal blijken dat er vele manieren van spelen zijn en doordat te zien kan je anderen ook beter begrijpen en herkennen: en dat maakt het samen spelen zo veel leuker en makkelijker. Het begrip voor andere perspectieven maakt samen spelen en werken groot.

Voor ons alle vier is de film een verrassing. Zoveel hadden we niet achter 'spelen en speelgoed' gezocht. Het is een 'serieus leuk onderwerp'. De kinderen pikken andere dingen op dan mijn vader en ik. Maar ook het verschil tussen mijn vader zijn generatie en die van mij is toch ook aanwezig. Het is een leuke aanleiding om in (intergenerationeel) gesprek het museum in te gaan met elkaar.

Na het zien van de film hebben we genoeg kennis om het museum goed te beleven en de samenhang te snappen. We hebben voldoende 'voorkennis' om de rest van het museum te gaan ontdekken.

Je kan nu naar een kunst-installatie om je speeltype te ontdekken of je duikt de genderzalen in. Beide kan, maar de routing geeft aan eerst de speeltype ruimte te bezoeken. We volgen de routing.

De 8 speeltypes

Uit het onderzoek van Stuart Brown blijken er 8 speeltypes te zijn. In deze tweede ruimte kan je op speelse wijze ontdekken welk speltype bij jou dominant is.

In een kunstige maar speelse Tingely-achtige opstelling (waar de huisstijl ook in terugkomt) kun je jouw speltype ontdekken. Op 4 plekken in de opstelling kunnen bezoekers hun eigen speltype ontdekken. Je bekijkt een korte film en beantwoordt tussendoor diverse vragen. Elk antwoord zet de opstelling in beweging: een radartje gaat draaien, een knikkertje rolt, een blokje kantelt. Uiteindelijk gaat er een ledlijn aan, die verandert van kleur. Uiteindelijk verandert het in de kleur van 1 van de 8 speltypes en dat leidt tot een bijpassend pictogram. Erbij staat een collectiestuk dat goed past bij dat specifieke speltype. Je blijkt een onderzoeker te zijn.

Naast dat het leuk is om van jezelf te weten welke speltype jij bent, is dit ook een mooie leidraad voor je bezoek. Elk speltype is namelijk gekoppeld aan een pictogram en een kleur. Deze vind je door het gehele museum terug. Zo kun je in een overzicht zien welke collectie bij jou speltype past en dus wat wellicht meer jouw interesse heeft. Zo wordt de collectie in zijn omvang en samenhang overzichtelijk en leer je meer over jezelf.

Natuurlijk zie je ook wat andere speltypes leuk vinden. De kans dat 1 groep mensen 1 en hetzelfde type is, is niet groot waardoor je andere perspectieven te zien krijgt. Het vergroot je begrip voor mensen die anders kijken en spelen. Op deze manier is het geen dwingende routing maar een leuke kijkwijzer voor bezoekers.

Wil je dit niet doen, dan is dat geen probleem. De opstelling is een lust voor het oog en de informatie over speltypes is kort aangeduid in de film. Je mag dit doen, je moet niet.

Van buiten is de installatie ook goed te zien. De toevoeging van een kunst-installatie (met informatie) spreekt daarnaast ook wat andere doelgroepen aan.

Genderkamers | meisjes & jongens

Na de contentgevende introductiefilm en de speeltypes gaan we door met het onder de loep nemen van het stereotype beeld van speelgoed: meisjes spelen met poppen, jongens met auto's. Meisjes kiezen voor roze, jongens voor blauw.

Maar waarom? En is dit altijd al zo geweest? En: wat vind jij ervan? Waar kies jij voor? Zou het verschil tussen meisjes- en jongensspeelgoed ooit verdwijnen?

De stereotypering zie je ook overduidelijk terug in de vormgeving van de ruimtes. Een over de top roze kamer voor de meisjes en een compleet blauwe kamer voor de jongens.

De stereotypering wordt toegelicht en er wordt verdiept op dit ontwerp vanuit historische ontwikkeling tot en met nu.

Genderkamer meisjes

Genderkamer jongens

Non-conformatief

Genderkamers | non-conformatief

Nu we meer weten over het ontstaan en de ontwikkeling van gendergeboden speelgoed kunnen we ook naar uitzonderingen gaan kijken. Bestond er vroeger ook al niet-gendergebonden speelgoed? Hoe is dit in de loop der jaren ontwikkeld en hoe is dat nu?

We worden als bezoeker actief betrokken bij het gendervraagstuk. In het midden staat een grote digitale tafel waar we een 'speelgoed genderquiz' spelen. Herken jij gender bepalend/genderneutraal speelgoed? En waar zou jij eigenlijk het liefst mee spelen? Bepaalt deze keuze dan jouw gender? Of bepaal jij dat toch écht zelf?

De film 'Barbie' (en later andere films) wordt vertoond op woensdag- en zaterdagmiddag in deze ruimte.

Digitale tafel

Voorbeeld collectie meisjes (1850-1950)

Referentiecollectie

Voorbeeld collectie jongens (1850-1950)

Referentiecollectie

Voorbeeld collectie neutraal (1850-1950)

Referentiecollectie

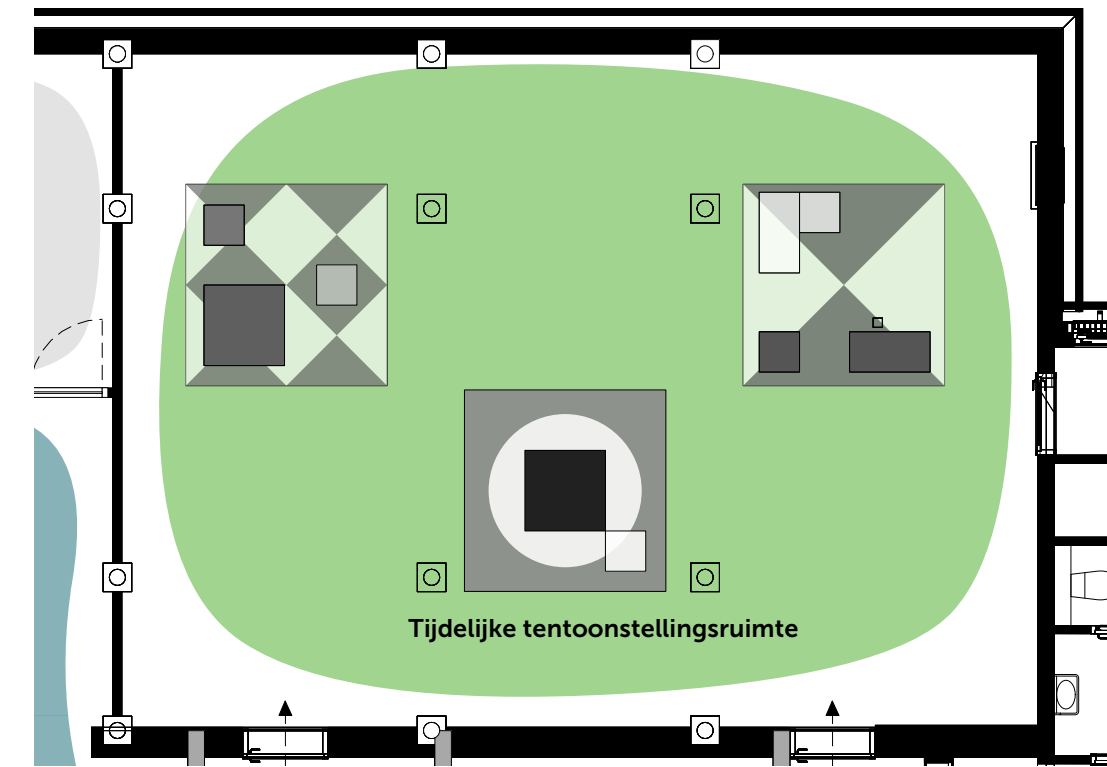
Tijdelijke tentoonstelling

De grote ruimte naast het café is ingericht als tijdelijke tentoonstellingsruimte. Het heeft een strakke (giet)vloer, wanden en inrichting.

De ruimte is slim ingericht 'permanent tijdelijk'. Het bevat vaste elementen die per tijdelijke tentoonstelling anders gerangschikt kunnen worden. Zo liggen in de ruimte grote vierkante kleden met elk een specifiek patroon. We herkennen de patronen van de diverse collectiestukken die we al hebben gezien.

In de ruimte staan diverse vitrines en sokkels. Makkelijk te verplaatsen en opnieuw te gebruiken bij een nieuwe tijdelijke tentoonstelling. Alle ruimtelijke elementen in de ruimte zijn in de kleuren zwart en wit. Zo springt de collectie er extra uit.

De grafische laag van de tijdelijke tentoonstelling is afgestemd op het thema en is dus wisselbaar. De gekozen kleur past bij het thema en komt uit een vooruit vastgesteld kleurenpalet van de speels te gebruiken huisstijl. Het gebruik van vaste kleurenpalet maakt het eenvoudig en bespaart tijd bij het ontwikkelen van een nieuwe tijdelijke tentoonstelling.

Plattegrond tijdelijke tentoonstellingsruimte

Grafische uiting tijdelijke tentoonstelling in kleur en aangepast op het thema

- Diverse uitwisselbare sokkels
- Hoog & laag
 - Zwart of wit (overschilderbaar)
 - Diverse afmetingen
 - Met kap & zonder kap

Geprint vloerkleed met grafisch patroon

Thema kamers

Op de eerste verdieping duiken we nog verder de speelgoedcollectie van het museum in. De collectie is overzichtelijk ingedeeld in duidelijk en herkenbare thema's uit de wereld van speelgoed.

Huis en haard

poppen, antieke poppenhuizen, winkeltjes, playmobil, barbie etc.

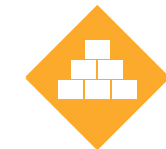
Reizen

treinen, auto's, dinkey toys, Star Wars, trekkers, luchtballonen, ruimtevoertuigen etc.

Dieren

knuffels maar ook tinnen en houten dieren, my little pony, furby etc.

Bouwen

blokkendozen, mecano, mabaco, hijskranen, Lego etc.

Actie

sport en spel, tv en film, kermis, (actie)figuren (Marvel, DC Comics, Thunderbird, Pokémon, Disney, etc.), spellen etc.

Door de grote hedendaagse foto op de wand van een spelend kind, zien we direct bij welk thema we zijn. De ruimtes zijn licht en hebben elk een specifieke kleur passend bij het thema.

Binnen het thema is de collectie (1850-heden) chronologisch gerangschikt. Het is een bont geheel, maar toch goed georganiseerd en volgbaar. De dragers zijn eenvoudig in opzet, waardoor de collectie makkelijk gewisseld kan worden. We zijn nu al benieuwd wat er een volgende keer te zien is.

Bij elk collectiestuk is een kort verhaal en/of foto te vinden. Zo wordt de context van het stuk duidelijk.

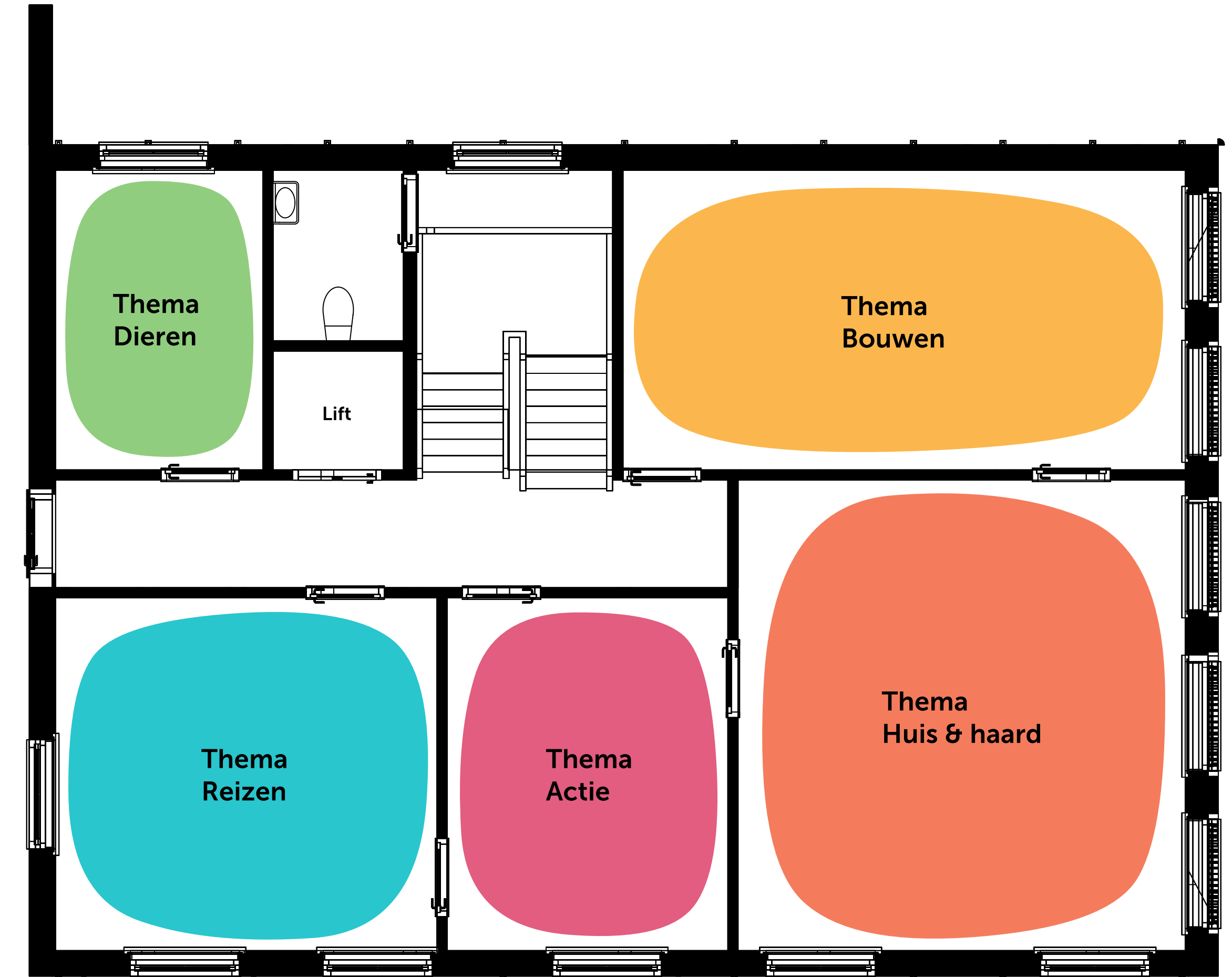
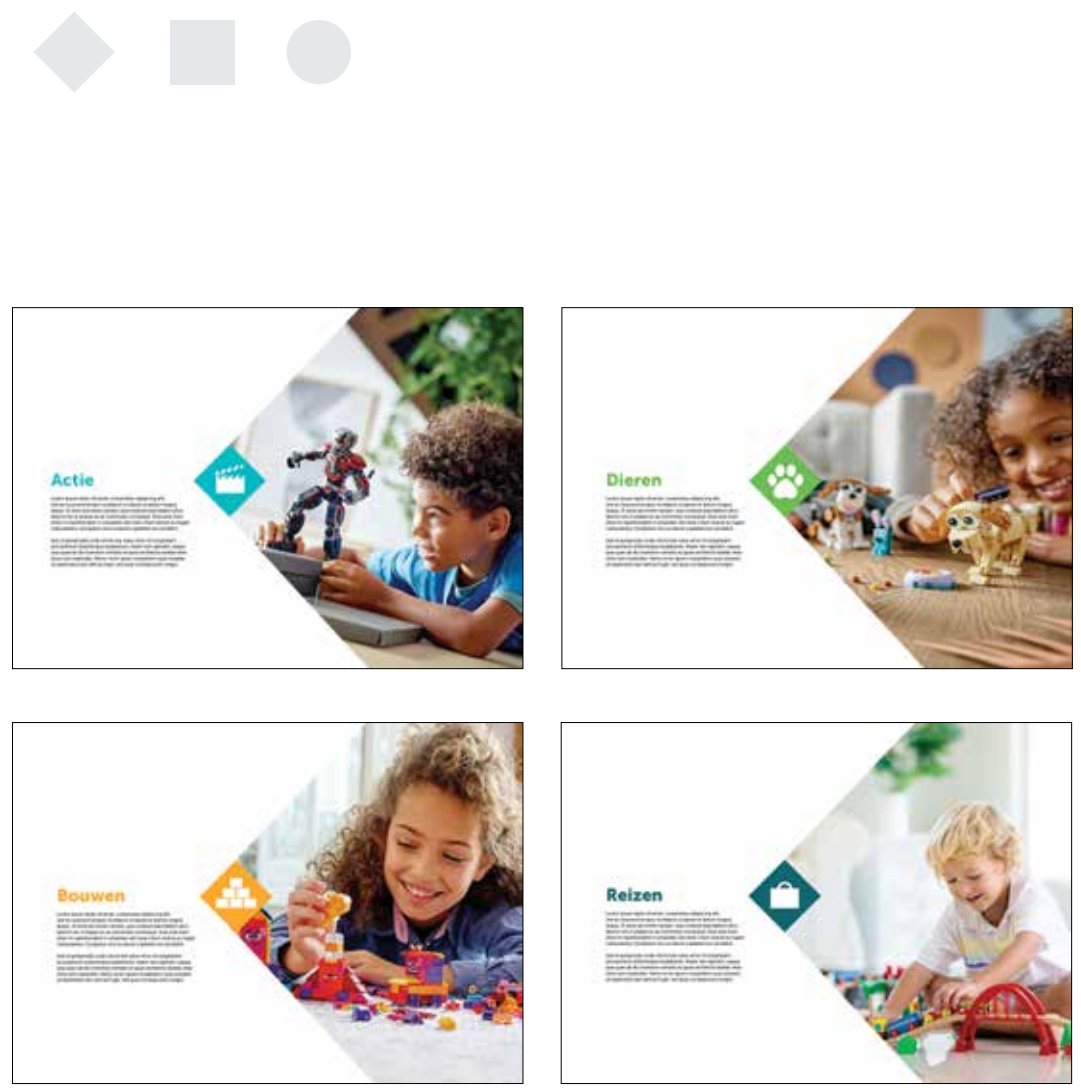

Foto van kind met huishoudelijk speelgoed (anno nu).
In grafische vormen uit de huisstijl.

Voorbeeld collectie huis & haard

Voorbeeld collectie reizen

Voorbeeld collectie dieren

Voorbeeld collectie actie

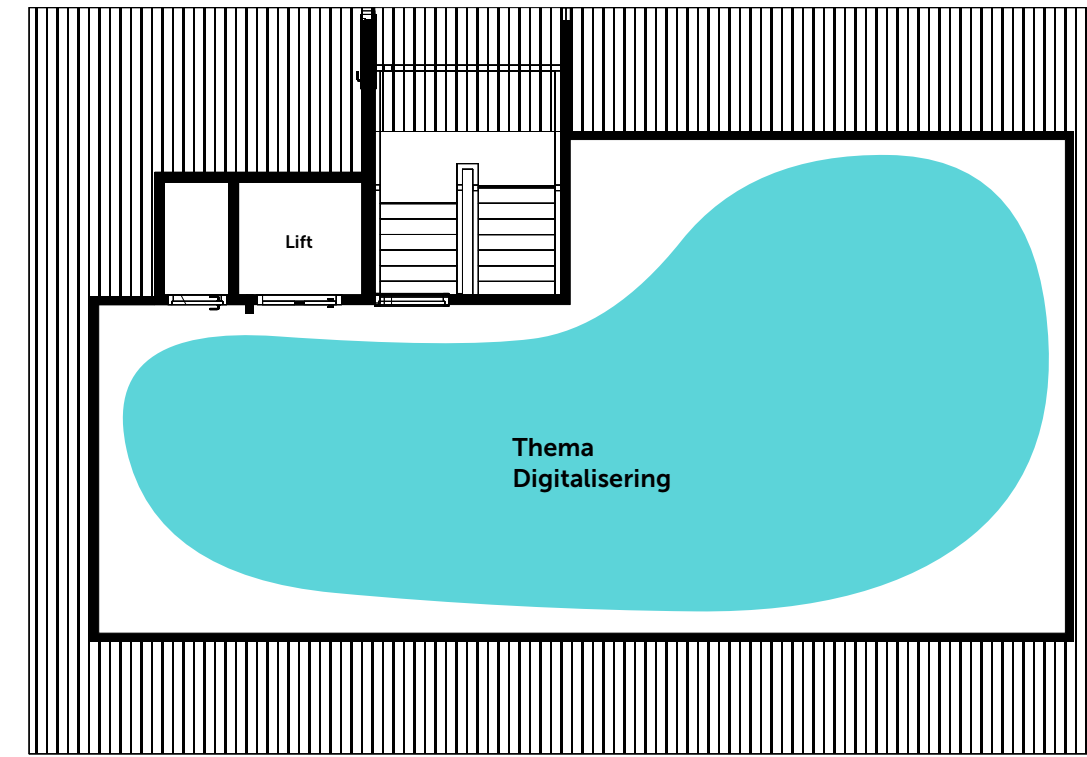
Voorbeeld collectie bouwen

Zolder

Op de zolder van het museum zoomen we in op het thema digitalisering van speelgoed. De ruimte is ingericht als een arcadehal. Het is hier wat donkerder en overal zie je ledlijnen in diverse kleuren. Het is een bont geheel qua kleur, maar toch ruimtelijk en overzichtelijk door de strakke lijnen en heldere kaders.

Je ziet allerlei collectie met betrekking tot gedigitaliseerd speelgoed. Van toverlantaars en kaleidoscopenen tot robots, flipperkasten en video games.

Plattegrond 2de verdieping: arcade zolder

Moodbeelden Arcade zolder 71

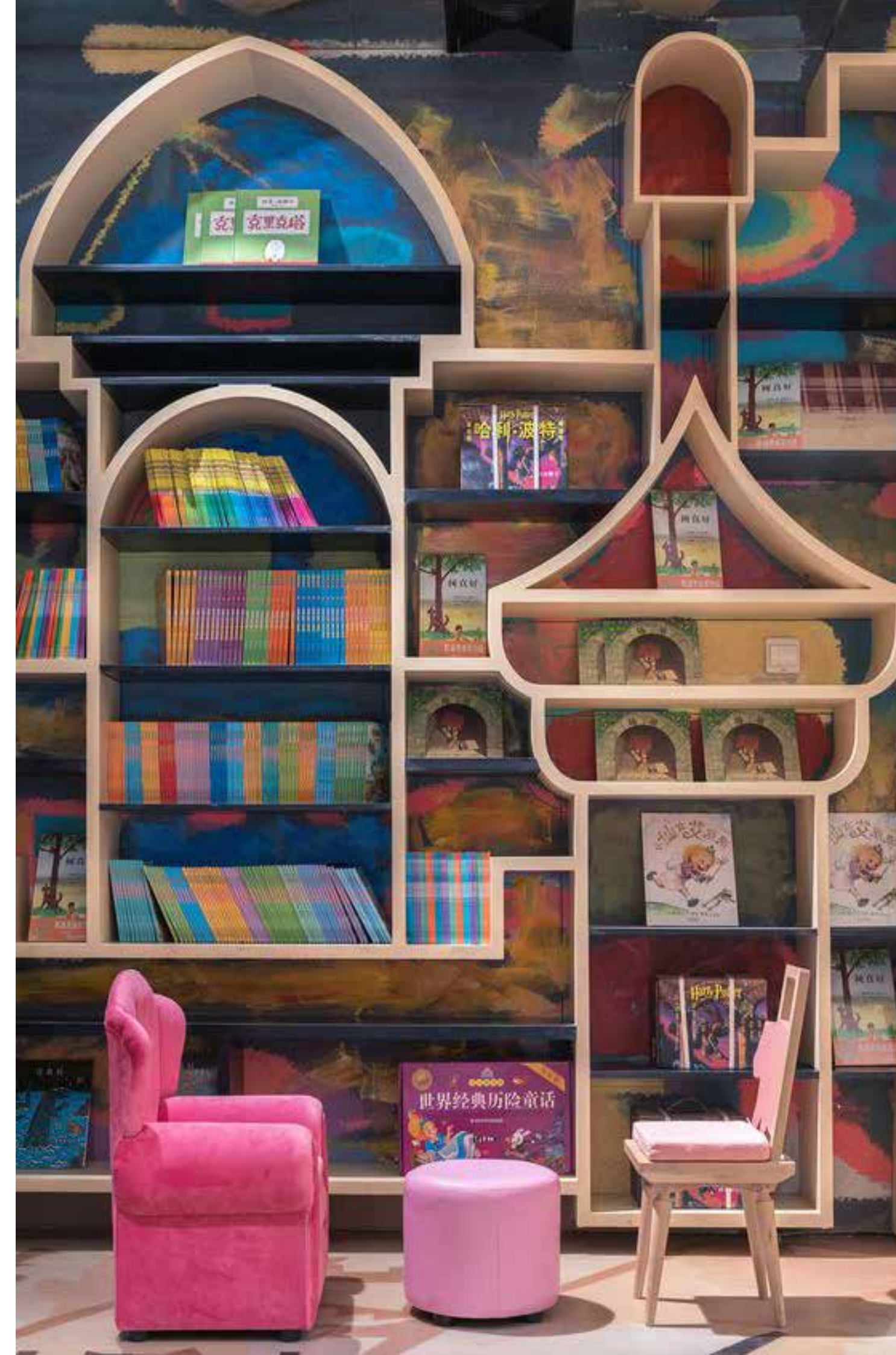
Museumcafé & winkel

Uiteindelijk zijn we toe aan wat fris drinken, eten en koffie in het café. We maken er een aantal hele leuke foto's. Instawaardig!

Het is wat meer een fantasieplek qua vormgeving. Dat hadden we nog niet gezien. Maar met ook hier natuurlijk ruimte om te spelen en te ontdekken. De afwisseling in het Speelgoedmuseum is groot: fris en helder bij de entree en winkel, wetenschappelijk, informatief en toch grappig bij de film, kunstig verrassend bij de speeltypes, actueel en relevant bij de genderthema's, thematisch met veel collectie en leuke handson boven, afwisselend in de tijdelijke tentoonstelling. Je leert meer wat er achter speelgoed zit en over jezelf. Het museum is een visuele vertaling van haar missie en visie.

Moodbeeld museumcafé

De kinderen gaan snel naar buiten, waar ze allerlei leuke spellen hadden gezien bij binnenkomst. Mijn vader en ik praten na. Over speels zijn als je ouder wordt en hoe weinig Fien en Sem buiten spelen. Het Speelgoedmuseum maakt het denken over spelen goed los en heeft de kijk op spelen voor altijd bij ons veranderd.

In het cafe zitten ook andere mensen. Sommige lezen samen een boek over Sprookjes, als een klein rustmoment.

Aan een grote tafel in het cafe zijn ook nog wat creatieve bezigheden zoals hamertje tik, kralen rijgen, knopen leggen en natuurlijk tekenen. De oudere mensen kunnen dan lekker nog een kopje koffie of thee met een taartje nemen.

Als mijn vader en ik nu de winkel in lopen, kijken we anders naar de rijke uitstalling van nieuw en nostalgisch speelgoed. We kiezen als herinnering iets uit voor mijn moeder: speelgoed van vroeger doet het bij ons allemaal verrassend goed. Bij mijn moeder nog meer. Ze is dementerend en wordt heel blij van alles van 'vroeger'.

Open depot

Niets is leuker dan zien hoeveel collectie er nog is in een museum. Het depot is de plek waar je niet vaak mag komen, terwijl het juist het hart van een beheer en behoud is.

We mogen het bezoeken als we een stofjas (met handschoenen) aan trekken en als de conservator/vrijwilliger er bij is. Dat is op vaste tijden die je bij binnenkomst worden verteld. Je kan je dan inschrijven voor een sessie van 15 tot 20 minuten. Of je hebt je al via de website aangemeld, bij het kopen van een digitale ticket. Het is zeer gewild, dus in het cafe zit de volgende groep van 5 man alweer te wachten. Afhankelijk van de drukte en de bezetting, zijn er meer of minder sessies. Een sessie kost 4 euro per persoon. Deze 4 euro komt ten bate van het collectiebeheer van het museum.

Moodbeeld rondleiding Open Depot in labjas

Als je het depot binnenstapt, zie je de gelaagdheid van het gebouw in combinatie met de open depot opstelling. Het is een indrukwekkende opstelling zowel in vorm als hoeveelheid.

Alles is mooi opgesteld. Het lijkt eigenlijk wel op een soort warenhuis van speelgoed. De stellingen hebben een paar kleuren van de huisstijl. Pictogrammen duiden aan welke groep speelgoed waar ligt. Op ooghoogte liggen de mooiste collectiestukken. Ze staan op een spiegel en er zit een spiegel achter om ook de achterkant te kunnen zien. Het geeft een prachtig effect op het moment dat de conservator er een lichtje opzet. Op deze manier wordt de collectie 'aangewezen' en wordt het verhaal verteld over het verwerven, restaureren en beheren van collectie. Op drukke dagen is dit een geautomatiseerde presentatie met een voice-over.

Moodbeeld open depot 75

Daarna schuiven er 5 mensen aan de tafel om een museaal collectiestuk te bekijken en er iets mee te doen. Dat kan zijn:

- Bepalen uit welke tijd het komt
- Bepalen bij welke groep speelgoed het hoort
- Bepalen wat er gerestaureerd moet worden

De tafel heeft aan 5 kanten een krijtbordje waar de bezoekers hun antwoord op kunnen schrijven. De conservator/vrijwilliger vertelt aan de hand van hun antwoorden wat er hoe gerestaureerd gaat worden: met welke gereedschappen, materialen om het te zijner tijd in het museum te presenteren. Als mogelijk wordt er ook een 'gaaf' exemplaar getoond danwel mogen mensen zelf iets doen.

Moodbeeld collectie ontdekken in open depot

Multifunctionele ruimte

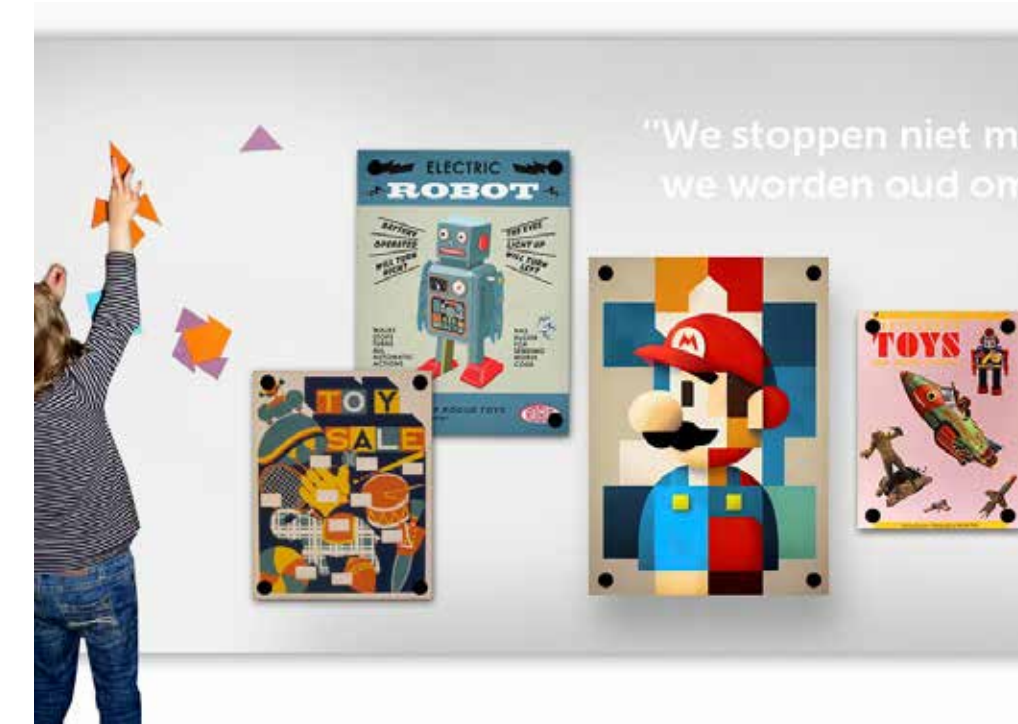
De multifunctionele ruimte heeft als functies:

- Opvang educatieve groepen
- Opvang en workshop bedrijfsuitjes (welk speeltje ben jij?)
- Vergaderingen

De ruimte is kleurrijk en inspirerend. In de ruimte is er voor 20 personen plaats om aan (losse, te schakelen) tafels te zitten op stapelbare en schakelbare stoelen. De tafels zijn gelijkvormig, eenvoudig, inklapbaar. Twee tafels zijn vast en hebben een data/electra ingang. De stoelen hebben de kleuren van de speeltypes. Er zijn een aantal grote opbergkasten van mooi hout, voor materialen. Er is een eigen wc en een pantry voor een eenvoudige catering.

De wanden hebben een rijk speciaal gemaakt 'speelgoed' behang met hier en daar een wit 3D speelgoed onderdeel er uit stekend. Dit doet dienst als kapstok, maar ook als versiering. Eén wand is van staal om met magneten papier op te hangen/memo's op te plakken. Op deze wand hangt een quote over spelen en oud worden (Stuart Brown). Een groot digiboord hangt centraal voor presentaties en workshops.

Er hangt een lamp in het midden met alle Babuschka vormpjes van verschillende materialen, als referentie naar het nieuwe depotgebouw. Langs het plafond is ledlicht zodat de ruimte in allerlei kleuren is aan te lichten. Dit kan mee gaan in de sfeer en de functie.

Magnetische wand in multifunctionele ruimte

Buiterterrein

Het buiterterrein is geheel opnieuw bestraat. De bestrating geeft eenvoudig de diverse speelplekken aan met allemaal dezelfde klinkers maar in andere kleuren.

Daarnaast is de buiterruimte omzoomd door geweldige nostalgische zwartwit foto's waarin je kinderen ziet spelen met spelen die we niet allemaal meer kennen. Er bij staat heel kort: naam, periode, speelwijze. Meer voor de grote mensen dan de kinderen natuurlijk. Bij elke manshoge foto staat een gekleurde kist of afzetting waar de spellen te pakken zijn. En weer op te bergen. Slim gedaan: zo zitten informatie en praktische logistiek mooi bij elkaar zonder te veel ruimte in te nemen plus bij regen wordt alles goed beschermd. Want die ruimte is nodig om alle spelende kinderen ruimte te geven. Het is een drukte van belang, zowel bij de prachtige draaimolen als bij de buitenspellen.

We willen zorg dragen voor het behoud en overdracht van immateriële buitenspelletjes en zetten in op het aanvragen van een beschermde status als immaterieel erfgoed. We willen bezoekers met moderne interactieve middelen en met onze collectie oud buitenspeelgoed laten spelen zoals vroeger. Kinderen spelen steeds minder buiter maar worden door het leren van, voor hun nieuwe, oude buitenspeelspellen geactiveerd.

6

Culturele codes

Speelgoedmuseum Roden is lid van de Museumvereniging en staat geregistreerd in het Museumregister. De registratie of liever nog accreditatie vindt alleen plaats als het museum Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Culturele Diversiteit in acht neemt. Ook onze voornaamste subsidiënt, de gemeente Noordenveld vraagt om toepassing van de codes.

Fair Practice Code

Speelgoedmuseum Roden past de Fair Practice code toe. Wij zetten ons in voor Fair Pay en betalen kunstenaars conform richtlijnen. We hanteren sinds het voorjaar 2023 de Museum cao voor vaststelling van het salarisniveau van de medewerkers in dienst van de organisatie, gaan periodiek verhogen en volgen de in de CAO afgesproken indexering. Wij verstrekken indien gewenst vrijwilligers- en onkostenvergoedingen en geven stagevergoedingen. We vinden het van groot belang om een veilige en inclusieve werkomgeving te garanderen.

We bieden scholing en ruimte voor ontwikkeling. Een open bedrijfscultuur vinden we van groot belang zodat beslissingen gedragen zijn en er een veilige en lerende organisatiecultuur ontstaat. We handhaven actief dat iedereen op een respectvolle wijze met elkaar om gaat. We werken samen met alle erfgoedinstellingen in Roden in de erfgoedkoepel en bieden ondersteuning aan onze kleinere partners door het delen van onze expertise.

Wij staan voor een eerlijke, duurzame en transparante bedrijfsvoering. Het museum heeft de status van culturele ANBI. Wij voldoen aan de eisen voor de fiscus door publicatie van de jaarrekeningen die door de accountant zijn goedgekeurd op onze website. We dragen de Fair Practice Code actief uit en besteden aandacht aan het naleven van de codes op onze website.

Governance Code Cultuur

Speelgoedmuseum brengt de 8 principes van de code in praktijk. We zorgen voor een integere en open organisatie, dragen dat uit en vervullen een voorbeeldfunctie.

Er is volop ruimte voor betrokkenheid van alle belanghebbenden. Medewerkers en vrijwilligers kunnen bij vermoedens van misstanden, onrechtmatigheden en andere problemen terecht bij een externe vertrouwenspersoon. Het museum is een stichting met een besturingsmodel dat werkt met een raad van toezicht en een directeur-bestuurder. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de organisatie. Het bestuur is in- en extern duidelijk over de taken, bevoegdheden en werkwijze.

De raad van toezicht rapporteert in de jaarrekening over de bezoldiging van de bestuurder. De rollen, taken en werkwijzen van de raad van toezicht en de bestuurder zijn vastgelegd. De directeur-bestuurder handelt naar het directiereglement. Toezichthouders en bestuurders vermijden elke vorm van belangenverstremgeling. De raad van toezicht evalueert haar eigen handelen en werkwijzen jaarlijks zonder de bestuurder en houdt evaluatie/beoordelingsgesprekken met de bestuurder, ook jaarlijks.

De raad van toezicht is samengesteld met profielschetsen op basis van deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid. De raad vergadert 4 tot 6 maal per jaar. De leden weten dat de werkzaamheden van de raad onbezoldigd worden verricht. De raad stelt de jaarrekening en de begroting vast met daaraan gekoppeld het jaarverslag en het werkplan. Interne procedures zijn ontwikkeld met daarin checks en de tekenbevoegdheid. Een accountant draagt zorg voor de omzetbelasting, het opstellen van de jaarrekening en de externe controle.

Het afgelopen jaar zijn drie leden van de Raad van Toezicht afgetreden. De functies zijn openbaar gepubliceerd en de nieuwe leden zijn na een transparante procedure benoemd. Met de nieuwe leden is de samenstelling van de Raad van Toezicht evenwichtiger geworden qua leeftijdsopbouw en geslacht. Aftreden geschiedt via het rooster van aftreding.

Code diversiteit & inclusie

We hanteren de vier P's van de code diversiteit en inclusie of gaan deze bij de doorontwikkeling van het museum implementeren.

Programma

Artistieke en inhoudelijke kwaliteit staat voorop. We hebben aandacht voor diversiteit en inclusie in onze nieuwe tijdelijke tentoonstellingen en bij de herinrichting van de vaste presentatie.

Onze nieuwe vaste presentatie zal ingaan op het belang van spelen voor iedereen en de risico's van niet spelen. Daarnaast bieden we meer genderneutrale exposities en activiteiten aan en zijn we inclusiever in onze presentaties, zodat een breder publiek zich gerepresenteerd voelt door de collectie.

Het uitgangspunt voor de nieuwe permanente presentatie is om deze opnieuw in te richten zonder de stereotype indeling voor jongetjes en meisjes. In twee ruimtes vragen we op een speelse manier aandacht voor de traditionele verdeling in speelgoed tussen jongens en meisjes en de consequenties hiervan op langere termijn.

Publiek

De komende tijd gaan we starten met het verder onderzoeken van mogelijke nieuwe doelgroepen voor ons museum en hoe wij deze kunnen betrekken bij onze organisatie.

Wij trekken al een breed en divers publiek, omdat het Speelgoedmuseum en de collectie laagdrempelig is. We willen hier echter nog verdere stappen in zetten. In de nieuwe vaste presentatie is grote aandacht voor bezoekers met een beperking. Ook werken we bijvoorbeeld samen met het Alzheimercafé.

We dragen in onze communicatie breed uit dat wij een inclusieve organisatie zijn. Hierop krijgen wij ook positieve reacties vanuit het publiek.

Personeel

Iedereen is welkom bij ons. Medewerkers uit al deze groepen zijn momenteel werkzaam bij ons museum:

- Medewerkers
- Vrijwilliger
- Medewerkers van de sociale werkvoorziening,
- Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt
- Mensen met een fysieke of geestelijke beperking
- Vluchtelingen

Wij zijn hier trots op en dragen dit uit. Wij accepteren elkaar en vinden het vanzelfsprekend dat iedereen vanuit zijn eigen mogelijkheden en talenten bijdraagt aan ons museum. Wij denken niet in beperkingen maar in mogelijkheden. In ons museum vindt iedereen een veilige plek, krijgt vertrouwen en krijgt de mogelijkheden om zich verder te ontwikkelen.

Partners

We zoeken naar waardevolle samenwerkingen in onze omgeving. De eerste contacten met het maatschappelijk werk voor het organiseren van gezamenlijke activiteiten in gelegd.

Ook werken wij samen met maatschappelijke organisaties die onze medewerkers begeleiden. De banden met het onderwijs zijn we steeds verder aan het versterken. Deze samenwerkingen leveren voor ons waardevolle inzichten op.

7

Financiën

Voor het aanpassingen aan het gebouw, de nieuwbouw, de ontwikkeling en bouw van de herinrichting en de exploitatie van het museum is een gedetailleerde begroting gemaakt.

Deze begroting is aan te vragen bij Jantina van der Broek: j.vanderbroek@museumkinderwereld.nl

Moodbeeld pelen met geld

8

Plan van Aanpak

In de bijlage is het plan van aanpak voor het vernieuwingstraject van het Speelgoedmuseum opgemaakt. Het is een gefaseerd en gedetailleerd plan waarin elke fase afgesloten wordt met einddocumenten.

Op die manier blijft het proces goed volgbaar en beheersbaar. Hierin komt ook naar voren wie welke werkzaamheden doet en welke tijd dat in beslag neemt.

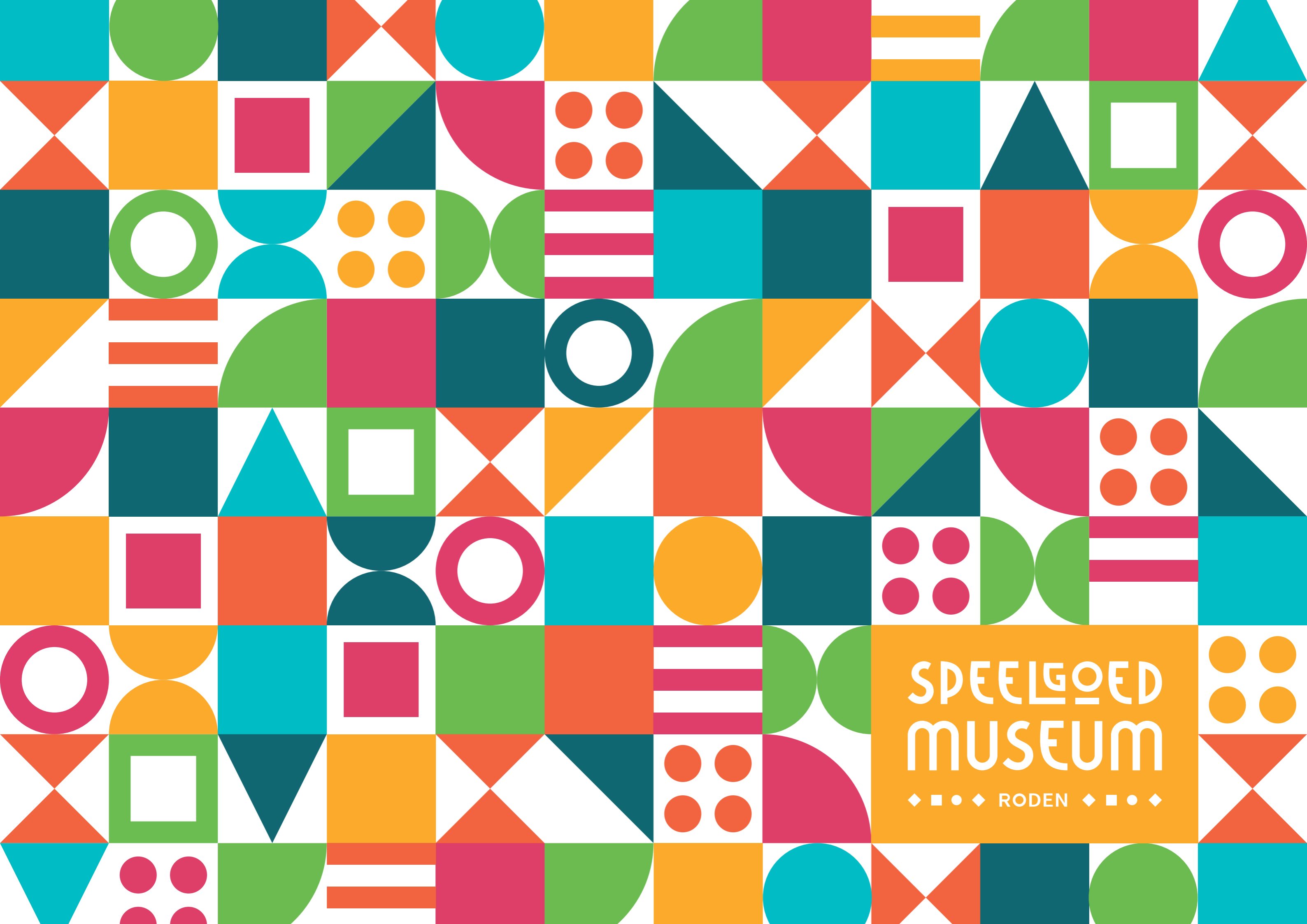

School Speelgoedmuseum

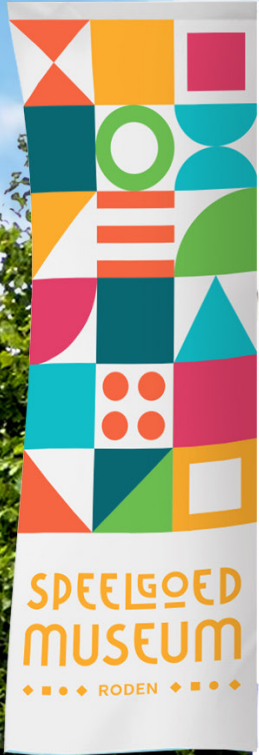
Speelgoedmuseum Roden

Jantina van der Broek (directeur)
Brink 31
9301 JK Roden

SPEELGOED
MUSEUM

◆ ■ ● ◆ RODEN ◆ ■ ● ◆

**SPEELGOED
MUSEUM**

◆ ■ ● ◆ RODEN ◆ ■ ● ◆

Beleid
Educatie & participatie

Februari 2024

Inleiding

Het speelgoedmuseum Roden bestaat al meer dan 50 jaar en heeft een groot draagvlak in de omgeving. Ons museum is qua presentatie verouderd waardoor we het contact met jongere doelgroepen verliezen. We trekken echter nog steeds circa 17.000 bezoekers per jaar en staan daarmee in de top 10 van Drenthe. We zijn het speelgoedmuseum met de grootste collectie van Nederland.

Om ons museum te behouden voor toekomstige generaties hebben wij een ambitieus masterplan ontwikkeld waarmee wij het museum transformeren tot een modern museum maar met behoud van het nostalgische gevoel. We zijn nu al een museum voor een breed publiek waar kinderen en volwassenen op een speelse wijze in contact komen met het spelen van vroeger. Door de nieuwe vaste presentatie wordt het belang van spelen en de historische collectie zowel via het traditionele hands on spelen als met digitale middelen onder de aandacht gebracht.

Vernieuwen van een museum doe je niet alleen door een herinrichting maar vooral ook door een heldere nieuwe koers. We willen een museum worden met een groot maatschappelijk belang voor de omgeving en de individuele bezoeker. Vernieuwd en ambitieus educatie en participatiebeleid is hiervoor onontbeerlijk. De herinrichting en vernieuwing van het museum is echter noodzakelijk voor het succes van onze plannen. Het museum is de afgelopen 50 jaar niet gemoderniseerd of opgeknapt en sluit niet aan bij de verwachtingen van de bezoeker. Een vernieuwd museum zal meer bezoekers trekken waardoor de organisatie structureel versterkt kan worden. Alleen dan kunnen we onze educatieve en participatieve doelen behalen.

Toekomstige ingang Speelgoedmuseum Roden

Doelen: wat willen wij bereiken met ons educatie en participatiebeleid?

We willen bezoekers door middel van erfgoed het belang van spelen en creativiteit bijbrengen en in contact brengen met onze historische collectie. We doen dit doorlopend in ons museumgebouw en door middel van activiteiten en projecten. Het speelgoedmuseum Roden zet daarnaast sterk in op zijn maatschappelijke taak. We willen een museum zijn dat niet alleen aanbod gericht is maar samen met het publiek en maatschappelijke partners zoals het maatschappelijk werk (Welzijn in Noordenveld, Win) vormgeeft aan de collectie, onze presentatie en activiteiten.

We zijn een ontmoetingsplek voor de gemeenschap waar mensen met verschillende achtergronden elkaar ontmoeten, samen spelen en creatief bezig zijn; vrijwilligers, dagbesteding, vluchtelingen, ouderen, jongeren, kinderen en ouders. Wij ontwikkelen en voeren dit beleid zoveel als mogelijk uit in gezamenlijkheid met de Havezate Mensinge en de overige partners uit de Erfgoedkoepel.

Wie als kind veel speelt en dit spel ook vooral vasthoudt in zijn of haar volwassen leven, heeft een vergroot inzicht, hogere creativiteit en een beter probleemoplossend vermogen. Spelen zorgt ervoor dat we een diepere connectie opbouwen met de mensen om ons heen, productiever worden en daarnaast bouwen we weerstand op tegen burn-outs en depressie. Psychologen informeren bij depressieve patiënten die niet meer weten waar ze gelukkig van worden, steeds vaker naar hun speelgeschiedenis. Het doel hiervan is dat ze oude hobby's zoals bijvoorbeeld LEGO bouwen of theater maken weer oppakken en hierdoor kunnen ontspannen en gelukkiger worden. Het speelgoedmuseum wil hier een rol in spelen.

In ons educatie- en participatieprogramma zetten we altijd in op de volgende vragen:

- Waarom spelen mensen en is het belangrijk om te blijven spelen?
- Wat is jouw speeltype? Stuart Brown onderscheidt de volgende 8 speeltypen; de grappenmaker, de beweger, de onderzoeker, de streber, de regelaar, de verzamelaar, de creatieveling en de verhalenverteller. Kennis van je speeltype helpt om je speelgeschiedenis op te roepen en dit te implementeren in je dagelijkse leven.
- Welke activiteiten en speelgoed passen bij jouw speeltype.

Deze vragen verbinden we met onze grote collectie historisch speelgoed en de geschiedenis van Noordenveld en Drenthe.

Spelen is van alle leeftijden

Participatie

Huidige situatie participatie.

Wat doen we al?

In ons museum bieden we plaats aan werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt, vluchtelingen die taalstage lopen, mensen met een beperking en hebben we een vaste groep medewerkers van de dagbesteding.

Wat gaan we doen?

Wij bevorderen de participatie van mensen die mee willen doen maar drempels ervaren zoals;

- Minder validen met een visuele, auditieve, mobiele of andere beperking
- Ouderen
- Bezoekers die niet snel naar een museum gaan zoals nieuwkomers en mensen met een smalle beurs

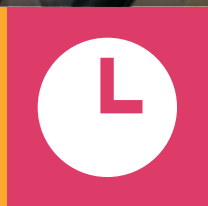
Het speelgoedmuseum ziet maatschappelijke activatie en participatie als een essentiële taak. We zien het als onze verantwoordelijkheid om zoveel mogelijk drempels voor een bezoek aan ons museum te slechten.

Al deze medewerkers draaien volwaardig mee in het museum en bij bijeenkomsten. Ons medewerkersbestand is hierdoor divers wat zorgt voor meer begrip en verbondenheid tussen medewerkers onderling en de bezoekers.

Speciale doelgroepen

Ons museum is gevestigd in een monumentaal pand maar alle verdiepingen zijn door middel van een lift bereikbaar. Tijdens de verbouwing zal ook een nieuw en beter invalidentoilet worden gerealiseerd. Op dit moment hebben wij nog geen speciale voorzieningen voor mensen met een auditieve of visuele beperking. Dit pakken wij de komende tijd tijdens de herinrichting op. Ook gaan we inzetten op speciale prikkelarme openingstijden.

Ouderen

Het speelgoedmuseum wordt veel bezocht door een oudere doelgroep die geïnteresseerd zijn in het speelgoed uit hun jeugd. We zetten met de herinneringsmand en rondleidingen voor Alzheimerpatiënten in op deze kwetsbare doelgroep. Samen met stichting Welzijn in Noordenveld (WiN)

Nieuwe doelgroepen

Het speelgoedmuseum is een laagdrempelige plek voor een breed publiek. Sommige groepen gaan echter niet snel naar een museum omdat het bijvoorbeeld geen gewoonte is of omdat er te weinig geld is om de entree te betalen.

In 2023 zijn we gestart met het doneren van vrijkaartjes aan de cliënten van de voedselbank. Dit hebben we gedaan voor de zomervakantie zodat met name de kinderen van de voedselbank ook een leuke vakantieactiviteit hadden. Van de circa 200 verstrekte kaartjes is van ongeveer 1/3 gebruik gemaakt waarvan de grootste groep kinderen betrof. Wij willen dit de komende jaren continueren en uitbreiden met een gratis drankje en pannenkoek.

Vrijwilligers

Ons museum wordt ondersteund door circa 50 vrijwilligers voor onder meer de baliewerkzaamheden, de werkplaats en ondersteuning in het depot. Voor het museum is hun inzet van groot belang. Dankzij de vrijwilligers worden er nieuwe speelse elementen aan de presentatie toegevoegd en wordt de collectie gerestaureerd, onderhouden en geregistreerd. Door middel van rondleidingen etc. wordt de kennis over de historische collectie gedeeld. De vrijwilligers zorgen daarnaast voor verbinding met de gemeenschap en zijn onze ambassadeurs.

Onze vaak oudere vrijwilligers vinden bij ons aanspraak en zingeving. Het afgelopen jaar zijn er veel nieuwe vrijwilligers bij gekomen die zich vaak ook op een andere manier willen inzetten voor het museum. De komende periode willen we inzetten op kennisverbetering bij de vrijwilligers op het gebied van collectieregistratie, BHV, opleiding tot museumdocent en het geven van rondleidingen.

Het speelgoedmuseum buiten de muren

We vinden het belangrijk dat het speelgoedmuseum ook buiten de muren van het museum zichtbaar is. Dit doen we met name tijdens exposities en evenementen in bijvoorbeeld samenwerkingen met de lokale middenstand door middel van bijvoorbeeld een etalagewedstrijd en een wandeling door het dorp. In 2023 hebben wij samen met de erfgoedkoepel een paardentramtocht georganiseerd langs alle musea.

Daarnaast zijn we in januari 2024 huisvesten wij het ouder en kind spreekuur voor nieuwkomers in samenwerking met Welzijn in Noordenveld. De kinderen kunnen in het museum spelen terwijl de moeders kunnen praten en vragen kunnen stellen over diverse onderwerpen. Door middel van ons educatie programma willen we ook graag kinderen en bezoekers bereiken die normaal niet snel naar een museum gaan.

Nieuwe doelgroepen in het museum

Vrijwilligers van Speelgoedmuseum Roden

Met rondleidingen en gidsen werden bezoekers enthousiast gemaakt voor de geschiedenis van Roden. Op het moment is het vanwege de beperkte staf en budget niet mogelijk om een uitgebreid outreach programma op te zetten. Wij streven ernaar om dit in de volgende beleidsperiode op te pakken.

Ontmoetingsplek en workshops

In ons masterplan voor de herinrichting en uitbreiding van het museum is de bouw van een ontmoetingsruimte opgenomen die zeer geschikt is voor het ontvangen van het onderwijs en het wekelijks organiseren van workshops en cursussen. Daar willen we educatieve workshops en activiteiten voor diverse leeftijden zoals eenzame ouderen gaan organiseren zoals bijvoorbeeld modelbouw stop motion filmpjes of poppenkleertjes maken.

Daarnaast krijgen we de laatste tijd veel verzoeken van maatschappelijk instellingen om gebruik te mogen maken van ons museum. We faciliteren dit graag maar een afsluitbare ruimte ontmoetingsruimte is hiervoor noodzakelijk. In deze ruimte willen we straks bijvoorbeeld de ouder kind spreekuren laten plaatsvinden zodat de moeders meer privacy hebben dan in onze horeca.

Ook gaan we het speelplein en de horeca gratis toegankelijk maken tijdens openingstijden. Hierdoor kan iedereen gratis kennis maken met de geschiedenis van het buiten spelen en actief bezig op onze historische fietsjes en vliegende Hollanders of een rondje meedraaien op onze historische kermisdraaimolen. Hiermee brengen we een groter publiek laagdrempelig in contact met erfgoed. Een betaald bezoek aan het museum is dan een makkelijker stap.

We willen een bruisend museum voor iedereen worden. Op het moment is het met name in de weekenden en vakanties druk. We zetten erop in dat we het hele jaar en de hele week door een ontmoetingsplek zijn voor de omgeving en organiseren bijvoorbeeld activiteiten van het jeugdwerk op ons speelplein. Het speelgoedmuseum Roden wordt hiermee een plek waar medewerkers en bezoekers met hele verschillende achtergronden elkaar ontmoeten en samen spelen en creatief bezig zijn.

Participatie van kinderen

We willen kinderen actiever betrekken bij ons museum door het benoemen van bijvoorbeeld een kindermuseumdirecteur of conservator en bijvoorbeeld het inrichten van een kinderen en jongeren klankbordgroep over het beleid en de museale activiteiten. We willen daarnaast samen met kinderen letterlijk bouwen aan het nieuwe speelgoedmuseum.

We willen met basisschoolleerlingen en een kunstenaar de speeltypes machine uit het masterplan ontwerpen. Door middel van deze magische machine kunnen bezoekers achterhalen welk speeltipe ze zijn en welke spellen goed bij hun passen. Deze wordt vervolgens duurzaam en gebruiksvriendelijk gebouwd door ons ontwerpbureau Perspekt Studio's. Of dit plan haalbaar is zal afhankelijk zijn van het succes van onze fondsenwerving.

Activiteiten voor kinderen

Artist Impression speeltypes machine

Collectie

Het speelgoedmuseum Roden heeft de grootste collectie historisch speelgoed van Nederland. Deze unieke collectie is grotendeels opgebouwd door twee grote donaties van Drentse verzamelaars. Hierdoor hebben wij een aantal unieke stukken in de collectie van de periode 1830 tot heden. Speelgoedmusea en historisch speelgoed worden vaak minder serieus genomen dan andere historisch erfgoed. Dit is onterecht. Onze historische collectie is met veel vakmanschap gemaakt en reflecteert het tijdsbeeld waarin ze gemaakt zijn. Het zijn miniatuurversies van alledaagse gebruiksvoorwerpen en geven inzicht van de sociale stratificatie, opvoedingsprincipes en genderverwachtingen van die periode. De verhalen en maatschappelijke perspectieven achter onze collectie brengen we in de nieuwe vaste presentatie beter onder de aandacht.

Onze collectie is voor een deel te bespelen door bezoekers. Oudere en kwetsbare collectiestukken zijn dat vanzelfsprekend niet. Op dit moment staan de zalen nog overvol maar na de verbouwing zal er meer focus in de presentatie worden aangebracht. Een groot deel van onze collectie is nog nooit getoond aan het publiek. We willen de bezoekers de collectie nog meer laten ervaren en richten daarom een deels open depot in. Hier kunnen bezoekers de collectie onderzoeken en bekijken. Hier kunnen we met bezoekers in gesprek waarom de collectie bij ons erfgoed behoort en hoe selectie in zijn werk gaat. Ook de techniek en het maakproces van het speelgoed brengen we in beeld.

Het zwaartepunt van onze collectie ligt op de periode 1850-1970. We merken dat jongere generaties bezoekers de verbinding met de collectie missen. Ook is het noodzakelijk om door te verzamelen om onze collectie compleet en actueel te houden. In de nieuwe vaste presentatie besteden we dan ook aandacht aan speelgoed uit de periode 1980 tot heden.

We laten het publiek bepalen welk speelgoed iconisch is voor elk decennium. We starten dit proces met het maken van een long list met speelgoed naar aanleiding van een enquête op social media. Vervolgens gaan we online en offline in gesprek over waarom juist dit speelgoed erfgoed is. Staat het symbool voor een bepaalde maatschappelijke of technische ontwikkeling of roept het een bepaald gevoel op voor een individueel persoon. Op deze manier wordt de presentatie in het museum mede samengesteld door de bezoeker. Ook wordt er samen bepaald wat erfgoed is en geven de verhalen van de bezoekers bij de nieuwe collectie een belangrijk tijdsbeeld over spelen in de afgelopen 50 jaar.

Bespeelbare collectie van het Speelgoedmuseum Roden

Collectie van Speelgoedmuseum Roden

Educatie

Huidige situatie educatieactiviteiten

Op dit moment is het speelgoedmuseum Roden met name gericht op gezinnen en grootouders met kinderen. We ontvangen schoolklassen, groepen leerlingen uit het speciaal onderwijs en groepen ouderen.

We organiseren daarnaast verschillende populaire, jaarlijks terugkomende activiteiten voor kinderen zoals:

- Vakantieactiviteiten, bijvoorbeeld raket schieten, pannenkoekjes bakken op antieke fornuisjes en high tea met oude poppenserviesjes. Een (afgestoten) deel van de historische speelgoedcollectie wordt ingezet voor deze activiteiten.
- Oktober kindermaand. In Oktober Kindermaand vinden in de hele provincie Groningen en Drenthe culturele activiteiten voor kinderen plaats. Kinderen krijgen in de weekenden gratis entree tot het museum.
- Rondje om de Brink. Leerlingen uit groep 3 en 4 maken kennis met vier erfgoedinstellingen in Roden en ervaren hoe het leven rond 1910 eruitzag.
- Speurtochten, knutselactiviteiten etc.
- Rondleidingen voor verschillende doelgroepen met informatie over het monumentale pand en de historische collectie.

Wat gaan we doen?

Educatie

We zijn nu al een museum waar kinderen en volwassenen op een speelse wijze in contact komen met het spelen van vroeger. We trekken nu met name (groot) ouders met kinderen tot circa 10 jaar. We willen in ons educatiebeleid inzetten op alle leeftijden maar de komende jaren met name op de leeftijd 10-14 jaar omdat kinderen in die leeftijdsgroep vaak stoppen met spelen. Ook is er voor die leeftijd weinig te doen in de gemeente. In ons educatiebeleid verbinden we het maatschappelijke thema van het belang van spelen aan onze historische speelgoedcollectie en de geschiedenis van Roden en Drenthe.

Het doel van al onze educatieve activiteiten en projecten is het overbrengen van het belang en de geschiedenis van spelen en het spel. Dit maatschappelijke thema combineren we met kunst, cultuur en erfgoed van de directe leefomgeving.

In het museum

In het museum tonen we onze grote collectie historisch speelgoed. Het doel van onze presentatie en al onze activiteiten en projecten is het overbrengen van het belang en de geschiedenis van spelen en het spel.

- In het museum starten we dan ook met een introducerende film over het belang van spelen. We gaan in op vragen zoals:
- Waarom spelen mensen en dieren?
- Wat is het belang van spelen?
- De geschiedenis van spelen
- Gender en speelgoed

We stellen bezoekers nog meer in staat om zoveel mogelijk met de collectie te spelen, rechtstreeks of met digitale hulpmiddelen. Onze collectie tonen we nu vaak op traditionele wijze in vitrines met bijschriften. Juist speelgoed leent zich ervoor om dit met andere media of bespeelbare replica's tastbaar te maken voor publiek. In de vitrine tonen we bijvoorbeeld bikkels die zijn gevonden bij een archeologische opgraving in Drenthe. Op een infopaneel vertellen we meer over de lange geschiedenis van het bikkelen maar tonen we ook hoe je moet bikkelen.

In de zaal liggen dan bikkels waarmee gespeeld kan worden. Hiermee behouden we de vaardigheid en traditie van het bikkelen voor volgende generaties en sterft dit niet uit.

In het museum krijgen bezoekers diverse mogelijkheden om actief te spelen zowel actief als digitaal. Voor alle speeltypen willen we verschillende spelmogelijkheden aanbieden. In het museum starten we met een introducerende film over waarom mensen en dieren spelen, de maatschappelijke context van spelen en over de geschiedenis van het spel en speelgoed. In de vaste presentatie komt de vraag terug; wat is jouw speeltipe en wat voor spel hoort daarbij. Vervolgens zetten we in op spelelementen en activiteiten die aansluiten bij de verschillende speeltypes. In ons activiteitenprogramma organiseren we workshops met kunstenaars en theatermakers ondersteund door de vrijwilligers.

We organiseren hiervoor de volgende activiteiten die in de vaste presentatie of met activiteiten terugkomen in het museum:

De Grappenmaker

De grappenmaker vindt niets leukers dan mensen aan het lachen maken. Dit kan door bijvoorbeeld met een digitaal paneel tekencartoons te maken, of een fysieke theater of poppenkast uitvoering te geven in het museum.

De Beweger

De actieve beweger kan al jaren buiten fysiek bewegen op ons buitenplein. Binnen ontwikkelen we dance of bewegingsapps die aansluiten bij erfgoed of leggen we bijvoorbeeld een glijbaan aan.

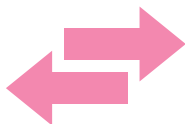
De Onderzoeker

De onderzoeker wil nieuwe ervaringen opdoen, dingen onderzoeken en dat kan in ons nieuwe open depot. Hier kun je oud speelgoed onderzoeken en leer je de oude technieken achter de stoommachine en de toverlantaarn. In onze groepsruimte kunnen we workshops geven met proefjes. Onze activiteit raket schieten is al jaren een succes.

De fanatiekeling

De fanatiekeling wil winnen en dat kan met het spelen van spelletjes toernooien of met je familie in onze horeca en groepsruimte. Daarnaast organiseren we in samenwerking met het maatschappelijk werk bijvoorbeeld sportcompetities of potjes stoepranden voor jongeren op ons buitenplein. Dit kan ook goed in combinatie met de havezate Mensinge waar veel ruimte is op het historische landgoed.

De Regelaar

De regelneef organiseert graag activiteiten. We bieden ze de mogelijkheid om bijvoorbeeld een plan te maken voor het ontwerp van speelgoed of een nieuw spel. De ultieme regelneef mag bij ons junior directeur worden of meedenken in een jongerenklankbordgroep.

De Verzamelaar

De verzamelaar is de toekomstige museummedewerker in de dop. Iedere museumcollectie is gestart door de passie van een verzamelaar. We besteden hier (inter) actief aandacht aan in onze presentatie en activiteiten. Het museum kan een ontmoetingsplek worden voor speelgoedverzamelaars. De junior conservator mag zijn/haar verzameling presenteren in het museum.

De Creativeling

De creativeling kan bij ons op allerlei manieren creatief bezig in bijvoorbeeld de knutselhoek of volgt een workshop over het maken van je eigen speelgoed.

De Verhalenverteller

De verhalenverteller laat graag zijn fantasie werken en verzint verhalen met Playmobil of Barbies. Hiervan kun je bijvoorbeeld vervolgens een stop motion filmpje maken.

Onderwijs

Daarnaast zetten we een activiteitenprogramma op voor scholen in PO, VO, MBO en in het speciaal onderwijs. Deze programma's ontwikkelen we zoveel als mogelijk samen met de scholen zodat onze activiteiten goed aansluiten bij het curriculum of de behoefte van de school. We zoeken hierin aansluiting bij de canon van de gemeente Noordenveld waarin onder meer de Havezate Mensinge en onderwijshervormer Scheepstra een plek heeft. Hierbij moeten we vooral in de opstartfase wel rekening houden met de beperkte omvang van de staf tenzij wij dit met fondsenwerving tijdelijk kunnen aanvullen. We maken een projectplan met de verdere uitwerking van onze programmering voor het onderwijs en het maatschappelijk werk.

Deze programma's worden in co-creatie met onze partnerorganisaties en het onderwijs opgesteld. Voor het onderwijs willen we abonnementen introduceren waarmee scholen het hele jaar naar het museum kunnen. Met het primair onderwijs hebben we in het Cultuureducatienetwerk Noordenveld inmiddels afspraken gemaakt dat het museum met het educatieprogramma aansluit bij de leerdoelen. We worden hiermee een vanzelfsprekend onderdeel van het curriculum voor vakken zoals techniek of geschiedenis.

Implementatie en vervolg

Het hier boven geformuleerde beleid werken we verder uit in projectplannen waarmee we voor de eerste periode additionele fondsen kunnen werven. We gaan de projecten faseren zodat het behapbaar blijft voor onze organisatie en zoeken naar optimale samenwerking met onze partners. Hierdoor kunnen we meer bereiken met beperkte middelen.

Na de opstartfase en de herinrichting van ons museum krijgen de activiteiten en projecten een vaste plek in onze programmering. We verwachten door de opgebouwde band met het onderwijs en de gestegen bezoekerscijfers een groot deel van de tijdelijke educatie en participatiemedewerkers een vaste baan aan te kunnen bieden. Hiermee leggen we een solide basis voor structureel en kwalitatief hoogwaardig educatie en participatiebeleid en een langdurige relatie met het onderwijs en maatschappelijke partners.

Spelen in het Speelgoedmuseum Roden

Speelgoedmuseum Roden

Jantina van der Broek (directeur)
Brink 31
9301 JK Roden

SPEELGOED
MUSEUM

◆ ■ ● ◆ RODEN ◆ ■ ● ◆

**SPEELGOED
MUSEUM**

◆ ■ ● ◆ RODEN ◆ ■ ● ◆

Projectplan

Educatie & participatie

Februari 2024

Doel van educatie en participatie activiteiten en projecten

Het doel van al onze educatieve activiteiten en projecten is het overbrengen van het belang de geschiedenis van spelen en het spel. Dit maatschappelijke thema combineren we met kunst, cultuur en erfgoed van de directe leefomgeving. We werken hiervoor samen met de Havezate Mensinge zowel in de backoffice als inhoudelijk.

We zetten in op een gezamenlijk educatiebeleid. Waar mogelijk werken we samen met de overige partners uit de Erfgoedkoepel, het Scheepstrakabinet en de Catharinakerk. In ons educatie en participatiebeleid 2024-2028 hebben we uitgewerkt wat we willen bereiken en op welke wijze we hier vorm aan willen geven. In dit projectplan geven we aan hoe en wanneer we dit willen doen.

Doelen: wat willen wij bereiken met ons educatie en participatiebeleid?

We willen bezoekers door middel van erfgoed het belang van spelen en creativiteit bijbrengen en in contact brengen met onze historische collectie. We doen dit doorlopend in ons museumgebouw en door middel van activiteiten en projecten.

Eindresultaat in 2028

- We hebben een kwalitatief hoogstaand educatieprogramma dat aansluit bij het curriculum van de scholen. Voor het uitvoeren van onze activiteiten zetten we museumdocenten, kunstenaars of andere creatievelingen in. Vrijwilligers met affiniteit voor educatie en participatie activiteiten bieden we een opleiding aan.
- Het aantal schoolklassen dat een bezoek brengt aan de beide musea is minimaal verdubbeld
- Het aantal educatie en participatie activiteiten is met minimaal 50% toegenomen
- Naast aanbod voor het PO hebben we een educatief aanbod voor het MBO, VO en speciaal onderwijs.
- We hebben een ontmoetingsruimte gerealiseerd voor workshops voor scholen en maatschappelijke instellingen. Daarnaast kunnen verschillende doelgroepen elkaar hier ontmoeten door middel van diverse activiteiten.
- We bieden nog meer plek aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en vluchtelingen om actief ervaring op te doen in beide musea
- Met ons participatieprogramma bereiken we met onze activiteiten diverse groepen zoals eenzame ouderen, vluchtelingen en jongeren.

Projectplanning en activiteiten

1

Fase 1 | Januari-februari 2024

Ontwikkelingsfase

In deze fase formuleren we het beleid en activiteitenplan en leggen we de basis voor de uitvoering van het beleid.

Stappen

- Voor het opzetten van kwalitatief goede educatie en participatie is het noodzakelijk om meerjarig beleid te ontwikkelen en uit te werken. Hiermee creëren we focus en voorkomen we dat de organisaties overbelast raken.
- Voor een goed draagvlak is het noodzakelijk om de vrijwilligers en medewerkers goed mee te nemen in de nieuwe koers. Een aantal vrijwilligers zet zich al jaren in voor educatie en participatieactiviteiten of heeft hier belangstelling voor. Om de kwaliteit van de activiteiten te verhogen zetten we in het verder opleiden van vrijwilligers en medewerkers.
- Uitwerken projectplan educatie en participatieplan en activiteitenplan.
- Implementeren nieuw educatie en participatie beleid in de uitwerking van het masterplan voor het nieuwe museum.
- Uitbreiden netwerk educatie en participatie; opzetten activiteiten met WIN (maatschappelijk werk), CEN (Cultuureducatie PO in Noordenveld), MBO en VO.
- Fondsenwerving

2

Fase 2 | Januari-september 2024

Eerste nieuwe educatieve en participatie activiteiten

In deze fase starten we nieuwe educatie en participatieprojecten op. We zetten in op quick wins en logische samenwerkingen. Doel van de activiteiten is enerzijds het starten met de nieuwe inhoudelijke koers van het museum en anderzijds het verkennen van de samenwerking met onze nieuwe partners (WiN en Mensinge) en het onderwijs.

Stappen

- Organiseren participatie activiteiten met WiN. In januari start het ouder kind spreekuur van vluchtelingenwerk in het museum. In april organiseren we samen activiteiten in het kader van gekleurd grijs (ouderen participatie project)
- Ontwikkeling context gevende film over het belang en de historie van spelen en speelgoed door studenten van de master ' living heritage' van de RUG en korte collectiefilmpjes. Deze film kan in het museum maar ook in de periode voor de herinrichting voorafgaand aan het museumbezoek op locatie getoond worden. De film is onderdeel van het totale masterplan maar deze halen we naar voren zodat de deelnemers aan de activiteiten meet context krijgen.
- Ontwikkeling nieuwe activiteiten die aansluiten bij het nieuwe beleidskader en voor onze tijdelijke presentatie.

3

Fase 3 | September-november 2024

Ontwerp van de grote speeltypes machine.

Basisschoolkinderen ontwerpen samen met een kunstenaar de grote speeltypes machine. Het doel van dit project is om de creatieve, technische en ontwerptalenten van kinderen te stimuleren onder leiding van een kunstenaar. Op basis van de ontwerpen bouwt Studio Perspekt vervolgens een duurzame gebruiksvriendelijke versie van de machine in het museum. De ontwerpen van de kinderen nemen we op in de collectie en tonen we in de machinezaal. Kinderen bouwen op deze manier mee aan de nieuwe presentatie en worden actief betrokken bij het museum.

Stappen:

- Aanstellen projectleider en samenstellen projectteam.
- Doelgroep groep 5/6 PO Noordenveld.
- Samenwerking met het Cultuureducatie Netwerk Noordenveld (CEN)
- Selectie ervaren kunstenaar
- Bouw machine en inrichting zaal door Perspekt Studio's.
- Expositie n.a.v. de ontwerpen van de kinderen voor de machine. De mooiste tekeningen en constructies krijgen een plek in de zaal waar straks de machine komt.

4

Fase 4 | September/oktober 2024

Groot pilot educatie project voor bovenbouw basis onderwijs en/of voortgezet onderwijs

Doel

Nieuw educatie beleid opstarten gezamenlijk met de havezate Mensinge en de musea op de kaart zetten als professionele educatie partner voor het onderwijs. In dit project organiseren we 8 workshops die aansluiten bij de speeltypes van Stuart Brown. Deze worden gegeven door 8 verschillende kunstenaars uit verschillende disciplines. Qua onderwerp wordt aangesloten bij verschillende thema's uit de geschiedenis van Roden.

Stappen

- Organisatiestructuur opzetten met medewerkers en vrijwilligers,
- Contacten leggen en versterken met kunstenaars en scholen
- Input ophalen voor de vernieuwing van het museum? Wat werkt wel en niet.
- Groot project met acht workshops zoals:
 - Striptekeningen met cartoonist Dim Junius over de geschiedenis van Roden,
 - Fantasy vecht workshop waarin kinderen net als ridder van Eeuwsum van Mensinge op kruistocht gaan. Deze wordt gegeven door Taekwondo kamioen en fantasy schrijver Martijn Lindeboom. De locatie hiervoor is het weiland bij de historische duiventil op het landgoed Mensinge
 - Een spel ontwerpen over de geschiedenis van Roden onder begeleiding van een beeldend kunstenaar. (nog te werven)
 - Poppenkleertjes ontwerpen voor Barbie en Ken naar aanleiding van de historische kleding op Mensinge. (ontwerper nog te werven)
 - Techniek workhop over bijvoorbeeld de antieke stoommachines in het speelgoedmuseum in bijvoorbeeld combinatie met het zelf maken van een stop motion filmpje met speelgoed over het leven van de bewoners van Mensinge.

- Theatervoorstelling maken in theater de Winsinghof in Roden onder begeleiding van 'het Houten huis' of 'Peergroep'. We werken hierin samen met het jeugdtheater in Roden zodat enthousiaste jongeren kunnen doorstromen naar de jeugdtheaterschool.
- De overige workshops worden nader uitgewerkt door de projectleider.

5

Fase 5 | Na de verbouwing, zomer 2025

In deze fase wordt het vernieuwde speelgoedmuseum geopend met daarin nieuwe educatieve elementen in de vaste presentatie aangevuld met nieuwe en vertrouwde activiteiten en projecten. Daarnaast zetten we verdere stappen op het gebied van cultuurparticipatie:

- Er zijn reguliere educatie- en participatieactiviteiten voor alle leeftijden. De speeltypes zijn geïntegreerd in de vaste presentatie. Alle bezoekers kunnen zonder begeleiding activiteiten doen die aansluiten bij hun speelgeschiedenis.
- We organiseren regelmatig activiteiten (uiteindelijk wekelijks) die aansluiten bij de verschillende speeltypes met gebruikmaking van de nieuwe kunstenaars en makers uit project drie. Daarnaast continueren we onze bestaande succesvolle activiteiten en projecten.
- We organiseren een verkiezing voor een junior directeur en jongeren klankbordgroep.
- We organiseren 1-2 keer per jaar een groot project met de scholen
- We breiden de participatieactiviteiten gezamenlijk met Welzijn in Noordenveld uit. In samenwerking met scholen organiseren we regelmatig workshops en activiteiten die aansluiten op het schoolcurriculum zoals over WOII of techniek.
- We bouwen het netwerk met het PO, VO en het MBO verder uit.
- We zetten in op samenwerking met het speciaal onderwijs en we organiseren speciale activiteiten en rondleidingen voor deze doelgroep.
- We richten een ontmoetingsruimte in voor participatie en educatieactiviteiten.

Risicoanalyse en randvoorwaarden

Bemensing

Bij zowel het speelgoedmuseum Roden als de havezate Mensinge is de formatie, zoals bij veel kleinere musea beperkt. Veel energie gaat op het moment naar de realisering van de herinrichting en de professionalisering van de organisatie.

We willen echter ook inhoudelijk stappen zetten naar een vernieuwd museum. Om overbelasting van de organisatie te voorkomen en het educatie en participatiebeleid met ambitie vorm te geven is het faseren van de projecten en het werven van additionele fondsen dan ook noodzakelijk. We willen in de backoffice gaan samenwerken met de Havezate Mensinge zodat we efficiënter kunnen werken. Op dit moment is de vaste formatie van beide musea samen circa 2,2 fte aangevuld met 1,8 tijdelijk personeel waaronder een educatiemedewerker. Door te schuiven met budgetten kan er eventueel nog 0,5 fte aan formatie vrij worden gemaakt. In deze opstartfase is het noodzakelijk om extra personeel te werven om de projecten te initiëren en organiseren. We verwachten dat we door extra inkomsten en hogere structurele subsidie een deel van het tijdelijke personeel alsnog in vaste dienst kunnen nemen. Eenmaal opgestarte projecten kunnen na een gedegen voorbereiding vervolgens met minder inspanningen onderhouden worden.

Budget

In de huidige begrotingen van beide musea is er een zeer beperkt budget beschikbaar voor educatieve activiteiten. Om bovenstaande projecten op een kwalitatief goede wijze uit te voeren is er additioneel budget nodig om onder meer kunstenaars in te huren en materialen te ontwikkelen. Als de fondsenwerving niet (volledig) lukt dan kunnen activiteiten niet doorgaan of moeten ze worden aangepast.

Tijd

De transitie van het museum vergt veel tijd van de medewerkers en niet alles is op dit moment te overzien. Bij kleinere instellingen zorgen bijvoorbeeld ziekte van medewerkers of onverwachtse problemen met bijvoorbeeld het pand of vrijwilligers sneller voor vertraging. We proberen dit te voorkomen door de tijdelijke inhuur van extra medewerkers op projectbasis en fasering van de projecten.

Kwaliteit

Voor het opzetten van het nieuwe educatie en participatiebeleid zetten we ervaren tijdelijke medewerkers in. We maken gebruik van professionele kunstenaars met een ruime ervaring in het geven van workshops. Onze vrijwilligers gaan we trainen. We stemmen voor de organisatie van de activiteiten en programma's af met onze partners en stakeholders. Na afloop evalueren we en vragen we feedback over de kwaliteit. Waar nodig sturen we bij.

Stakeholders

- Scholen, alle basisscholen uit de gemeente Noordenveld en VO scholen, MBO scholen zoals de Friese poort.
- Erfgoedkoepel partners
- Overige culturele instellingen zoals theater de Wensinghof en de bibliotheek
- Welzijn in Noordenveld
- Gemeente Noordenveld
- Regio Noord-Drenthe
- Provincie Drenthe
- Fondsen
- Vrijwilligers en medewerkers

Speelgoedmuseum Roden

Jantina van der Broek (directeur)
Brink 31
9301 JK Roden

SPEELGOED
MUSEUM

◆ ■ ● ◆ RODEN ◆ ■ ● ◆

BEZOEKADRES

Raadhuisstraat 1
9301 AA Roden

POSTADRES

Postbus 109
9300 AC Roden

WEBSITE/E-MAIL

www.noordenveld.nl
postbus@noordenveld.nl

TELEFOON

T 088 – 050 88 88

ONDERWERP

Aanbevelingsbrief
Speelgoedmuseum Roden

CONTACTPERSOON

Iris Bierenbroodspot

UW KENMERK

ONS KENMERK

Zaak: 321191

RODEN

8 november 2023

Geachte heer/mevrouw,

Via deze brief spreken wij onze steun uit voor de verbouw- en vernieuwingsplannen van Speelgoedmuseum Roden en hun inspanningen om fondsen te werven voor deze plannen.

Het Speelgoedmuseum op de Brink in Roden bestaat al ruim 50 jaar en het groeiende museum is toe aan vernieuwing. Het gebouw moet verduurzaamd worden en een herinrichting en modernisering van de opstelling is noodzakelijk. Daarnaast is uitbreiding van het museum nodig om het tekort aan kantoor- en depotruimte op te lossen. De verbouw- en vernieuwingsplannen zijn nodig om het museum toekomstbestendig, inclusiever en toegankelijker te maken. De aanpassingen aan het pand zijn daarnaast nodig om de unieke collectie te behouden voor de volgende generaties en de collectie beter te ontsluiten voor het publiek.

Top tien

Speelgoedmuseum Roden bezit de grootste collectie speelgoed van Nederland en heeft al generaties kinderen en volwassenen geïnspireerd en vermaakt met hun prachtige collectie en exposities. Het museum is van zowel recreatieve als educatieve waarde en vervult daarnaast een belangrijke maatschappelijke rol op het gebied van integratie van vluchtelingen, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en de dagopvang. Met de uitbreiding van het pand is het mogelijk voor Speelgoedmuseum Roden om meer en grotere groepen te ontvangen. Op dit moment staat het museum met betrekking tot bezoekersaantallen in de top tien van Drenthe. Het museum trekt jaarlijks gemiddeld 20.000 bezoekers.

Economische impuls

Het doel is om in de toekomst rond de 50.000 bezoekers te verwelkomen, hetgeen een economische impuls zal bewerkstellingen in de wijde omgeving. Uw steun aan dit project zal een positieve impact hebben op de cultuur en het toerisme in onze gemeente en zal de toekomst van het museum verzekeren.

Dank u wel voor uw aandacht voor deze zaak. Als u meer informatie nodig heeft of vragen heeft, zijn wij bereid om verder te praten over de waarde van dit project.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders van de gemeente Noordenveld,

Sebastiaan Ruddijs, secretaris/directeur

Klaas Smid, burgemeester

